

BERXWEDAN

HER TIŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDÎSTAN

Sayı 45 / 31 Aralık 1987 / 2.50 DM

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN:

PARTİ YAŞAMINDA ŞEHİTLERİN ANISINA BAĞLILIĞI SÜREKLİ KILALIM

Parti tarihimiz bir anlamda şehadet tarihidir. Parti değerlerimizin temelinde en aziz ve en kutsal değerler olarak şehitlerimizin kendileri yatmaktadır. Devrim şehitlerinin mücadeleimizde ifade ettikleri yer ne kadar doğru kavranır ve gereklerine ne kadar bağlı yaşanırsa, kendi özümüze bağlı kalmamız da o kadar gerçekleşmiş olur. Aynı şekilde şehitlerin anısına bağlılıkta ne kadar kusur edilirse, kişinin soy-

suzlaşması ve giderek hareketin doğru devrimci çizgisinden sapması da o ölçüde kolay gerçekleşir.

Bir devrimci hareket ve onun mensupları şehitlerin anısına ne kadar bağlı kalırlarsa, Onları her an ve her zeminde sürekli yaşarlar. Onlara toz kondurtmazlar. Onları soyut terimlerle değil, güncel devrimci görevlerinde ve zaferi yakınlaştıran başarılarında yaşatırlar. Bütün yaşamları-

nın doruğuna onları yerleştirirler. Böyle davranan bir hareket şehitlere layıktır, o sürekli değerlerle büyür.

Hala bütün gücümüzü seferber ederek şehitlerimizin anlamını ölçüp tartmaya ve bütün Parti yaşamımızın esası haline getirmeye, halkımızı şehitler yolunda ayağa kaldırmaya ve yürütmeye çalışmanın büyük anlamını ortaya koyar ve bunun yaşatılmasına önceliği verirken, bunun ali-

şageldiği üzere hiç de anlamlı altında ezilmemek için değil, gerçekte yoldaşca bir görevin mutlaka yerine getirilmesi gereğine duyduğumuz inançtan dolayı yapıyoruz. Gerçekte bu yalnızca soyut bir inanç da değil, bizi biz yapan değerlere bir düşünce, bir inanç ve bir umudun bileşkesi olarak bakmak ve pratikte onurlu ve başı dik yürümemizi sağlayan değerler olarak görmek

Devamı 12. sayfada

KAR ALTINDA GÖĞÜS GÖĞÜSE ÇATIŞMA: 30'UN ÜZERİNDE DÜŞMAN GÜCÜ ÖLDÜRÜLDÜ

Şırnak'ın Karaboyun köyü yakınlarında meydana gelen çatışmada, sömürgeci ordu kuvvetlerinden biri binbaşı, biri astsubay olmak üzere içerisinde özel tim ve özel kolordu elemanlarının da bulunduğu 30'un üzerinde düşman askeri öldürüldü, bir o kadarı da ağır yaralandı.

Yaklaşık 16 saat süren çatışmada düşman gücü tam bir hezimete uğradı. Yoğun kar yağışı ve sis altında devam eden çatışmaya düşmanın takviye birlik göndermesine de engel olundu. Helikopterlerin indirme yapması yoğun ateş altında engellendi. Çatışmada ağır kayıp veren sömürgeciler tam bir bozgun halinde savaş cephesini terkettiler.

YAZISI 2. SAYFADA

● **PKK'nin 10. Zafer Yılı Barliyas'ta (Lübnan) Kutlandı. Lübnan-Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği'nin Düzenlediği Geceye 1000'in Üzerinde Kitle Katıldı**

YAZISI 3. SAYFADA

Fransız Hükümetinin Irkçı Uygulamalarına Protestolar Sürüyor

● **19 Aralık'ta 30 Civarında ERNK'li Yurtsever Rems'de Fransız 3. Kanal Televizyon Binasını İşgal Ettiler**

● **Gabon'a Sürülen Yurtseverlerin Açlık Grevi Sürüyor**

YAZISI 3. SAYFADA

ABD Dışişleri Bakanlığının "Kürtlerin Etnik Azınlık Hakları Verilmelidir" Açıklaması ve Ardındaki Nedenler

Sözkonusu rapor ya da dışişler bakanlığının Kongre'ye açıklamaları, Amerika'nın Sesi Radyosu ve Türk basını tarafından işlendi. Sözkonusu radyo ve gazeteler, Amerikan hükümetinin şimdiye kadar bu düzeyde ilk defa Kürtlerin ve azınlık haklarından bahsettiğini açıkladılar.

Dışişleri Bakanlığının açıklamalarında, Türk hükümetine Kürtlerle ilgili olarak Helsinki İnsan Hakları* kararlarına uyması için de çağrı yapılıyor.

Kongre'nin sorularına cevap veren yapılan açıklamada özette şunlar belirtildi:

"Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Türk hükümetleri, Türk olmayan, etnik temelden gelen kişilerin Türk

toplumu ve kültürünün ana doğrultusu içinde asimile edilmeleri yönünde bir politika izlenmiştir. Kürtçe kitap, gazete ve diğer neşriyatların yayımlanması yasaktır. Aynı şekilde, Kürtçenin resmi amaçlarla, örneğin mahkemelerde ve okullarda kullanımı yasaktır."

Açıklamada Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi terörizmle suçlanarak, Türkiye'nin toprak bütünlüğüne de saygı gösterildiği unutulmuyor.

Açıklamada Türk hükümeti, Lozan'da** azınlıklarla ilgili maddeleri sadece Rum ve Ermenilerle sınırladığı ve Kürtlere uygulamadığı için eleştirilmektedir.

Devamı 6. sayfada

TÜRK SOLCULUĞUNUN ÇIKMAZININ TARİHSEL KÖKLERİ

Türkiye'de örneği dünyada az görülen bir solculuk sergilenmektedir. Sosyalizm ve ilerlilik adına hareket ettiğini söyleyen, pratikte burjuva demokrasisine bile varamayan bir solculuk. Buna, egemen burjuvazinin ya da düzenin izdüşümü, burjuva devlet solculuğu demek en doğrusu.

Güçü ne olursa olsun, TKP Türk solculuğunu koşullandırmıştır. TKP'yi de koşullandıran, ideolojik-politik olarak resmi devlet ideolojisi, yani Kemalizm olmuştur.

TKP'nin önderleri, sömürgeci-faşist Türk burjuvazisinin safına geçtiler. Dünyada başka örnekleri de var. 1910'larda Kautsky'nin öncülük ettiği Avrupa'nın çoğu sosyal-demokrat önderlerinin emperyalist burjuvazinin safına geçmesi gibi. 1945'ten sonra ABD-KP'si, 1950'lerde Mısır KP'si burjuvalarına iltihak etti. Nümeysi rejimi karşısında Sudan KP'si benzer sarıntıyı geçirdi. 1980'lerde Tudeh önderleri İran'da egemen sınıfın safına geçtiler.

Devamı 11. sayfada

Dersim'de Göç...

YAZISI 5. SAYFADA

*

ABD Emperyalizmi ve Kürdistan Politikası

YAZISI 6. SAYFADA

*

Kürdistan'da Göçler, Neden ve Sonuçları - VI

YAZISI 8. SAYFADA

*

Kürdistan Kadını ve Cezaevi

YAZISI 9. SAYFADA

*

Birlik Çalışmaları Kitle

Çalışmasıdır

YAZISI 10. SAYFADA

*

Hunerkom: "Biz Halkımızın Bağımsızlığını Temel Aldık"

YAZISI 15. SAYFADA

*

İşgal Altındaki Topraklarda Filistin Halkı Ayaklandı

—Filistin Sorununun Kısa Tarihçesi

YAZISI 16. SAYFADA

*

KAR ALTINDA GÖĞÜS GÖĞÜSE ÇATIŞMA: 30'UN ÜZERİNDE DÜŞMAN GÜCÜ ÖLDÜRÜLDÜ

Ulusal kurtuluş savaşımızın 1987 yılı içerisinde kazandığı dev atılım, yeni güçlü direnişlerle zirveye ulaştı. Kürdistan'ın bütün alanlarında olduğu gibi, Şırnak ve çevresinde de ulusal kurtuluş eylemlerimiz büyük bir atılım gösterdi. Şırnak alanında düşmanla yoğun bir savaş içerisinde bulunan ARGK gerilla birlikleri, bir dizi eylem ile bu alanı önemli bir mevzi haline getirdiler.

Şırnak yurtseverliğin köklü olduğu bir alan. Bu alanın ulusal kurtuluş mücadelesinin önemli bir mevzisi haline gelmesini engellemek için Türk sömürgecileri köy koruculuğu, köy yakma, sürgün biçimindeki uygulamalarla sürdürdükleri özel savaş, en fazla bu alanda uyguladılar. Kömür taşı taşı bakımından zengin olan Şırnak, sömürgeciler için büyük bir önem taşımaktadır. Aynı şekilde stratejik-coğrafi konumu ve köklü yurtsever gelenegi bakımından da ulusal kurtuluş savaşımız açısından da büyük önemi olan bir alandır.

15 Ağustos Atılımından Şırnak köylülüğü çok yakından etkilendi ve bütün güçleri ile ulusal kurtuluş mücadelesine destek oldular. Şırnak alanında silahlı direniş güçleri safılarına çok sayıda genç katıldı. Bu gelişmeleri durdurmak için sömürgeciler, Alihan Tatar adlı hain-uşak eliyle köy koruculuğunu örgütleyip, geliştirmeye çalıştı. Bu hain çeteler eliyle Şırnak köylülüğü üzerinde baskı kurup ulusal kurtuluş safılarına açıklarını durdurmak istedi.

Ağit yoldaş komutasındaki Mustafa YÖNDEM, Müslim ÇETİN yoldaşların da içerisinde yer aldığı 21 Mart Silahlı Propaganda Takımı, 1985-86 yılında yaygın eylemlerle, bu alanda örümek istenen ihanetçiliği getirilip, ezdiler. Alihan Tatar, çeteleri ile birlikte şehir merkezine sığınmakla canını kurtarmaya çalıştı. Alihan Tatar ve çetelerine karşı geliştirilen yoğun eylemlilik sonucu, çetecilik ağır bir darbe alırken, Şırnak köylülüğünün ulusal kurtuluş safılarına katılımı da büyük bir artış gösterdi.

1987 yılı eylemliliği, en büyük atımlardan birini Şırnak alanında gerçekleştirdi. Kış, bahar, yaz ve güz aylarında sömürgeci ordu birliklerine,

milis-çetelere ve özel tim birliklerine karşı geliştirilen yoğun eylemler sonucu, sömürgeci düşman önemli bir şekilde darbelendi. Bunun karşısında ulusal kurtuluş savaşımız ise büyük bir atılım göstererek, kitle desteğini güçlendirdi, savaşçı sayısını ise üç-dört katına çıkardı.

Şırnak alanında meydana gelen bu gelişmeler karşısında faşist düşman, daha çok bu alana yönelmeye başladı. Kış mevsiminin çok sert bir şekilde gelişi, Türk sömürgecilerini, modern teknik silahlarına dayanarak, daha çabuk

sonuca gidecekleri hayaline kapırdı. Bu kışı son bir şans olarak gören sömürgeciler ne pahasına olursa olsun sonuca gitmek istiyorlar. Bu amaçla Şırnak'a önemli sayıda bir askerî güç yığıldı. Milis ve özel timleri silah vb. bakımdan donatıldı.

Sömürgecilerin bütün bu çabalarının boş bir çırpınış olduğu kısa bir süre içerisinde açığa çıktı. Sömürgeci düşmanın bütün çabalarına ve çok sert bir şekilde bastırılan yoğun kış şartları altında bile ARGK gerillaları eylemliliği kesintisiz bir şekilde sürdürdüler.

ARGK Kış Koşullarına Hazır Olduğunu Kanıtladı

31 Aralık gecesi, ARGK birliklerinin kurduğu pusuya düşen sömürgeci ordu birliği tam bir hezimete uğradı. ARGK birlikleri yoğun kar yağışı ve sis altında geliştirdikleri bir eylemle, her koşul altında sömürgeci ordu birlikleri ile çatışmaya girebileceklerini ve başarı ile bu çatışmaları sonuçlandırabileceklerini bir kez daha kanıtladılar. Faşist düşmanın sürekli bir şekilde tekrar ettiği ve aynı süreklilikte ise boşa çıkan iddiaları, bir kez daha iflas etti. Onlar direniş savaşımızın 'bitirilmesine az bir zaman kaldı' biçimindeki açıklamaları, kendilerine umut vermekten başka bir şey yapmamaktalar.

ARGK gerillalarının zorunlu, iklim koşullarının zorluğuna ve buna eklenen düş-

manın sayısal güç ve teknik üstünlüğüne rağmen, ustaca uyguladıkları gerilla taktikleri, her koşul altında başarıya gitme şansının var olduğunu kanıtlamaktadır. Bir kez daha düşmana ders verilirken, aynı şekilde, kitlelere de büyük bir güven aşılanmaktadır.

Bu eylem bir kez daha ortaya çıkardı ki, Kürdistan devrim şehitlerinin kanları yerde bırakılmıyor. Cizre, Şırnak vd. alanlarda şehit düşen, devrim kahramanlarımızın intikamları, bir kez daha eyleme dönüştü. Bundan sonra devam edecek eylemlilik, hangi mevsimde olursa olsun sömürgecilere yaşam hakkı tanımayacak, kutsal vatan topraklarını düşmanın postalları altında çiğnenmekten kurtaracaktır.

Pusuya Düşen Düşman Birliği Kaçtı

Aldığımız ilk bilgilere göre eylem şu şekilde gelişiyor. Şırnak alanında devrimci faaliyetleri yürüten ARGK gerilla takımı, sömürgeci ordu birliklerini pusuya düşürdü.

31 Aralık gecesi Şırnak'a bağlı Karaboyun köyüne yönelik olarak, bir ARGK birliği şaşırtıcı saldırıda bulunuyor. Köy korucuları ile ARGK birliği arasında çatışma baş-

yor. Şafak sökene kadar devam eden çatışmaya sabah ile birlikte kalabalık sayıda ordu birlikleri ve özel timler, takviye birliği olarak çatışma alanına gelmek istiyorlar. ARGK gerilla takımı, düşman konvoyunun hareket edeceği yol güzergahı üzerine, daha önceden pususu kurarak bekliyor. Sabah ile birlikte harekete geçen düşma birliği ARGK gerillalarının pususuna düşüyor. Yoğun ateş karşısında büyük bir paniğe kapılan düşman konvoyu, roket, bomba ve ağır makineli silah kullanan ARGK birliği karşısında tutanamayarak kaçmaya çalışır.

ARGK gerillalarının seri ve isabetli atışları sonucu, bir binbaşı bir astsubay ve 30'un üzerinde özel tim ve asker ölüyor, bir o kadarı da ağır yaralanıyor. Kar yağışının yanı sıra, yoğun bir sis de bulunması düşman birliğinin daha ağır bir kayıp vermesini engelliyor. Yoğun ateş sonucu düşmana büyük kayıp verdiren gerilla sisten de yararlanarak, eylem alanından uzaklaşma-

ya çalışırken, bu kez indirme yapmak isteyen düşman helikopterleri ile bir çatışmaya giriyorlar. Onlarca helikopter gerillaları kuşatma altına almak için yeni takviye birliklerini çatışma alanına taşıyor.

ARGK gerillalarının ağır otomatik silahlarla yaygın ateşi sonucu helikopterden hiç biri indirme yapamamış, alandan uzaklaşmak zorunda kalıyor. Yaklaşık 16 saat süren bu çatışma sonucu ARGK birlikleri başarılı bir menesra ile izlerini kaybettirerek, us alanlarına çekilmeyi başarıyorlar.

Yördeden aldığımız haberlere göre sömürgeciler Şırnak-Karaboyun köyü ve yakın alanlara takviye askeri birlik göndermeyi ayın ikisine kadar sürdürdü. Şırnak ve çevresinde önemli bazı stratejik noktalara indirme yapan düşman birliğinin muntakayı kuşatma altında tutmak istediği bildiriliyor. Yeni çatışmaların da ihtimal dahilinde olduğu Şırnak'ta Türk sömürgeci ordu birliklerinin büyük bir korku yaşadığı bildirilmektedir.

Özel Kolordu Komutanı Hulusi Sayın'ın Yönettiği Operasyon Boşa Çıktı

Son aldığımız haberlere göre sömürgecilerin büyük bir güçle ayın ikisinde ve daha sonraki günlerde devam ettirdikleri yoğun operasyonlar boşa çıktı.

Şırnak'a önemli sayıda bir takviye birliği gönderen sömürgeci düşman ile ARGK gerillaları çeşitli defalar karşılaştılar. Her seferinde de büyük bir paniğe kapılan sömürgeci birlikler gerillaları kuşatmaya alamayarak, bozguna uğradılar.

Özel Kolordu Komutanı Korgeneral Hulusi Sayın'ın yönettiği operasyonda sömürgeci ordu birlikleri büyük bir acez içine girdi. ARGK komutanları karşısında Türk gene-

rallerinin tutanamayacağı bir kez daha açığa çıktı.

Türk sömürgeci generaleri içine düştükleri korku, panik ve aceziz gilemek için yalvarna başvuruyorlar. Kendi kayıplarını gizlemeye çalıştılar. Bütün bunlara rağmen operasyon boşa çıktığını kendileri de kabul etmek zorunda kaldılar.

Sömürgeci Türk devletinin binlerce kişilik kolordusunda ve generallerine karşı, az sayıdaki bir ARGK birliği yoğun kış koşullarına rağmen bir kez daha zafere ulaştı. Böylece dağlarımızda yükselen isyan ateşi her gün biraz daha büyümektedir.

DİYARBAKIR VE ERUH'TA DİRENİŞ GÜÇLENİYOR

Diyarbakır: 17 Aralık günü Diyarbakır şehir merkezinde gerçekleştirilen bir sabotaj eyleminde, özel hareket timlerinden biri öldü, 10'u ise ağır yaralandı.

Aldığımız haberlere göre, Diyarbakır emniyet müdürlüğüne ait tesislerde kalan özel hareket timlerine karşı bir eylem gerçekleştirilmiştir. Atış poligonunda bulunan cephaneliğe karşı düzenlenen sabotaj sonucu yangın çıkmış ve cep-

haneliğin önemli bir kısmı infilak etmiştir.

Patlama sonucu büyüyen yangının yüz milyonlarca lira değer bulan maddi hasara da yol açtığı bildirilmektedir. Yangın ve patlamanın etkisi sonucu 1 polis öldü, 10'u ise ağır yaralandı.

Eruh: Eruh ve çevresinde siyasal amaçlı olarak gerçekleştirilen bir dizi eylemde toplanlar yapıldı, çok sayıda savaşçı ise ARGK safına katıldı.

Sömürgecilerin şehir kitlelerinden korkusunun bir örneği daha:

BATMAN'DA 4 YURTSEVER TUTUKLANDI

Seçim ayında yaratılan sahite liberasyon ortamının ardından sömürgeciler, şehir kitlelerine yoğun bir şekilde yöneldiler. Gün geçmiyor ki Kürdistan şehirlerinde okullar, mahalleler, evler, kahveler basılsın.

Sömürgecilerin korkusu barına değildir. Kitlelere arasında ulusal kurtuluş çalışması boyutlanıyor. Türk gününlik güçleri, bildikleri yurtsever çevrelerden insan toplayıp, terörist yakaladım yaygarası koparmaktadırlar. Bununla hem güçsüzlüğünü gizlemek,

hem de kitlelere gözdağı vermeyi hedeflemektedirler. Geçtiğimiz aylarda Mardin, Bingöl, Diyarbakır ve İstanbul'daki tutuklamalar böyle gelişti.

Son olarak aralık ayının son haftasında Batman'da Emin ve Metin Ergin, Abdurrahman Değer (işçi), Yusuf (işçi) adlı yurtseverler suçsuz yere tutuklandılar. Bir o kadar yurtsever de aranır duruma düşürüldü. Sömürgeciler, bu tutuklama ile Batman işçi sınıfına ve yurtsever kitlelerine gözdağı vermeyi hedeflediler.

Viranşehir'de rastgele yakalanan köylüler, Türk basını ve televizyonuna "teröristler yakalandı" olarak yansıtıldı

FAŞİST-SÖMÜRGEÇİ TİMLER MASUM İNSANLARIMIZA YÖNELİYOR

Yerel kıyafetler giyen, kıyafet ve kuşamlarında ARGK savaşçıların taklidi çalışan kalabalık bir düşman birliği Viranşehir'in Büyükkışhan köyüne giderler. Köylülere, "Biz ARGK'liyiz, arkadaşları arıyoruz, isimiz acele. Hangi evde kalıyorlar" derler. Köylüler, durumu kavrarlar, Çünkü hem devrimcileri gerçekten tanyorlar, hem de deney

ve duygularına dayanarak gelenlerin düşman timleri olduğunu anlıyorlar.

Köylüler, tehlikeyi başlarından savmak için "Bizim devrimcilerle alakamız yok, kimseyi barındırmıyoruz, köyümüzde de gelmediler" diyerek, gelen düşman timini köye sokmuyorlar.

Ertesi gün, bu defa resmi kıyafetleriyle helikopter ve

panzerlerin eşliğinde köye baskın düzenleyen timler, önüne gelen her köylüyü tutukluyorlar, ardından uydu basının muhabirleri çektiği fotoğraflarla "kahraman mehmetçini" operasyon kahramanlığını, "Ceylanpınar Devlet Üretim Çiftliği'ni yakanlar ve Şahvelat köprüsüne mayın koyanlar yakalandı" manşetleriyle çarşaf çarşaf işlediler.

PKK'nin 10. Zafer Yılı Barliyas'ta (Lübnan) Coşku ile Kutlandı

12 Aralık'ta düzenlenen kutlama gecesine 1000'in üzerinde yurtsever katıldı. Geceye Lübnan'da bulunan Kürdistanlı emekçiler, göç ettirilen kitlelerin yanı sıra, Lübnan ve Filistin devrimci-yurtsever güçlerin temsilcileri de katıldı.

ekipleri direniş türküleri ve halk oyunları sundular. Lübnan'daki yurtsever Kürdistan kitlelerinin önemli desteği ile oluşturulan folklor ekipleri türkü ve oyunlarını direniş sloganları eşliğinde sürdürdüler. Lübnan Kürdistan Yurtse-

11.00-16.00 saatleri arasında yapılan kitlesel kutlama gecesinde, günün önemi üzerine siyasal konuşmalar yapıldı. Ulusal kurtuluş mücadelesinin şehitleri adına saygı duruşunda bulunuldu. Folklor

ver İşçiler Birliği (YKWK)'nin düzenlediği kutlama toplantısı aynı zamanda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK)'nin kitlesel örgütlerinden işçiler birliğinin bir kitlesel zaferi oldu.

Yeni Yıla Kürdistanlı Emekçiler Daha Büyük Zafer Dilekleri ile Giriyor

Gelenekleşen yeni yıl toplantıları bu yıl da Avrupa'nın çeşitli kentlerinde gerçekleştirildi. Birlerce Kürdistanlı emekçinin katıldığı bu toplantılarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişimi ve yurtseverlere dayattığı görevler üzerinde duruldu. Aynı zamanda 1987 yılında mücadelemizin katettiği gelişmelerin de değerlendirildiği toplantılarda, yeni yılın mücadelemizdeki önemine de değinildi.

Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yapılan toplantılarda, siyasal değerlendirmelerin yanı sıra, müzik, tiyatro programları da sergilendi. Her iki programın da beğeni ile izlendiği toplantılarda yurtsever emekçiler yeni bir yıla girmenin sevincini yaşadılar.

Yeni yıl toplantıları, yurtsever emekçilerin yeni yılda daha güçlü bir mücadele ve daha büyük zafer dilekleriyle, sona erdi.

Faşist Rejimin Gerçek Yüzü

Seçimlerin ardından adeta sağanak yağmurdan doluya dönüşen zamlar, halkı perişan etmekle de bırakmayıp, yaşayamaz duruma getirdi. Yoksulluğun getirdiği sorunlar yaşamı ağırlaştırırken, işsizliğin girdabında nefes bile alamaz durumda gelen kitleler çözümsüzlüğün yarattığı sıkıntıları içerisinde kıvranıyor.

Sömürgeci basının kendisi bile bu haksız durumu artık görmezden gelmiyor. Az da olsa kitlelere yansıyan bunalmın sonuçlarına yer veriyorlar. Kitlelerde rejime karşı yükselen öfke, önemli boyutlara ulaşmış durumda. Fakat bu, tepki düzeyini aşmış değil.

Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesine kitleler daha fazla sarılırken, Türkiye açısından da bu mücadelenin daha fazla umut olma özelliği artıyor.

Gazetelerin sayfalarına göz attığımızda bile, her gün şu başlıkları görüyoruz: "İşsiz kaldığı için intihar etti", "Böbreğini satıyor", "Çocuklarını evlatlık vermek istiyor", "İşsizlik hırsız yaptı" vs. vs. Bunlara son günlerde yenileri de ekleniyor. En son Ceylanpınar ilçesinden bir aile kendisini sa-

tılığa çıkardı. Kendilerinin geçimini üstlenecek bir aileye ömür boyu hizmet edeceklerini açıkladılar. Bütün bu manzara Türkiye'de olsun, Kürdistan'da olsun kitlelerin derin bir yoksulluğu yaşadığını gösteriyor. İşte faşist rejimin gerçek olan bir yönü de budur, kitlelere baskı, işkencenin yanı sıra, yoksulluktan başka bir şey vermedi.

İstanbul TİSK Binası Basıldı

Son günlerde yoğunlaşan zamları protesto etmek amacı ile Dev-Sol tarafından İstanbul'da bir dizi eylem gerçekleştirildi.

İstanbul TİSK binasını basan ve Dev-Sol taraftarı olduğunu söyleyen bir grup, binada bulunan bekçileri etkisiz hale getirdikten sonra binanın duvarlarına çeşitli sloganlar yazdılar. Zamları protesto eden sloganların altına ise Dev-Sol imzası yazıldı. Yine aynı amaçlı olan ve Dev-Sol imzası bulunan birçok pankart, İstanbul'un muhtelif semtlerine asıldı.

Fransız Hükümetinin Irkçı Uygulamalarına Protestolar Sürüyor

19 Aralık '87'de 30 civarında ERNK'li yurtsever Rems'de Fransız 3. kanal televizyon binasını 3 saat işgal ettiler.

● İşgal eylemini gerçekleştiren yurtseverler, amaçlarının, Fransız yönetiminin 3 Kürdistan yurtseverinin Gabon'a sürmesini protesto etmek olduğunu ve Türk faşizminin istemleri doğrultusunda geliştirilen bu tür sindirme komplolarına karşı di-

reniş kararlılığında olduklarını göstermek olduğunu açıkladılar.

Kadın ve çocukların da katıldığı protesto eylemi büyük ilgi topladı ve demokrat güçlerce destek gördü.

● Öte yandan Gabon'a sürülen 3 Kürdistan yurtseveri ve İranlı mülteciler, açık grevi direnişlerini, bazılarının tenaflaşıp hastaneye kaldırılmalarına rağmen sürdürmektedirler.

Gabon'a sürülenler Papa'ya mektup yazarak, Fransız yönetiminin bu insani kuralları ayaklar altına alan uygulamasına karşı durmasını istediler.

● Irkçı uygulamasına bir neden gösteremeyen ve büyük ölçüde teşhir olan Fransız yönetimi, resmi açıklamalardan kaçınmakta, gayri-resmi kanallardan yaptığı açıklamalarda ise bayatlanmış gerekçeler öne sürmektedir.

Viyana "Kürdistan İşçi-Kültür Derneği" Kuruldu

Uzun bir hazırlık süreci sonunda, biz Kürdistanlı yurtseverler, Viyana Kürdistan İşçi-Kültür Derneği'nin resmi açılışını 13 Aralık 1987 tarihinde gerçekleştirdik. 1,5 seneden beri başta Viyana olmak üzere tüm Avusturya'da yoğunlaşan ulusal kurtuluş faaliyetleri, böylece yeni bir düzeye ulaşmış bulunmaktadır. Kasım ayında tutulan dernek yerimiz, tüm yurtseverlerin ortak çabası

sonucu, daha evvelki viran halinden güzel bir derneğe dönüştürüldü. Ülkemizde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemeyi, Viyana'daki yurtsever faaliyetleri koordine etmeyi, ülkemizin kültürel değerlerini toplayıp geliştirmeyi, yurtseverler arasındaki birlik ve baği geliştirmeyi şiar edinen derneğimizin resmi açılışını 13 Aralık 1987 tarihinde gerçekleştirdiği-

miz bir toplantıyla kutladık. Toplantı derneğimizin kuruluşuna ilişkin bir konuşma ile açıldı. Ardından yöremizde kalan bir yurtsever arkadaş saz çalarak devrimci halk türkülerini söyledi. Toplantı bir geceyi görüntüleyen bir video kasetinin gösterilmesi ile sonuçlandırıldı.

Viyana'dan bir grup yurtsever
14.12.1987

Türk MIT'nin ve Uzantılarının Çaresizliğinin Ürünü Provokasyonlarına Bir Örnek Daha!

Aşağıdaki bildiri 20 Aralık 1987 tarihli "ERNK-Avrupa Temsilciliği" adı kullanılarak yazılmış. Bildirinin içeriğini bırakalım, biçimine dahi bakan birinin bunun ERNK'ye ait değil, şimdiye kadar aynı karalama ve provokasyon bildirilerini dağıtan Türk MIT'ine ve Avrupa'daki dayanaklarına ait olduğunu hemen anlar.

Türk sömürgeci-faşizmi, askeri, siyasal alanda PKK öncülüğündeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı çıkmaz girmiştir. Daha iki-üç gün önce faşizm şırnak'ta bir daha canevinde vuruldu. Biri binbaşı olan 30 civarında askeri ölü verdi.

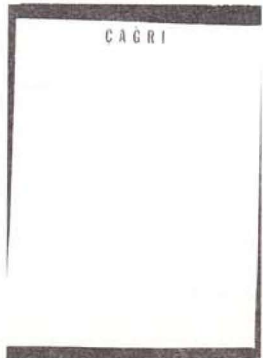
Türk devleti tabiki boş durmuyor, güçsüzlük ve çaresizliğini, vahşi uygulamaları yanı sıra yalan propaganda ve komplolarla aşmayı hedeflemektedir. Televizyon, radyo ve uydu basını için çalışmaktadır. Ancak bu silahı da tutmamış devletin tüm olanaklarına rağmen, yürütülen karalama ve yalan propagandası ters tepmiştir.

Türk sömürgeci-faşizminin bir hedefi de Avrupa'da ERNK'nin çalışmalarıdır, ERNK'nin kazandığı kitlesel ve siyasal etkinlikle yasallaş-

ma sürecini yaşamaktadır.

Türk sömürgeciliğinin hüsrana uğradığı diğer bir alan da Olof Palme vd. komploların boşa çıkması ve aleyhine sonuçlanmasıdır. Avrupa emperyalist devletlerinin bütün desteğine rağmen, TC'nin her komplosu kararla karşılanmıştır.

Türk faşizminin, komplo ve provokasyonlarında en çok kullandığı güçlerin başında Türkiye tasfiyeci-reformist, sosyal-şoven güçleri ile Kürt reformist, işbirlikçi güçlerdir. Bunların başında Devrimci İşçi-Hamburg tasfiyeci kligi ile TKSP gelmektedir.

Bu güçler MIT'e parmak isirtircasına emperyalist çevrelerin usaklığını yaparak provokasyon ve ihbarlarda yarışıyor. Yine bu güçler yarattıkları provokasyon ortamı ile hem MIT'e davetiyeci çıkardılar ve hem de bu yolla fazla toplayıp kendilerini yaşatmayı hedeflediler.

Çok açık ki bu güçler artık adları bile zor anılacak kadar güçsüzleşmiş ve ölüm döşeninde çırpınmaktadırlar.

MIT ya da uzantıları dağıttıkları (ve Alman güvenlik güçlerince de yardım gören) provokasyon bildirilerini bırakalım "ERNK"ye maletmeyi becermeyi, diğer bir hedefleri olan uzantılarını yaşatmayı da hiç beceremeyeceklerdir.

Türk sömürgeciliği askeri, siyasal ve ekonomik olarak canevinden darbeler almaya devam edecektir. Faşizmin provokatörleri ve uzantıları fere gibi kuyruklarını tek tek kapatacak, halkımızın gür sesi ve çizmeleri altında ezilmekten kurtulamayacaklardır.

Yurtsever halkımız her türlü provokasyonu ezecek kadar politik ve örgütlü, ERNK sömürgeciliği teşhir, tecrit ve yenilgiye uğratarak kadar güçlüdür.

Yurtseverlerin
Kaleminden
Kürdistan
Ulusal Kurtuluş Savaşı

O DİYAR

Asırlardır meşhur oldun
ey diyar
Anlatırsam bilmem
tarihe mi sığar
Bereketin şanını
dünyaya yayar
Az değilsin
toprağında kimler yatar

Ey canım vatanım
Kürdistan'ım
Kurban olayım
taşına toprağına
Göklerde dalgalanacak olan
bayrağına
Üzülme üzülme
bağımsızlığın
göz kırpmaktan da yakın

Rojda li welat

Kahrolsun Teslimiyet

Ben de birçok Kürdistanlı
yurtsever gibi, 15 Ağustos Atılı-
mıyla Kürdistan Ulusal Kur-
tuluş Savaşından etkilenmiş
ve ERNK taraftarı oldum.

Geçmişte, küçük-burjuva
reformist-milliyetçi grup ve
örgütler, sömürgeçiliğe karşı
devrimci mücadelenin henüz
boyutlanmadığı, sömürgeci
egemenliğin belli bir istikrar
içinde bulunduğu, devrim ile
karşı-devrim cephesi arasın-
daki mücadelenin keskinleş-
mediği dönemde hiçbir siyasi
harekete bağlı kalmadım. Yal-
nız her Kürdistan kelimesini
yazan anti-sömürgeci hare-
kete sempati duydum. 12 Eylül
faşist cuntası öncesinde yaşa-
dığım bölgede, kendilerini,
Kürdistan bağımsızlık müca-
delesinin önder ve kurtarıcısı
olarak halkımıza kabul ettir-
meye çalışan güçler vardı.

Ben de bir yurtsever olarak
bunlara kandım ve onları kur-
tarıcı olarak görmeye başla-
dım. 12 Eylül faşist cuntasının
gelişyle sözü edilen bu kur-
tarıcı rolündeki insanların mas-
keleri düşmüş ve ne oldukları
ortaya çıkmıştı. Arıyordum
bu insanları Kürdistan dağla-
rında, Ortadoğu'nun savaş
alanlarında, sömürgecilerin
zindanlarında ve işkencele-
rinde. Bulamadım. Ama met-

ZAFER HALKIMIZINDIR

Eski TKP Genel Sekreteri
Haydar Kutlu ve eski TIP
Genel Sekreteri Nihat Sargin,
TBKP'yi kurmak üzere Tür-
kiye döndüler.

Kuruluşundan beri yurt di-
şında bulunan TKP ve cunta-
dan sonra yurt dışına taşınan
TIP, bugün Türkiye'de neyin
değiştiğini gördüler ki aniden
Türkiye'ye dönmeye karar
verdiler? Yani, Türkiye'de
burjuva demokrasisine geçil-
di, 'komünist partilerini' kur-
manın koşullarını oluşturdular,
yıllarca süren çalışmaları sonu-
cunu gerekli kitle tabanını oluşt-
urdular ve seçimlere girip ik-
tidar olacaklar. Doğrusu kut-
lamak gerekir.

Komünizm ve komünist
partileri hakkında düşüncele-
rini demir yumruk ve kırımı-
zı fener operasyonlarıyla so-
mut biçimde belli eden Kenan
Evren ve Turgut ÖZAL takımı,
nasıl oldu da bizim beylerin
yanlarında bir sürü Avrupalı
parlamentar ve gazeteciyle
birlikte cakalarını sata sata
Türkiye'ye dönuşlerine yeşil
ışık yaktı?

Bize göre madalyonun öbür
yüzünde TKP ve TIP'in yıllar-
dır yüzüne örtükleri maske
düşmüştür. Yandaşları kemal-
list Kemallerce de bu böyle
bilir. Çünkü zamanlama ola-

rak Kürdistan Ulusal Kurtuluş
Mücadelesinin ete-kemiğe bü-
ründüğü, tarihte ilk defa kom-
münist önderlikli bir ulusal
kurtuluş savaşına dönüştüğü,
zaferin ufukta belirmediği ve
dünyanın en şoven ve en irçki
burjuvazisi olan Türkiye bur-
juvazisinin köseye sıkıştığı,
geliştirmek istediği her türlü
özel harp metodlarının iflas
ettiği bir dönemdir bu dönem.

Türkiye burjuvazisi hem
dünyada yitirdiği prestijini
kısmi olarak kurtarmak hem
de betonlaştırdığı sandığı
Kürdistan Ulusal Kurtuluş
Mücadelesinin PKK önderli-
ğinde betonları parçalayarak
zaferine gidişini bir nebze gecik-
tirebilmek için sözde komü-
nist, özde kemalist partilerini
yardıma çağırmıştır. Türki-
ye'nin bugünkü faşist yöneti-
minden icazetli olarak kuru-
lacak bir TBKP'nin, parti
programında Kürdistan Ulu-
sal Kurtuluş Savaşına karşı
tavır taktacağı su götürmez
bir gerçektir.

Kürdistan'daki özel harbin
bir parçası olan bu durum da
diğer bütün metodlar gibi iflas
etmeye mahkumdur. Dün Kür-
distan dağlarında gürleyen
peşmerge naraları bugün dal-
ga dalga Kürdistan'ın köy, kasa-
ba ve şehirlerini aşarak sesini

metropole ve burjuvazinin bü-
tün inkarcı çabalarına rağ-
men tüm dünyaya duyurmuş-
tur. Düne kadar "Ne mutlu
Türküm diyene" sloganlarıyla
büyütülen Kürt gençleri,
bugün akın akın ulusal kurtu-
luş saflarına katılıyorlar. Bu
gelişmelere karşı, burjuvazi
elbette ki boş durmayacaktır
ve mümkün olan her şeyi
deneyecektir.

Legal TBKP'nin kuruluş
çalışmaları ve bunun ön hazırlık-
ları da bu boş durmamanın
bir parçasıdır. Yıllardır Kür-
distan Ulusal Kurtuluş Müca-
delesini değişik biçimlerde
engellemeye çalışan Türkiye
Kemalist Partisi, dörtlü-beşli
birliklerin sökmediğini görün-
ce yüzündeki maskeyi indir-
mek zorunda kalmıştır. Fakat
kentlisi, köylüsü, yaşlısı, gen-
ci, kızı ve oğluyla uyanan bir
Kürt halkına karşı şimdikiye
kadar olduğu gibi, bundan son-
raki tüm çırpınışlar da sök-
meyecektir. PKK gibi bir par-
tinin önderliğine sahip bir Kürt
halkı, hakkı olan zafere erge-
rişecektir ve bütün dünya
halkları gibi kaderini kendisi
tayin edecektir.

- Kahrolsun her türden
şovenizm ve sosyal-şovenizm!
Heval Siyabend

YILDIRAMAZLAR

Halkımızın kutsal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin bir parçası özgür vatan toprağına kavuşma yolunda keşintisiz yükseldiği günümüzde, ülke içinde olduğu gibi, ülke dışında da emperyalizm ve faşist sömürgeciler özel savaş taktikleriyle biz Kürdistanlı yurtseverleri müca-

deleden alıkoymak istiyorlar. Başta Alman emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalist devletlerin 1987 yılı boyunca, biz Kürdistanlı emekçilere uygulanan anti-demokratik uygulamaların bir parçası da Almanya'nın Bavarya eyaleti-

dir. Bu eyalette, başından beri Kürdistanlı emekçilerin yasal demokratik faaliyetlerini engellemek istemiş, bunun için bugüne kadar birçok metodun kullandığı sözkonusudur. Özellikle Nisan 1987'den günümüze kadar, emperyalist FAC uygulamalarının -ev arama, tehdit etme, oturma izinlerini kısıtlama, gözdağı vb.- sonuç alamamasının ürünü olarak, yeni taktikler gündeme soktu. Kasım 1987'nin son haftasından Aralık 1987'nin ilk haftasına kadar süren uygulamalar, onlara yurtseveri defalarca ve saatlerce sorgulamalara tabi tutulması oldu. Faşist TC'nin MIT sorgulamalarının daha da modern biçimi ile sürdürülen sorgulamalardan, biz Kürdistanlı yurtseverlere dayatılan şeker-kamçı politikasıdır. İlk gün saatlerce süren tehditler (işten atma, oturma izinlerini iptal etme, TC'ye iade) yerini ikinci gün de şeker yaklaşımı alıyordu. "Size şunu vereceğiz, size şu imkanı sağlayacağız." Amaç; korku ve panikle ajanlaştırmak.

Tüm bu uygulamalarında

sonuç alamayan faşist TC'nin suç ortakları, daha da kudurganlaşarak yurtseverleri için yerlerinde teşhir etmek için sorgulamalara devam ederek, iş arkadaşlarından, "Sizden para alıyor mu, gazete veriyor mu" vs. tarzında bilgi almak istediiler.

Sorgulama boyunca işbirlikçi hain-üşak takımı Komkar vd.'lerini övücü konuşmalar yaptılar. Siz de onlar gibi "medeni olun, otonomi isteyin, destekleyelim" vs.

Tüm bu uygulamalar, bizleri kutsal bağımsızlık ve özgürlük mücadelemize sunmakta olduğumuz desteği azaltmışlardır. Bu uygulamalar, tarihimiz boyunca onlara işgalci gücün başvurduğu kölelik sistemlerini pekiştirmek içindir. Halk tarihimizde emekçi halkımız zulme, işkenceye boyun eğmedi. Yakın tarihimizde de ihanete, teslimiyete karşı direniş isyanını geliştirerek, bu uygulamaları sonuçsuz bırakmasını bilecektir.

Bizler, başta halkımızdan şanlı önderi partimiz PKK'nin direniş abideleri şehitlerimizden aldığımız güçle, ARGK'nin kahraman savaşçılarından aldığımız güçle, ERNK'nin "Ya özgür vatan, ya ölüm" şiarından aldığımız güçle düşmanlarımızın hiçbir baskı, işkence ve zulmüne boyun eğmeyeceğimizi tekrar tekrar haykırarak istiyoruz.

Bundan böyle de eskiden katkı daha fazla, PKK-ERNK-ARGK önderliğindeki mücadelemize layık olmaya çalışacağımızı haykırarak istiyoruz.

Nürnberg'den
bir grup Kürdistanlı işçi
10 Aralık 1987

Okuyucuya;

Berxwedan, okuyucularının görüş ve önerilerine sürekli önem veren, ve bunları daha güçlü bir faaliyet yürütmenin temeli haline getiren ulusal kurtuluş sesi olmasını bilmiş bir gazetedir.

Yeni yılda daha güçlü bir Berxwedan'la sizlere seslenmek, yine aktif yardımımızla mümkün olacaktır. Bu amaçla gazetemizin yeni yılına ilişkin olarak, değerlendirmelerinizi bekliyoruz.

Berxwedan

Kürdistan Halkı Her Yerde Türk Sömürgecilerinden Hesap Soruyor

Eylül ayında Kürdistan'da gördüklerimin birkaçını aktaracağım. Bir çoban kuyudan su çektiği kovayı yolun kenarında çukur açıp yerleştirir. Tenekeye ip bağlamayı da ihmal etmez. Türk askerleri bunu bomba sanır. Helikopter ister. Çobanın iple su tenekesi durmadan bombalanır. Türk ordusunun çoban tenekesine saldırısı, TC ordusuna operasyon olarak geçer.

Karadan Mardin'e gidiyorduk. Yolda askerler durdurdu. Bir başçavuş ve iki çocuğu bindi. Bir yoleu, başçavuşa. "Nasıl oluyor da ordunuzla 'terörünlerin' hakkında gele-miyorsunuz?" dedi. Başçavuşun cevabı, "Hep sizin yüzünüzden" dedikten sonra: "Geçen gün bir köye operasyona çıktık, köylüleri teröristlerin yerini sorduk, bir o tarafta, bir bu tarafta tarif ettiler, 30 km yol yürüttüler. Tabii hedefin tam tersine, meğer köylüler bizimle alay ediyormuş. Her yerde durum aynı..." dedi.

Gündü

Artık Düşmanımızı Tanıyoruz

İnsanlarımız ister ülke içinde, ister ülke dışında olsun, tarihlerinin bilincine varmaktadır. Şüphesiz bunu sağlayan güç PKK'dir. Bu nedenle düşmanımız PKK'yi rahat bırakmayacak, elinden geleni yapacaktır. TC sadece resmi güçleriyle değil, işbirlikçileriyle yapmaktadır. Aksi durumda işler kolay olurdu.

12 Eylül faşizmiyle bu gücün Avrupa'ya çekildiiler. Devrimin yenildiğini, 15-20 yıla kadar toparlanamayacağımızı söylüyorlardı. Bu defa "şartlar olgun değil" sinsi iddiası ile 15 Ağustos silahlı atılımına tavır aldılar. Arkalarından giden izleyicilerini tükettiler, çoğunu "eşek leştirildiler." İnsanların kafalarını bulandırmak için herşeyi yaptılar. Ama artık maskeleri düşmüştür.

Ama bunlar bilmi ki, özgür bir vatan için savaştığımız bilincindedir. Ve düşmanlarımızı iyi tanıyoruz. Özgür bir vatanla aşıyla dolu olan bütün yurtseverler, TC faşizminin çizme parlatıcısı TKP'li üşakları ve onların ülkemizdeki filolarını iyi tanındıkları.

Belçika'dan Korkmaz

Bağımsızlık, özgürlük namlu ucunda
Proleter halkım iktidar yolunda

Tüm dünyaya örnek olur sonunda
Kürdistan bağımsızlık savaşı

Kutsaldır, yücedir halkların azmi
Kararlıyız, ezeceğiz sömürgeci faşizmi

Tarihe gömecek emperyalizmi
Ulusların bağımsızlık savaşı

Xebatkar

DERSİM'DE GÖÇ...

Yakılan ağıtlarda, dillerden düşmeyen türkülerde Dersim, hep dağla özdeşleştirilir. Övgüler, benzeştirmeler, yiğitlik ve mertlikler yine dağla başlar, dağla biter. Çünkü Dersim, dört bine yaklaşılan, kimi yerde sarp yalçın kayalıklardan, kimi yerde yumuşak iniş-çıkışlarıyla geniş yaylalıklardan oluşan, çoğu yerde ormanlarla kaplı, yarıyircasına birbirini takip eden sıra dağların ve bu dağları kendi arasında kardeşçe bölen uçurumlu derin vadilerin adıdır. Doğudan batıya doğru boydan boya uzanan Munzur'un üstünde birer kale gibi dikilmiş; Bağırpaşa, Buyer, Jel ile Koşan, Ağdaş, Sülbüs, savunmalı olarak iki cepheden mevzilenmiş, etrafından yorulmayan Dersim'in sürekli nöbetçileri gibidirler. Sırasıyla Afkator, Munzur, Zagê, Laç, Kutu, Harçik, Peri vadileri Munzur'u kendi aralarında kardeşçe paylaştıktan sonra, bu kez de Munzur suyunda birleşmek için aşağılara doğru yayılırlar. Tabiatı böyle olan Dersim'den söz ederken, isterseniz dağdan bahsetmeyiniz ve Dersim'i tanımlamakta, "Dersim dört dağ içinde" ve kahramanları anarken "şahitsin sen Dersim dağı" dizelerini tekrarlamayınız.

Neye mi yarar dersiniz? Onu, tarihte haksızlığa uğramış, haklarını arayan bir isyancıdan sorun. Onu, dev gibi isyancılara karşı canını-malını kurtarmak isteyen birilerine sorun. Onu, kendilerini yutmak isteyen barbar Türk sömürgecilerine karşı onur, şeref, namus ve haysiyetini ayaklar altından kurtarmak isteyen bir Kürdistanlıya sorun. Daha da doğrusu onu köleliğe, esarete, zulme başkaldırmış bir bağımsızlık ve özgürlük sevdahısına sorun...

Her adımı sanki mimarlar tarafından özel olarak inşa edilmişcesine, haksızlığa uğramış insanlar için zaptedilmez bir kale, hazır bir mevzi ve kimseye muhtaç etmeyen bir yatak, barınak olan Dersim dağının, kimlere yar olduğunu, kimleri bağrına bastığı tam olarak bilinmese de tarihe isyanlarının diyarı olarak geçmiştir. Nice kahramanlar burada boy vererek haksızlığa meydan okumuş, kendilerini burada kanıtlamışlardır. Bu kahramanların anıtları henüz meydanlarda dikilmemiş, aradan asırlar da geçmiş olsa gönülleri zapteden olağanüstü olayların kahramanları olan o büyük insanlar hafızalardan silinmemiştir. Analar tarafından bunlar üzerine ağıtlar yakılır, türküler söylenir. Bunlar dilden dile söylenerek günümüze kadar uzun kış gecelerinde masallardaki yedibaşlı dey ve ederhalar yerine Türk sömürgecilerinin barbarlıkları ve ona karşı eşsiz kahramanların cesaretleri, yiğitlikleri anlatılarak çocuklar büyütülür. Afkator-Laç Direnişi anlatılır. Namusunu kirletmemek için kendisini kayalardan atan gelin ve kızlar anlatılır. Yuvarlatılan kayalar karşısında çaresiz kalan Türk askerlerinin halleri, entrikaları, vahşilikleri, namertliği anlatılır. Parmakla

gösterilir, işte burası Teman; Ağabeyiyle hayır hayır, yoldaşlarıyla yanyana pırıl pırıl parlayan mezarlıkta yatan Delil, faşist orduya burada meydan okudu. Seyfi ile Hüseyin birer tabancayla 12 saatlik çatışmalarını burada sürdürdüler. Azime iki günlük direnişinden sonra bu ormanlıkta şehit düştü. Kazım Hoca Mehmet arkadaşlarıyla bu evde kuşatıldılar. O büyük direniş bu dört duvar arasındaydı. Cemal ile Mehmet bu kayalıkta çatıştı ve daha nice nice kahramanlıklar... Hemen hemen her karışı mutlaka bir olayın meydana, bir kahramanın tanığı ve onları bağrına basan yatağıdır. Düşmana meydan okuyan ve daha ne kadar olaya tanık olacağı kestirilemeyen bu başeğmez dağlarımızla övünmemek, gurur duymamak mümkün mü?

İşte, bu övülecek dağlarımızda taşıdığımız kızıl bayrağın yarın dikileceği zirvelerde emin adımlarla dolaşırken, insanın içini buruklaştıran manzaralar da yok değil. Örülmüş bentler içinde yeni yeşil çayırklar, tarlalar, bağlar, bahçeler, yarı dolmuş su arkaları, kırık-dökük çeşmeler, etrafında virane olmuş harabeler... Kimi yerde bir veya birkaç ev bulunurken, kimi yerde ise, köyün ya da mezarının tümü yıkıntılardan ibarettir.

Bağırpaşa'nın eteğindeki Karagöl'deki 100 harabenin içinde sadece iki-üç ev kalırken, Pülümür'e uzanan dağların doruğundaki yemyeşil Yoncalık köyü evlerinin çoğunun ayakta olmasına rağmen, bombos. Harçığe açılan vadideki Markazan da dere boyunca dizilmiş yıkıntılar içinde sadece bir ev. Harçığın her iki yakasında kayaların başındaki boş evler hala vadiyi süsüyor. Bezik ormanı etrafındaki yıkıntılar, girilen her köyde sen bir evin etrafındaki sayısız harabeler, geriye kalanların "şu köyde yüz, diğer köyde elli, bir ötekinde şu kadar ev vardı. Bazı kала yalnız kaldık" telaşı ve ardi arkası gelmeyen ahlal, gerçekten içler acısındır.

1938'den sonra bu dağlık alanlar yekpare sürgüne gönderilerek yasak muntika olarak (ki hala çoğu bu isimle anılıyor) ilan edilmiştir. Yerleşim yerleri tahrip edilerek insanların buralara girmesi yasaklanmıştı. Buna rağmen her şeyden olma pahasına da olsa direnen çok sayıda aile ağaç kovuklarında, mağaralarda yaşamını sürdürmüştü. Onların yıldan sonra yasağın kaldırılmasıyla umudunu yitirmeyen insanlarımız yeniden anavatanı olan bu diyarlara dönüyorlardı. Dünya yeniden kuruluyormuşçasına, anavatanına dönüşün yılların ölemleriyle tarlalar, bağ-bahçeler, bentler, arklar ve viran olmuş evler yeniden, yeni baştan onarıyordu. Dağlar gelenmiş, yaşam yeniden canlanmıştı.

Sürgün politikasında başarısız olamadığımızı gören Türk sömürgecileri bu durum karşısında telaşa kapılarak, halkın bu alandan kovulmasını plan-

lıyor ve resmi olmayan bir göç dayatılıyordu. Türk sömürgecileri zorunlu göçü sağlamak için bunu sağlayacak bir ekonomik politika izliyordu. Herhangi bir iş sahəsi açılmadığı gibi, yöre her türlü temel hizmetlerden mahrum bırakılarak, temel gıda maddelerini kısıtlayarak yöre halkını açlığa mahkum etmeye çalışıyor. Devletin bu baskısını ağaların baskı ve zulmü tamamlıyordu.

365 köyün sahibi Çarekan ağaları, elinde tuttıkları köylerin sadece meralarını göçer aşiretlere vermelerine rağmen, ağaların teşvik ve desteğiyle yaz aylarında dağlara yerleşen göçerler, köylülerin tarlasını, bağını, bahçesini açtıkları otlakları tahrip ediyorlardı. Ağa şikayet etmeye giden köylülere, "Çek git başından Hepinizin verdiği kiray tek bir göçer ödüyor. Siz olmuştunuz ne, olmuştunuz ne. Göçerlerin kılna dokunması anasından doğduğuna pişman ederim" der. Bununla da yetinmiyordu: Bir torba un ya da şeker karşılığında kendilerini tanımayan insanların aracılığıyla halkın yaz boyu ziyet-cefa ile topladığı erzağın en ufak bir acma hissini duymadan yakıp ateşe veriyordu. Kılıcı kıpırdatan çoğunlukla bunun bedelini hayatıyla ödemiştir.

Bir yandan devletin baskıları diğer yandan ağaların baskıları, yöre halkını zorunlu göçe itiyordu. Ve nitekim birçok köy bu baskılar sonucu yöreni, vatanını terk etti. Geriye kalanlar ise yalnız kalmanın telaşına kapılarak, direnme gücünü her geçen gün yitiriyor. Sıradan bir hasta bile kaderine terk ediliyor, cenazeleri, gömecek adam yokluğundan dolayı günlerce bekliyordu. Birçok aile de bu tür zorluklardan ötürü göç etmek zorunda kaldı.

Ülkemiz Kürdistan'da modern temelde ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesiyle, faşist Türk sömürgecileri, yöre halkını üzerindeki baskıyı daha da arttırıp geriye kalanların da göç ettirilerek ensele tarafından duydukları korkuyu bertaraf etmeye çalışmışlardır. Son yedi yıl içinde korkunç düzeyde baskı uygulanmış ve

en açık biçimiyle göç edin de mişlerdir. Hala yasak muntika ilan edilmemiş, fakat devrimcilerle yardımcı olduğu gerekçesiyle onlarca aile sürgüne gönderilmiştir. Ayrıca bazen açık bazen de devletin haberi yokmuş gibi şu veya bu subayın eliyle dağdaki her aileye göç dayatılmıştır. Dağlarda kaldıkları sürece devrimcilerle yardımcı olacakları gerekçesiyle, göç etmelerini ve başlarının çaresine bakmalarını söy-

lenmiş, aksi durumda bir komploya kurban götürüleceklerini açıklamakta tereddüt etmemişlerdir. G... köyüne gelen operasyon birliğinin subayı, "Ya giderseniz ya da gelip evlerinizi-otlarımızı yakarak devrimcilerin üstüne atacağım" diye yapılan açıklamaları ilginçtir. Nitekim hemen ardından hala faili ortaya çıkmamış birçok yakma olayı cereyan etmiştir. Bunun yanında konulan yasaklar, tutuklamalar, işkenceler, komploya kurban giden suçsuz insanlar vb. korkunç boyutlara varmış durumdadır.

İşte bir yandan uygulanan ekonomik abluka diğer yandan had safhaya varan baskı yöntemi sonucu, Dersim dağlarının birçok boşaltılarak viraneye çevrilmiştir. Ve yeniden yasak muntikaların oluşturulması için orman kanunu adı altında göç resmleştirilmekteydi. Şubat 1987 ortalarında muhtarlara gönderilen resmi bir yazı ile "orman içi köylerin boşaltılacağı" bildirilip, halkın sürgünü onaylanması isteniyor ve sürgün yerleri olarak da Antalya, Balıkesir, İzmir, Muğla vb. iller gösterilmektedir. Tüm bu nedenlerden ötürü son yıllarda Dersim nüfusunda ciddi bir düşüş kaydedildi.

Faşist Türk sömürgeciliği geçmişte Dersim katliamını ve hemen ardından asimilasyon amacıyla yaptığı sürgünü medeniyet adına yapmış, bugün de aynı şeyleri hizmet adına yaparak ve halkımızı Anadolu'nun bozkırlarında gerçektirinden uzaklaştırmak istiyor. Alanları boşaltarak bağımsızlık hareketimizin kaynağını kurutmaya çalışıyor. Daha şimdiden halkımızın unutmadığı ve hiçbir zaman da

unutamayacağı halk kahramanlarına ve dağlarımıza özgü olan her şeye yasak koyuyor. "Dersim'i, direniş ve direnişçileri unutan, hafızalarından silin" diyor. Peki başaracaklar mı bunu? Dağlarımızı boşaltabilecekler mi? İnsanlarımızı yurdundan uzaklaştırarak Anadolu'nun bozkırlarında Türkleştirmeye, sergilediği vahşete, "Dersim'in dağlarına götürdüğü medeniyetin bir gereğidir. Ya da Avrupalılaştırmanın bir gereğidir" diyebilecekler mi? Dünya kamuoyunu buna inandırabilecekler mi? Dünya devrimci hareketini yüzerkarası "TKP" buna şahitlik yapabilecekler mi?

Faşist Türk sömürgecilerinin kendisini buna inandırıp, inandırmadığını bilmiyoruz, ama son çürümüşler boşuna! Halkımızın üzerinde görülmemiş bir baskı uygulanabilir, fakat günümüz Kürdistan'ında gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin başında ne birkaç ağa ne de birkaç seyit, şeyh vardır ki, halkımızın bölük-pörçük parçalara ayrılarak parmaklarına dolandırabilsin. Tam tersine halkımızın öz gücünden oluşan ve en modern düşüncelerle kuşanmış ulusal kurtuluş hareketimiz, önderiyle, kurtuluş ordusuyla ve ulusal cephesiyle faşist Türk sömürgeciliğini layık olan yere oturtacaktır.

Daha şimdiden halkımızın sürgüne sert bir tarzda gösterdiği tepki bunun en açık örneğidir. Belediye başkanları bir araya gelerek, ulusal protesto amacıyla Ankara'ya gidip bakanlığa baş vururken, Pülümür Devlet Su İşlerinde çalışan işçiler protesto, grev yapmış. "Halkımızı sürgün ediyoruzsanız kime hizmet götürürelim?" diye sorulmuş ve "o zaman önce bu kuruluşlarımızı kapatın" demişlerdir. Şehir merkezinde bu gelişmeler olurken, kırsal alanda köylüler bu uygulamaya "bizi burada öldürün, yaban ellerde ölmek istemiyoruz" biçiminde karşı çıkmışlardır. Yine Pülümür'ün K... köyünde bir köylünün K. Evren'e dilekçe ile başvurusu "Sürgün de nereden çıktı, eğer bizi katletmek istiyoruzsanız ata yadigarı topraklarımızda katledin. Biz toprağımızı terk etmeyeceğiz" sözleriyle kesin tavrını ortaya koymuştur.

Bu nedenle diyoruz ki, faşist Türk sömürgecileri kendi atalarının soykırımı, talancı, çapulcu karakterini, dünya halklarının azgın düşmanı karşı-devrimci şiddetleyle birleştirerek en barbar yöntemlerle, soykırım hareketini geliştirebilir. İnsanlarımızı yerinden-yurdundan sürgün etmeye çalışabilir, yaşama emarelerinin bulunduğu her yerde kan kusarak canlıları ortadan kaldırmayı hedefleyebilir, bunun için gerekli fetvaları çıkararak kendisini haklı ilan edebilir; fakat bu sadece onun sonunu hızlandıracak ve korktukları başına gelecek, onların öcü gibi korktuğu Dersim dağları, eninde sonunda onlara mezar olacaktır.

ABD Dışişleri Bakanlığının "Kürtlerin Etnik Azınlık Hakları Verilmelidir" Açıklaması ve Ardındaki Nedenler

Baştaftı 1. sayfada

Açıklamanın ABD yönetimi ve Kongresi ile yakın bağlar içinde çalışan "Helsinki Watch Group" (Helsinki Gözlem Grubu)'un raporundan sonra yapılması daha ilgi çekici başka nokta oldu. Gözlem grubundan Türkiye'yi de ziyaret eden müdürü Jeri Leber ve danışman Loise Whitman raporu hazırladılar ve Türk hükümetine şu tavsiyelerde bulundular:

"1. Kürtlerin varlığının tanınması ve kendilerine diğer Türklerin de sahip olduğu siyasi ve sivil hakların verilmesi.

"2. Kürtleri etnik kimliklerinden yoksun kılan sınırlamalara son verilmesi. Kürtçenin kullanılmasına izin verilmesi. Kürtçe isimlere konan yasağın kaldırılması. Kürt bayramlarının kutlanması, Kürt dansı ve müziğinin icra edilmesi.

"3. Kürtçe yayınlara izin verilmesi.

"4. Kürt azınlığın sorunlarını incelemek üzere bir parlamentoya komisyonunun oluşturulması."

Açıklama, Türk başbakanının ABD ziyaretinden sonra oldu.

Ayrıca Hürriyet gazetesi manşet haber olarak birinci sayfada verdi. İlginç olan, durup dururken ABD neden böyle bir açıklama yaptı? Biliniyor ki, ABD hükümeti, taktik olarak gizli hazırlanan raporları belli

bir amaç için bilinçli olarak basına yansıtarak yayınlattır.

Kürdistan Ulusal Kültürel Mücadelesini dar bir kültürel özerklikle tasfiye etme çabaları yeni değildir. Geç bile kalınmıştır. Becerebileceğine inansa faşist Türk genelkurmayı, bugünden özerkliği tanır, kaldı ki bu yönlü planları da oluşturduğu kesindir.

Ancak, ABD'nin açıklamaları daha da sinsi ve planlı bir amaca yöneliktir. Aksi durumda hakların özgürlüğünün en büyük celladı ABD emperyalizminin ne insan hakları ne de etnik düzeyde bile olsa Kürt halkının sorunlarına ilgi göstermesi söz konusu olamaz.

"Helsinki Sonuç Belgesi, 1 Ağustos 1975'te aralarında Türkiye ile sosyalist ülkelerin de olduğu 33 Avrupa ülkesi, ABD ve Kanada tarafından imzalandı. Belgenin birinci bölümünün yedinci ilkesi "düşünce, vicdan, din ve temel özgürlükler saygısı", sekizinci ilkesi ise, "halkların hak eşitliği ve kendi kaderlerini tayin hakkı" ile belgeleri imzalayan devletlerin bu ilkelere saygılı olmaları istenmektedir.

"Lozan Konferansı'nda (Temmuz 1923), Kürdistan'ın bölünmesi ve ulusal haklarının gaspı karar düzeyine çıkarıldı. Kürt halkı etnik azınlık gösterilerek, bununla ilgili kültürel hükümlerin uygulanması da muğlak bırakıldı.

her tarafına güvenlik kuvvetleri göndermeyi düşündüğü yolundaki açıklaması bana göre doğru ve yerinde bir karardır." (27 Kasım 1946, Mahabad Kürt Cumhuriyeti, William Aagleton, s. 256)

ABD emperyalizmi ve Barzaniler

ABD, Kürdistan'ın potansiyelini ve oluşturacağı tehlikeleri de görür ve önem almaya çalışır. Bir yolu da işbirliği oluşturmaya yöneliktir.

Mahabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin az olan ordusunun belkemiğini 2000 kişilik savaşı gücüyle Barzaniler oluşturmaktadır. Mahabad'ın kaderi belli, ama Güney Kürdistan'dan gelen bu savaşı ve kalabalık kitlenin kaderi belirsizdir. M. Barzani, çeşitli önerilerle 21 Aralık 1946'da Tahran'a gider. Kefil ABD elçiligidir. Barzani Tahran'da 45 gün kalır, İran ve İngiliz yetkililerinden ayrı ABD Tahran Büyükelçisi Allen'le de görüşür.

Dana Adam Schmidt adlı Amerikalı gazeteci 1962'de Barzani ile yaptığı görüşmelere dayanarak şunları yazar:

"Barzani, İran'da kalmak için İran yönetiminin ikna edilmesini ya da Barzani'den ölmek için İngilizlerin onay vermesini veya ABD'ye iltica edilmelerini önerir. Ancak üç öneri de reddedilir. Barzani'ye Güney İran'da yer gösterilir." (Barzani'yle konuşmalar)

Yine de Büyükelçi V. Allen, hükümetine gönderdiği rapordan, aşiretin ilgisiz bırakılmamasını önerir.

1960'da Güney Kürdistan'da direniş gelişince, direnişi yozlaştırmanın ve dağıtmanın mimarı yine ABD emperyalizmi olur. Direniş önderliğinin aşiretçi-feodal, burjuva karakterinden kaynaklanan tutarsızlık ve zaafı, ABD'nin oyunlarına zemin yaratır. Bunda sömürge ülkelerin komünist partilerinin sosyal-şoven tutumu ve direniş teçrit etme ısrarlarının da rolü büyük olur.

ABD Kongresi tarafından oluşturulan özel komite, Güney Kürdistan hareketine üçüncü bir devlet vasıtasıyla (İran) yaptıkları yardımın onları başarıya ulaştıracak ne de kontrolden çıkacak düzeyde olduğunu açıklar.

I-KDP önderliğinin politik tutarsızlığı, İsrail ve Türk sömürgeciliğiyle de ilişkiyi meşur görecektir ve 1973'te İsrail'le ilişki kurulacak, Sami Abdurrahman bu ilişki içinde önemli rol oynayacaktır. Türk MIT'nin I-KDP'ye, T-KDP'nin önderlerini vurdurtması bu çirkin bağışlılığın ürünü olacaktır.

D.A. Schmidt, adı geçen kitabında Barzani'nin şu sözlerini aktarır (Ağustos 1962):

"Bize şimdi yardım edin... ihtiyacımız olduğunda biz size yardım ederiz. Açık ya da gizli bize silah, malzeme, hiç olmazsa para sağlayarak yardım edin. Kasım'ı yıkmanız için bize yardım edin. Irak'ı Ortadoğu'daki en sağlam mütefikiniz haline getirelim... Mümkün olan tüm güvenceleri vermeyi kabul

edebiliriz. Eğer, Amerika yardımı, bizim Türkiye ve İran'daki Kürtleri yardım etmememiz gibi bir koşula dayandırırsa, bunu da kabule razı oluruz. Türkiye ve İran'daki Kürtler arasında kışkırtma yapmayacağımıza söz veriliriz." (s. 72)

Barzani, ülkesi ve halkını seviyor. IKP'nin sosyalizm adına şoven ihanetini biliyor. Denize düşenin yılanı sarılaması gibi o da yılanı sarılıyor. Aşiret duygusallığı ve iyimiyetle hareket ediyor.

Ancak politika iyimiyetlerle yürümez. Önderlik politik zaafı yenilginin koşullarını hazırlıyor. 1975 Cezayir Antlaşması ile ciddi bir askeri yenilgi almadan, öncülüğün politik zaaf ve ilişkileri nedeniyle direniş yeniliyor ve dağılıyor.

ABD emperyalizmi Kürdistan halkına yönelik daha tehlikeli planlar geliştiriyor

1978'de Şah'ın halk hareketi ile yıkılması, bölgede ABD'nin çıkarlarını sarstı. En önemlisi olarak Kürdistan'da direnmeler tekrar başladı ve devrimci karakteriyle Türkiye'nin egemenliği altındaki Kürdistan parçasında ulusal kurtuluş mücadelesi başladı.

ABD, 12 Eylül askeri-faşist darbesinin mimarı oldu. Türk ordusunu gittikçe donatıp saldırganlaştırdı. Kürdistan'a Çeçen Kuvvetleri yerleştirme planları uygulamaya sokuldu. Kürdistan askeri havaalanları ile donatıldı. İran'da gelişmeler ABD'nin aleyhine olup, İsrail teçrite gömüldükçe, ABD için Türk faşist devletin rolü arttı.

Korku Birdi, Türk faşizmi Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinden korkuyordu. ABD'nin de korkusu aynıydı. CIA ajanları, Kürdistan'da cirit atmaya, raporlar hazırlamaya başladılar. Bunlardan en tanınanı CIA'nın Ankara dairesi başkanlığı yapan Paul Henze idi. P. Hanze, Diyarbakır ve Van'a kadar gitti. Hükümetine rapor hazırladı. ABD'nin Tahran Büyükelçiliğinde ele geçirilen ve üzerinde "çok gizli" ibaresi bulunan "Kürt probleminin perspektifleri" adlı geniş inceleme, ABD için Kürdistan'ın nasıl sorun olduğu ortaya konmakta, bu raporda Kamran İnan, Hikmet Çetin vd. CIA ile yakın bağları olan "değerli(!) Kürt şahsiyetleri" özellikleri ile sıralanmaktadır.

Türk sömürgeci-faşizminin en çok zorlandığı 1987 yılının mart ayında, Türk ordusunun teçrite gelen o dönemki ABD savunma bakanı, 1946'daki gibi Türk cuntasına, "Türkiye'nin sınırları NATO sınırlarıdır" güvencesini verme gereğini duydu. Temmuz 1987'de Türkiye'ye gelen Pentagon askeri-politik teçrisiyeni ve uzmanı Prof. Uzbigniew Brezinski de, Kürt sorununa karşı Türkiye'nin bütünlüğünden yana olduklarını söyledi ve, "ABD'nin yabancı ülkelerde bu kadar çok asker tutmasının stratejik çıkarları açısından faydalı olmadığı ortaya çıkmıştır... Mesela Türkiye Dermanı 18. sayfada

ABD Emperyalizmi ve Kürdistan Politikası

Yıl 1945. ABD, emperyalist kapitalist sistemin başına geçmiştir. Truman Doktrini (Mart 1947) ve Marshall Planı ile emperyalist-kapitalist dünyanın, sosyalist ülkeler ve ezilen halklara karşı birleştirilmesi hedeflenir. ABD, Monroe Doktrini ile Amerika kıtasını, Eisenhower Doktrini ile de Ortadoğu'yu hedefliyor. 1956 kanal (Suveys) savaşı ile İngiltere ve Fransa Ortadoğu'daki etkinliklerini ABD'ye kesin bırakıyorlar.

ABD'nin ilk el attığı Yunanistan, Türkiye ile İran oluyor. ABD, Türkiye'nin rolünü şöyle koyuyor: "Stratejik olarak Türkiye, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'daki en önemli faktördür. Coğrafik durumu itibarıyla Türkiye, Sovyet siyasi ve askeri etkisinin Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'ya akacağı şişenin ağzındaki tıpağı meydana getirmektedir. Türkiye'nin, Rusya'nın kontrolü altına girmesi, şu anda Sovyet kontrolü altındaki alandan görrece azınlıklı nedeniyle, Rusya ile baskılarından özgür olan Suriye, Lübnan, Irak, Filistin, Ürdün, Mısır ve Arap Yarımadası açısından Sovyet ilerlemesi önündeki barajın kalkması demek olacaktır." (21 Ekim 1946, Dışişleri Bakanlığı, Yakın Doğu Dairesi Darbelher Uzmanı Loy Henderson'un Türkiye ile ilgili raporundan)

Böylece Türkiye, emperyalizmin bölgedeki en büyük jandarması oluyor. Sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı, ABD bu rolü Türk burjuvazisine zorla vermiyor. Türk burjuvazisi, zorla usaklık arıyor. Sosyalizme karşı kendini güvenceye almak, Kürdistan'ın inkarı olan "Misak-ı Milli"yi korumak için emperyalizme bağlanıyor. Türk burjuvazisi emperyalist, kapitalist sistemin yeni efendisi ABD'ye bağlanmayı yaşam çaresi görüyor.

ABD emperyalizmi ve Mahabad Özerk Kürt Cumhuriyeti

İsrail ve Türkiye'den sonra, ABD'nin hedefi İran'dır. 1941'de Sovyet askerleri Azarbeycan ve kısmen Doğu Kürdistan'a giriyor. Oluşan elverişli koşullarda özerk Azeri ve Kürt cumhuriyetleri kuruluyor. Kendilerini tam örgütleyemediklerinden temel güvenceleri Sovyet Kızılordu'su oluyor.

Zayıf olan İran merkezi devleti Sovyet askerlerinin çekilmesini ister. ABD, İran'a askeri ve siyasi destek verir. BM de destekler. Sovyetler 9 Mayıs 1946'da birlikleri geri çeker. Bu gelişme iki özerk cumhuriyetin sonu anlamına gelir. İki cumhuriyet

de merkezi devlete bağlılıklarını bildirirler, ancak İran yönetimi, kayıtsız şartsız teslimiyeti dayatır, askeri birlik yolları, fazla çatışma olmadan iki cumhuriyetin de 1947 başlarında varlıkları son bulur.

ABD'nin Mahabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'ne ve Kürdistan'daki gelişmelere ilgisi büyük olur. Mahabad'ı ziyaret eden 8 batıldan 4'ü ABD'lidir. Bunlardan başka ABD Tahran askeri ataşe yardımcısı Yüzbaşı Roosevelt Jr., Mahabad'a gitti. Gelişmeleri izledi, amacı Mahabad Cumhuriyetinin gücünü ve Sovyetler Birliği'nin gücünü ve etkisini ölçmekti. Nitekim, ABD Tahran Elçiliğinin, İran hükümetini yönlendirdiği gözönünde alınırsa bu askeri danışmanların gezilerinin rolü daha iyi anlaşılır. ABD Tebriz Konsolosluğu, ihtilal ve savaş yılları boyunca, iki özerk cumhuriyetle, Tahran hükümeti arasında aracı olacaktır.

ABD ilk günden Kürdistan sorununun çözülmesine karşı olacak ve Kürdistan halkının köleliğinin devamı için bölge sömürgeci devletlerine en büyük desteği verecektir. İran devleti katliamlarla Doğu Kürdistan'ı işgal ederken, ABD Tahran Büyükelçisi George V. Allen, şu açıklamasıyla katliama ortak olduğunu gösterecektir:

"İran hükümetinin ülkenin

KÜRDİSTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - VI

Kemalist burjuva sömürgeciliği, 1920-40 döneminde Kürdistan'a yayılır. Kurumlaşır. Kapitalist sömürgeciliğin bir uygulaması olarak sürgün ve mecburi iskanları yaygın olarak uygular. Ancak asil göç, 1940'larla beraber gelişecektir. Bunun nedenleri 1920-40 dönemi olayları ve kemalist sömürgeciliğin karakteri ve hedeflerine çizilmektedir.

1920-40 döneminde sürgünler askeri zorla gerçekleştirilmektedir. 1940 süreci ile başlayan ve neticede milyonlarca Kürdistan insanının Türkiye'ye göçmesine, Türkiye'de Kürdistanlılardan adeta kocaman şehirlerin oluşmasına yol açan ve günümüze kadar büyük hızla devam eden göçlerde ise askeri zor gizli kalacak; ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal nedenler ağır basacaktır. Daha doğrusu bu öğeler önde gözükecektir.

Dünyada örneği az görülen bu durum nasıl izah edilecektir? Milyonlarca insan git-tiği ulusal olarak yok olmak üzere bir daha dönmek üzere ülkelerini nasıl terketmektedir? Hem de kendiliğinden.

Türk burjuvazisi, solu'na ve önemli oranda dünya kamuoyuna göç geçergini, bölgesel gelişim eşitsizliğinin sonucu ya da doğunun karmaşık ve geri toplumsal yapısından kurtulma, yani Türk medeniyetini yakalama seferberliği olarak izah etmektedir. Öyle ki bu değerlendirme önemli oranda Kürt halkına da benimseltili.

1950-80 sürecindeki büyük göçün —ki bu on milyonu da aşmaktadır— temelini kısa da olsa şimdiye kadar aktardığımız görüntülerimizle Türk burjuvazisi yarattı.

Kemalist burjuvazisi 1950'lere kadar Kürdistan'a kapitalizmi sokmadı. Çünkü, hem Kürdistan'a egemen olma savaşı veriyordu, hem de o denli güçlü bir burjuvazi değildi. 1920-40 döneminde Kürdistan'a kapitalizmin girmesi demek, Türk burjuvazisine rağmen Kürdistan'da milli burjuva sınıfının gelişmesine ve ulusal kurtuluş mücadelesine yol açabilirdi. Bölgesi bir gelişmeye yol açmaması için kemalist burjuvazi, önce askeri zorla ve katliamlarla Kürdistan'a egemen oldu. Önce askeri, sonra siyasi ve kültürel kurumlaşmaları sağladı. Toplum örgütsüz bıraktı. Sistematiik göç ve boyun eğdirme ile Kürt hakim sınıfı olan feodal ve aşiret reislerini hem güçsüz düşürdü, hem de boyun eğdirdi.

1945'lerden sonra Türk burjuvazisi, içinde hareket ettiği emperyalist-kapitalist sisteme tümüyle bağlandı. ABD emperyalizminin Truman doktrini ve Marshall planından yararlanan Türk burjuvazisi, Kürdistan politikasını da ilettili. Kürdistan'ı kapitalizme açtı. Kapitalist gelişme Kürt hakim sınıfının işbirlikçiliğine yeni ekonomik zemin sağladı.

Türk burjuvazisi askeri, kültürel, siyasal kurumlaşmasına ekonomik ögeyi de

ekledi. Bu öğelerin tümü Kürdistan'dan göçü zorunlu duruma getirdiler. Bu nedenleri sıralarsak:

Ekonomik neden:

Kürdistan'da geri feodal üretim ve aşiretçi yaşam egemenken, Türk burjuvazisi Kürdistan toplumunu burjuva pazarına ve kapitalist metaya bağladı. Bu öge, hem topluma şehirlere doğru kaydırırken, toprakların, ağaların elinde birikmesi köylüyü yokulaştırıyor ve göçe daha yatkın duruma getiriyordu. Yatırımlar sınırlı olup, var olanlar da hammaddelerin talanına yönelik olarak Türk devlet işletmesi halindeydiler. Ayrıca özel yatırımla ve sermaye birikimine izin verilmeyordu. Egemen öğelerin elinde biriken sermaye de Türkiye'ye akıyordu. Sonuçta bir milli burjuva sınıfının doğması olanaksızlaştığı gibi, köylerden şehirlere göçen binlerce kişi, Türkiye şehirlerinin yolunu tuttu. Bu sonuç Türk burjuvazisinin yıllarca özenle hazırladığı bir tazektir.

Türkiye'nin inşaat, tarım vb. en düşük ücretlerle işletilen sanayileri için milyonluk ucuze emek gücü böylece bulunmuştur. Hem Türkiye proletaryasına rakip yaratılıyor, hem onun artık-işleri veriliyor, hem de Kürdistan'ın bu diri potansiyeli ülkesinden koparılıyor.

Kültürel etmen:

Türk sömürgeciliği, askeri-siyasal sömürgeciliğin ardından, Kürdistan'da yoğun okul inşaatlarına başladı. Özellikle direniş odaklarından başladı. Okullar, ana okullardan ilkelere kadar bir bütünlük içinde oldular ve Kürdistan çocuklarını ulusal inkara aldıkları soykırım kurumları oldular. Bu şekilde her yıl binlerce Kürdistan çocuğu, Türkiye'deki yatılı okullara yollandı. Lise ve sanat okullarını, bilinenler için yüksek okul olanağı sadece Türkiye'ye göçerek yakalanabilirdi. Zaten bu okullardan geçip Kemalizmin zehrini olanların kendilerini ilk atmak istedikleri yerler, Türkiye kentleri oluyor. Okul okumanın ve Türk terbiyesi alma, ekmele kapısını açtığı için hem aileler hem de gençlik için, Türkiye'ye göçmek, çekici hale getiriliyordu.

Siyasal etmen:

Türk burjuvazisi, Kürdistan'a ilişkin bütün siyasal odaklaşmanın Türkiye kentlerinde olmasını sağladı. Bu

sonuç sadece Türkiye'nin büyük kentlerinin metropol karakteri taşımasından ileri gelmiyordu. Türk solculuğu da bunu sağlıyordu. Hiçbir zaman resmi ideolojiden kopmayan Türk solculuğu sınırlı da olsa yavaş yavaş ama kendi tarzlarında değindikleri Kürdistan sorununu çözümünün ancak Türkiye'den olabileceğini, Türkiye'deki devrim sorununun bir parçası ve onun çözümüne bağlı olarak gündemleşebileceğini ilke haline getirdiler. Bunu Kürt halkının örgütlenme hakkını tümüyle yadsımaya ve ulusal tahribatı kabullenmeye kadar vardırıdılar.

Türk burjuva partileri içinde örgütlenen Kürt hakim sınıfı için Türkiye metropol-leri zaten siyasal kâbe durumuna gelmişti. Sadece onlar için değil, Türk aydınının kopyesi olarak biçimlenen Kürt aydını için de durum aynı idi.

Türk kültürü ile yetişen Kürt aydınları, kurtuluşu Türk devlet mekanizmasında iyi bir bürokrat olmadı gördüler. Bu yıl ulusal inkarcılık ve uşaklık yoluydu. Kürt aydınının, bu bağımlılık ilişkisinin politik pratiği ya da CHP'de ya da daha sonra Türk şoven solculuğunda yer almak oldu. Türk burjuva terbiyesi ile yetişen küçük-burjuva Kürt aydını, kurtuluşu Türkiye'de gördü. Politik kurtuluşun Türkiye

yi, özellikle de belli mevsimlerde birkaç milyonu bulan ve ağırlığı gençlikten oluşan Kürdistanlı kitle Türkiye göçmektedir. Öyle ki belli alanlarda genç nesli bulmak sorun olmaktadır.

Turizm merkezleri Türkiye kentleridir. Yatırımlar buralara yapılmaktadır. Spor, kültür vd. kurumlar için de aynı şey sözkonusudur. Ulusal inkarcı ve yozlaştırıcı bir tarzda geliştirilen Türk burjuva sosyal politikası, geri bir yapıda olan ve örgütsüz bırakılan Kürdistan toplumuna nüfuz ettikçe, tahribat artacak ve bu etki göçü artıracaktır.

Bir de bunlara Kürdistan'ın geri toplumsal yapısını getirdiği sorunları eklemek gerekir. Aşiretçi ve kabilece yapıda tutulan toplum, bu yapının getirdiği yoksulluk ve yol açtığı kan davaları da göçü kamçılacaktır.

Daha da eklenen faktörlerle Kürdistan, Kürt insanı için yaşanmaz duruma getirilir. Zengini kaçır, aydını kaçır, yoksulu kaçır, hastası olan kaçır... Neticede Türkiye'de milyonlarca Kürdistanlı birikir. İstanbul, Ankara, Mersin, Adana vd. büyük Türkiye şehirlerinde Kürdistan şehirleri kurulur. Bu yerler sağlık, konut, sosyal koşulları ile apayrı özelliklerdedir. En kötü konutlar ve en az sağlık hizmeti buralardadır. Çoğu kez yasaların uygulanması da apayrı olmaktadır.

Türk burjuva ekonomisi bu ucuz emek gücü üzerinde yükselir. Kürdistan emek gücü, inşaat işçisidir, hamaldır, tarım işçisidir, hizmetçidir, çarşı başlarında karın tokluğuna iş bekleyen yevmiyecidir, sokaklarda gayri-meşru işlerde kullanılan fedai ve lümpendir.

Kürdistan halkı, Filistinliler ve Güney Afrika halkı gibi geto'larda tutulmaktadır. Türk burjuvazisi becerilebilirse do-laşım yasağı ve kimlik ayrılığı kolayca kaldırır. Böylesi bir uygulama hem hesabına gelmemekte, hem de sosyal, kültürel, ekonomik ve ulusal faktörlerle zaten pratikte bu ayrılığı yaratmaktadır.

Türkiye'de biriken milyonları bekleyen geleceğin somutlu yaşanmıştır ve yaşanmaktadır. Yitirilen ulusal dil, gelecek, kültür, kıyafet, ülke ve kişilikler. Çünkü, Türkiye'ye göç ettirilen milyonlarca Kürdistanlı kitle tümüyle Türk ulusal yapısı içinde eritilmektedir. İşçileşen kesim Türk burjuvazinin bir parçası haline gelmektedir. Bununla beraber diğer ulusal öğeler de yitirilmektedir.

Üstelik, bu ulusal tahribat üzerinde gelişen soculuk, bu tahribatı meşrulaştırarak, tahribatı daha da derinleştirmektedir.

Baştan da açıklamaya çayn-ıştırdığımız gibi, Türkiye'deki milyonlarca Kürdistanlı varlığı, Türk burjuva sömürgeciliğinin, Kürt halkını asimile etmek ve ulus varlığını ortadan kaldırma politikasının sonucudur. İsrail'in Filistin hal-

kına, G. Afrika ırkçı rejiminin yerli siyah halka yaptığı çok çok ötesindedir. Çünkü, iki rejim de iki halkın varlığını inkar edememekte, içlerine nüfuz edememektedirler. Türk burjuvazisi bu süreci 1920-40 dönemi ile aşmış. Türk halkını asimilede gücünde hiçbir sömürgeci gücün henüz yaratmadığı vahşet ölçülerine var-dırmıştır politikasını.

1960'la Türk burjuvazisi, Kürdistan emekçilerini önce Avrupa'ya, sonra Ortadoğu ülkelerine sürdü. Türk burjuvazisi bununla iki amaç güttü. Birincisi, Kürdistan emek gücünü Avrupa emperyalist ve Arap geçici burjuvazisi ile ortak sömürmek, ikincisi, Kürdistan emekçilerinin direnişçi bir potansiyel haline gelmesini önlemek. Türk burjuvazisi bu amacı ile de sınırlı kalmadı, Kürt kitlelerinin asimilasyonu ve Kürdistan'la bağlarını kopuşunu gerçekleştirme politikasını emperyalizmin sosyal, kültürel, ekonomik politikaları ile birleştirdi.

Türk burjuvazisi, politikalarıyla ülkesinden kaçmayı sürekli Kürdistan insanının önüne alternatif olarak koydu. Bir yere geldi ki bu acı sonucu Kürdistan insanına önemli oranda benimsedi. Türkiye'deki milyonlarca ek olarak Avrupa'da ve başta Lübnan olmak üzere, çeşitli Ortadoğu'nun Arap ülkelerinde biriken sözkonusu ülkelerin sosyal, kültürel yaşamı içinde erimeye terkedilen yüzbinlerce Kürdistanlının acı geçiği Türk sömürgeciliğinin göç ettirme politikasının sonucudur. Başka halklardan küçük bir kitlenin zorla yer değiştirilmesinde başta sözkonusu halk olmak üzere, dünya halklarının sert direnişi ve protestosu ile karşılaşıpken, Kürdistan'da milyonlar ülkesinden kovulmakta ve ulusal yok olma almaktadırlar. Ancak bu uygulama dünya halklarının hiçbir tepkisini almazken, neredeyse Kürdistan halkı da bu durumu kabullenir olmuş, kader olarak görmüştür.

Gecikmeli de olsa, Irak Arap burjuvazisinin 1975'le yüzbinlerce Kürdistan köylüsünü sürgün etmiştir. Irak sömürgeciliği, Güney Kürdistan direnişinin yenilgisinden sonra Kürdistan köylüsünü de daha vahşi davranacak. 1500 köyü bombalayarak yerlebir edecek, halkını ise ya İran'a göçmek ya da Arap çöllerinde stratejik köylerde toplanmaya zorlayacaktır.

Benzer uygulamayı Suriye burjuvazisi yapacak, sınır bölgelerindeki Kürt köylerini kaldıracak, buraya Arapları yerleştirecek, buna "Arap Kemeri Projesi" diyecektir. Irak burjuvazisi de bu uygulamayı geliştirecek. Zaxo ve Şengal'in Suriye'ye sınır alanlarına Arapları yerleştirecek. İran'la başlayan savaş nedeniyle diğer bölgelere Arapları yerleştirmeye güc ve zaman yetiremeyecektir.

Devamı 18. sayfa da

KÜRDİSTAN KADINI VE CEZAEVİ

RÉZAN

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Sömürgeciler, kullandıkları işkence yöntemleriyle birçok yönden başarı elde edebilmişlerdir. Bu açık olan bir durumdur. Başarılı olmalarının temelinde hiç şüphesiz birçok toplumsal, sosyal, kültürel, fiziki ve psikolojik etmenler rol oynamıştır.

Örneğin; daha polis sorgu merkezlerinde kadını erkeğe, erkeği kadına karşı kullanma; düşürme ve teslim almanın başlıca yöntemlerinden birisini oluşturmaktadır. Bu yöntem, tek başına kadına ya da erkeğe de uygulanmaktadır. Açık ifadeyle, tecavüz ya da ırza geçme olayı; kaskatı feodal değer yargıları ve ahlaki ölçülerle örülü bir toplumun bireyleri üzerinde uygulandığından; düşmanın hedeflediği sonucu çoğu kere vermiştir. Çünkü bu olay, toplumsal olarak sınıfsal zeminine oturtulmuş bir tarzda kavranılmakta; yalnızca kişisel namusa dokunma olayı olarak kavranılmaktadır. Ama, bu noktaya erene kadar da, düşman istediği sonucu —tümüyle olmasa bile— almıştır. Açık örnekler vermek elbette mümkün: İşkencenin doruğa çıktığı 1982'lerde, hücrede bulunan bir arkadaşı alıp kadının koğuşunun kapısına kadar getiriyorlar. Ama bu getiriş, normal bir getiriş değil. Arkadaşı çırıl çıplak soyuyorlar ve "Ya dediklerimizi yaparsın, ya da seni bu şekilde kadınlar koğuşuna götürüceğiz" diyorlar. Arkadaşı anadan doğma bir halde kadının koğuşunun kapısına kadar getiriyorlar. Arkadaş kendisine denileni yapıyor. Yani kuralları kabul ediyor ve kabul ettiğini de hoparlörlerden tüm koğuşlara yönelik yaptığı (daha doğrusu buna zorlamıyor) bir konuşma yapıyor. Bir başka yöntem de, yine tutukluları birbirine tecavüz etmeye zorlamayıdır... Askerler bunu yapıyor. Sapık emellerini tutuklular üzerinde gerçekleştireyorlardı.

Böylesi bir olayı, bizim göz-

"... Tutuklular arasında güvensizliği geliştirmek, pasifikasyonu derinleştirmek ve sürekli kılmak için, kaba işkencelerin yanısıra bir de tek tek kişileri hedef seçerek, kendileriyle işbirliği yapıyorlar. Hedef seçtikleri tutuklular genelde kitlenin üzerinde saygınlığı ve etkisi olanlardı.

lerimizin önünde gerçekleştirdiler. Tarih 24 Şubat 1983... Akşam saatleriydi. Birden koğuşumuzda bitişik olan koridordan çığlık seslerine karışan küfür-hakaret ve cop sesleri gelmeye başladı. Biz hemen, koridora açılan gözletme deliklerinden, ne olup bittiğini öğrenmek için bakmaya başladık. Gördüklerimiz kor-

kunç şeylerdi. 10 kadar erkek tutuklu çırıl çıplak soyulmuştu.

Birden askerlerden birisi, bir tutukluya arkasını dönmesini söyledi. Ve, "Cop mu tercih edersin yoksa..." Erkek tutuklu neye uğradığını şaşırmıştı. Askere yönelttiği sorudan anlaşılıyordu: "Söylediğinizi anlayamadım komutanım..." Evet, tutuklu bu soruyu sormuştu. Diyarbakır cezaevinde soru sorulmayacağı bilmiyordu daha... Nitekim sorusu küfür ve hakaretlere karışan kahkahalarla karşılık buldu. Ve birkaç asker birden bu tutuklunun üzerinde sapık emellerini gerçekleştirmek için saldırdılar.

Tutuklular arasında güvensizliği geliştirmek, pasifikasyonu derinleştirmek ve sürekli kılmak için, kaba işkencelerin yanısıra bir de tek tek kişileri hedef seçerek, kendileriyle işbirliği yapıyorlar" havasını, imajını vermek istiyorlardı. Hedef seçtikleri tutuklular genelde kitlenin üzerinde saygınlığı ve etkisi olanlardı. Biz kadınlar koğuşunda da bu yöntem belli kişiler üzerinde uygulandı. Lakin burada bir noktaya önemle parmak basmak yerinde olacak kanaatindeyim. Böl-parçala ve yönet politikası olarak da tanımlayabileceğimiz bu yöntem, uygulanan kişiden ziyade diğer tutuklulara etkisini gösteriyordu. Şöyle ki, Esat Oktay, hedef seçtiği tutukluya (kadın ya da erkek) diğer tutukluların yanında sürekli olarak, "Benim adamım, patron" gibi sözlerle hitap ediyor, sanki ona değer veriyormuş, onun görüşlerine başvuruyormuş, fikrini alıyormuş imajını vermeye çalışıyordu. Bu, öyle açık ve ince yöntemlerle yapıyordu ki; korku, tedirginlik ve güvensizliğin kol gezdiği bir ortamda hedeflenen etkiyi yaratıyor ve inandırıyor oluyordu. Ve o noktadan itibaren yaşamı aynı çatı altında paylaştığımız, aynı acı ve eziyetleri birlikte yaşayıp tanık olduğumuz; aynı lokmayı paylaştığımız insanlar artık o kişiden uzaklaşmaya, ona kin duymaya, ondan sakınmaya ve korkmaya başlıyordu. Horlama, aşağılama, alaya alma, hakaret etme ise bunu bütünüyordu. İnsanlar bir çüzzamla ya da vebalı gibi ondan kaçıyorlardı. Gerçekte ise, o kişinin konumu öyle olmasa da, kitlenin gösterdiği bu tepki tamamen haklı ve insaniydi... Bir hain ya da espioncu dünyanın hiçbir halkı benimsemez, içinde barındırmaz. Kendine özgü yöntemlerle, ya tümüyle toplumdandır ya da yok eder... Düşman bunun bilincindedir ve bunun için bu yöntemi kullanmaktadır. Bu yöntem, uygulandığı tutuklu açısından da kolay değildir. Kendisine gösterilen davranışlar ve duyulan güvensizliğe bir anlam verememektedir o anki koşullarda. Kendinden emindir. Ama yine de korkunç boyutlardaki manevi baskı, dayan-

lacak gibi değildir. Bir taraf-tan düşmanla cebelleşirken, diğer yandan kendi kendine korkunç hesaplaşmaya gitmektedir. "Acaba ben, gerçekten de düşmanın göstermek istediği konumda birimiyim?" diye sorular sorar kendine.

Diyarbakır cezaevi, gerçekten de tarihi direnişlere sahne oldu. Ulusal kahramanları ve ulusal kahramanlığın destanlarını yazdı bu direnişler.

Kadınlar koğuşunun direnişlerdeki yeri neydi? Ve biz derin bir tecribli yaşadığımız halde direniş beraberliğini nasıl sağlıyorduk?

Hemen belirteyim ki, bu

"... Düşman, bizim direnişimizden ürkiyordu. Ürkemesinin nedeni, direnişimizin, hem de kadın olarak direnmeye seçmiş olmamızın, erkek tutuklular üzerinde yarattığı olumlu etkiydi. Bunun için de her oyunda direnişimizi kırmaya, kamuoyundan saklamaya çalışıyordu..."

konuda söyleyeceklerim oldukça garip gelebilir çoğunuz... Biz kadınlar, direniş beraberliğini yalnız ve yalnızca sevgilerimizle sağlıyorduk. Sevgilerimizi karara ve eyleme dönüştürüyorduk. Cezaevi genelinde neler olup bittiğinden habersiz yoktu. Devrim cephesinde neler oluyordu, neler düşünülüyor ve neler yaşıyorlardı, gerçekten bilmiyorduk. Bildiğimizi ve emin olduğumuz tek şey, teslimiyet ve ihanetin reddedilmesiydi... Bizim, yegane felsefemiz de yaşam kaynağımız buydu. Bunun dışında, cezaevi yönetiminin tavır ve davranışlarından, yemeklerin durumundan hareket ediyorduk.

Elbette, kadınların direnişteki yeri önemliydi. Feodal anlayışların egemenliğini sürdürdüğü birçok erkek tutukluda direnme azmini kamçılıyordu: "Onlar kadın başlarına bunu yapıyorlar da, biz niye yapmayalım?" düşüncesine varıyor ve bundan hareket ediyorlardı.

Düşman, bizim direnişimizden ürkiyordu. Ürkemesinin nedeni, direnişimizin, hem de kadın olarak direnmeye seçmiş olmamızın, erkek tutuklular üzerinde yarattığı olumlu etkiydi. Bunun için de her oyunda direnişimizi kırmaya, kamuoyundan saklamaya çalışıyorduk. En basit ve açık bir örnek vermek gerekirse: 1984 yılındaki direnişe ve ölüm orucuna biz kadınlar da katıldığımız halde, bu direnişi sonuna kadar götüren erkek tutuklular hakkında dava açıldı ve cezalar verildi. Oysa biz de aynı konumda olmamıza karşın, bizim hakımızda dava açılmaktan özenle kaçınıldı.

Cezaevinde kanla yazılan direnişleri bütün gayretine rağmen dünyadan gizleyememişti... Bu genelinde içinde yer

alan kadınların direnişini ise özenle gizledi... Örneğin, Türkiye cezaevlerindeki kadınların direnişe katılması hemen hemen basın-yayın organlarında yazılıp çizildiği halde, Diyarbakır cezaevindeki kadınların direnişinden bir kelimeyle bile olsun söz edilmemiştir. Sömürgeci-faşist cuntaya buna izin vermemiştir. Burada üstün ırk güdüsüyle hareket edilmiştir. Yani, her şeyin en iyisini yine Türkler yapar!

Düşman, biz kadınların direnişinden öylesine korkmaktaydı ki, ailelerimizi ve arkadaşlarımızı, "Kadınları susturun, başka bir şey istemiyoruz" diyerek üzerimize yollamaktaydı. Direnişimizin etkisini kırmaya çalışmak istemekteydi.

Bu direnişler sırasında insanı derinden etkileyen ve yıllar geçtiği halde belleklerdeki yerini hala koruyan güzel şeyler de yaşıyorduk... 1981 yılının mart ayında komandolar bizleri coplamağa başladığında; küfür, hakaret ve cop seslerine karışan acı çığlıklarımız, zindanın duvarlarını aşarak dışarıya, mahalleye kadar ulaşmıştı. Yalnızca oraya mı? Hayır. Yoldaşlarımıza da ulaşmıştı bu çığlıklarımız. Komandolar çekip gitmiş, arka bloklardan, hücrelerden bir çağrı gecenin sessizliğini delerek bize kadar ulaştı. Hücredeki yoldaşlar bize sesleniyor ve mesaj yolluyorlardı: "Dayan! Bunlar da geçecek..." Hücreden geldiğini anlamamızı istiyorlardı... Ama sadece bu kadar da değil... Derinden gelen ve insanın tüm ruhunu saran yanık bir ses, "De lor!" türküsüne başlayarak iletilen mesajı tamamladı. Ve bizler, tüm yüreğimizle sıcak duygularla dolu dolu, ama biraz da ayrılmış hüzünlü gözyaşlarımızla egemen olmaya çalışıyorduk.

"... Kadınlar koğuşunda, PKK dışında başka kadın tutuklular da vardı hiç kuşkusuz. Fakat bunların tutukluluğu fazla uzun sürmüyordu. Türk solu ve Kürt reformist gruplarından birkaç kişi vardı. Sonuncular çok az tutuklu kaldılar. Türk solundan olanlar ise daha çok TKP-ML/TIKKO ve IKD davalarından tutuklu olanlardı. Bunlardan tek tek unsurlar direnişten yana tavır aldılarsa da, bunu uzun vadede devam ettirmeleri söz konusu olmadı hiçbir zaman. Özellikle IKD adına tutuklanan kadınların yaşamda ve düşmana karşı tutumda gösterdikleri tavır, içinde buldukları durum, içler acısıydı. Türkiye halkı adına utanç vericiydi..."

Kadınlar koğuşu olarak, cezaevindeki hemen her direnişte yer aldık. Belki bizim direnişimiz, genelde sürdürülen biçimiyle (1981 ölüm oru-

cu, 1982 ölüm orucu) değildi... Ama, kurallara uymamak, sürekli olarak düşmanı rahatsız etmek, oyunlarını boşa çıkarmak da bir direniştir... 1983 ve 1984 direnişleri fiili olarak katılmamız söz konusu. Başlangıçta çok zayıf olan politikamız, sürtece tam bir olgunluğa erişmişti. Cezaevinde düşman, başından beri bizi muhatap almaz, sürekli tecrit çemberinde tutarken; '84 sonrası o da, bizim bir güç olduğumuzu kabullenmek ve direkt muhatap almak durumunda kalmıştır. Sorunların çözümünde bizim de söz hakkımız vardı. Açık ki, bunu yürüttüğümüz mücadele sağlamıştır.

Kadınlar koğuşunda, PKK dışında başka kadın tutuklular da vardı hiç kuşkusuz. Fakat bunların tutukluluğu fazla uzun sürmüyordu. Türk solu ve Kürt reformist gruplarından birkaç kişi vardı. Sonuncular çok az tutuklu kaldılar. Türk solundan olanlar ise daha çok TKP-ML/TIKKO ve IKD davalarından tutuklu olanlardı. Bunlardan tek tek unsurlar direnişten yana tavır aldılarsa da, bunu uzun vadede devam ettirmeleri söz konusu olmadı hiçbir zaman. Özellikle IKD adına tutuklanan kadınların yaşamda ve düşmana karşı tutumda gösterdikleri tavır, içinde buldukları durum, içler acısıydı. Türkiye halkı adına utanç vericiydi. Kölece bir teslimiyeti yaşamaya biçimi olarak tercih ettiler. "Onların bütün kurallarına harfiyen uyduğumuz halde yine de en fazla dayatılan şey biz oluyoruz. Bu ne iştir?" sözleriyle dile getirdikleri düşüncelerindeki özü, kavramakta ve anlamaktan uzaktı. Gerçekten de düşman, teslim olan ve kurallara uyanlara karşı daha acımasız davranıyordu. Kaba dayaklı bu ve bu yolla avucuna aldığı korumak istiyordu. Yoksa, tehlikeli bir güç olarak gördüğünden değil. Bunlar, direnişlerde de aynı tavır gösterdiler. Dayak yediklerinde, "Bütün bunlara sebep sizsiniz. Askeri darbe sizin yüzünüzden geldi. Acısını biz çekiyoruz" oluyordu. Direnişe katılmama gerekeşi olarak da, "Bize yönelik bir şey yok. Düşman sizinle uğraşmıyor. Sizin direnmeniz gerekir" biçiminde gösteriyorlardı. Elbette açıkça bu şekilde ifade etmiyorlardı yetlerini. Ama koydukları tavır, bunu belli ediyordu. Hatta 1983 Eylül Direnişi sonrasında, bölük komutanı olan yüzbaşı bir tartışma sırasında, "Ben Türk solunu, özellikle de TKP'yi bir tehlike olarak görmüyorum. Onların tehlikeli gösterilen kişisinden dahi korkulmaz. Ama PKK'ilerin küçük çocuğundan dahi korkular, Çünkü PKK hem silah, hem de kitap vermişlerine. Onların gücü buradan geliyor" şeklinde itirafta bulunuyordu. Ama onlar yine de "devrimciliği" elden bırakıyorlardı. Tatlı sularda

Devamı 19. sayfa

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN:

PARTİ YAŞAMINDA ŞEHİTLERİN ANISINA BAĞLILIĞI SÜREKLİ KILALIM

Baştarafı 1. sayfada anlamına geliyor.

Evet: doğru devrimci düşünce, siyaset, taktik ve örgütlenme önemlidir. Ama bunları kendi yaşamlarında sembolize eden değerler olmasaydı, bu değerler en kıymetli varlıklarını bunlara adanmamış olsalardı, bütün bunlar fazla bir anlam ifade edemeyecekti. Dolayısıyla Parti tarihimizde şehadetin tarihini yerli yerine oturtmak, şehitleri sadece anlarda yaşatmak ve kutsal bir saygı ifadesi olarak belirlemek değil, Onların bir bileşkesini bizde somutlaşan yaşamın ta kendisinde görmek. Onları böyle yaşatmak ve kendi kişiliğimizde sürdürmek, böylelikle ölümsüzlük halkasını yakalamak büyük önem taşımaktadır. Bugün Parti tarihimiz eğer onurlu bir tarih olarak hepimiz tarafından gururla benimseniyorsa, bu her yıla, hatta her ayına ve her gününe bir şehidi verecek kadar paha biçilmez bir yükü omuzlamış olmanızla yakından bağlantılıdır. Her türlü değere su ya da bu biçimde bir hüküm biçilebilir. Ama şehadet değerine hüküm biçmek son derece zordur. Eğer ona bir değer biçilecekse, o da sonsuzlukta ifadesini bulur. Bu şehitler hangi ortamda, hangi yüce ereklerle ve hangi olanaklarla bu büyük ödevi gerçekleştirmişlerse, Onların sonsuzlukları da o denli özgün bir anlam ifade eder.

Biz hiçbir gerekçeyle şehitlerimize yeteriz yaklaşımı kabul edemeyiz. Hele hele Onların anıları ve mirası üzerinde soysuzca tepinmelere, Onların yozlaştırılmasına, bireysel düşkünlüklere ve kariyer hastalıklarına malzeme yapılmasına kesinlikle fırsat tanımayacağımız gibi, bu tür gaflet içinde yaşayanlara da asla acımayacağız. Sürekli yüreğimizde yaşayacak ve yaşatacağımız değerler varsa, bunların baş köşesine şehitleri oturtacağız. Bunların yerine başkalarını oturtanları da affetmeyeceğiz. Devrim şehitlerinin Partimiz içindeki yeri kutsaldır, Onların halkımızın bağrındaki yeri kutsaldır. Onların tarihimizdeki yeri son derece yücedir. Şehadet tarihini bizde tarihin en değerlisidir. Eğer şehitlerle doğru yoldaşlık yapılırsa, bir tarihin doğru kavranmasının ve ölümsüzlük döneminde bunu sadakatle bağlı kalınmasının bir gereği olarak, mutlaka şehitlere layık bir biçimde yaşanmasını dayatacağız. Hiç kimse bununla çelişki ve çatışma halinde bulunan yaşam biçimlerine göz yummamızı istememlidir. Kendimizi bu konuda ne kadar yoğunlaştırırsak yoğunlaştırılalım, yine de kendimizi rahatlatamayacağımızı bilmek zorundayız.

Kısacası şehitlerin anısına bağlılık kişiyi sürekli çeken, çalıştırır ve yürüten gerçek bir kuvvettir. Bunun dışındaki bir tanının yaşanmaması bü-

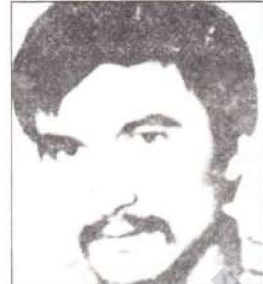
yük önem taşımaktadır. Partimizin bir de bu yönüyle yaşanması gerekmektedir. Bunun için üzerimize düşeni yerine getirmemek, bizden daha düşkün olamaz. Şehitlerine sıradan bir tutumla yaklaşarak, hele hele Onları unutarak. Onların çok uzığında yaşayarak ve şehitlerle arasındaki mesafeyi sürekli uzatarak yaşana-bileceğini sanan kişiden daha alçağına ender rastlanır.

Daha da somutlaştırarak olursak, Partimizin ideolojik, politik ve askeri gelişiminde şehitlerimizin yerlerinin öz bir biçimde de olsa konulmasında yarar vardır. Şehitlerimizin başına Parti hareketimizin bütün yönleriyle oluşmaya başladığı dönemin büyük şehidi Haki KARER yoldaşı oturtmak yer-siz olmayacaktır. Şüphesiz On-dan önce de şehitlerimiz vardır. Çok az tanıdığımız A. Doğan YILDIRIM ve Aydın GÜL yoldaşlar gelecek, fakat ruhları Partimizin rüşeym halindeki duyguları ve düşünceleriyle dolu ve gerçekten de son nefeslerinde esas olarak Partimizin oluşumunu yaşayan değerlerlerimizi. Ancak Haki yoldaş, bunlar içerisinde daha yoğun bir ideolojik ve giderek pratik militanlığı bir profesyonel savaşçı olarak benimsemiş, tarihin günemine butarza giriş yapmış ve bunu büyük bir mücadeleci kişilik olarak yaratma gücünü göstermiş, bunları hem bir yurtsever hem de bir enternasyonalist olarak gerçekleştiren Partimizin temel harcı olmuş ve daha sonraki bütün gelişmelere damgasını vurmuş bir kişilik olarak her zaman anılmayı ve anısının gerekliliğinin yerine getirilmesini hak etmiş bir şehidimizdir. Eğer bugün Partimizin kararlılığı ve bu temeldeki eylemliliği bu kadar kesinleşmişse, hiç kuşkusuz bunda Haki yoldaşın ruhu belirgin bir rol oynamıştır.

Haki yoldaşı şehit verdiğimiz dönem, hareketimizin grup aşamasının gelişmiş bir evresinden daha ileri bir adım olarak partileşmeye doğru yürüdüğümüz, sosyal-sovenizmin Kürdistan'a yönelik tezlerinin paramparça edildiği ve ilkel-milliyetçiliğin devrimci düşüncelerin yayılmasına karşı ördüğü o kalın gericilik duvarlarını yıkılmaya yüz tuttuğu, bizzat Haki yoldaşın kişiliğinde bu akımların üzerine yürüdüğü bir dönemdir. Haki yoldaş, bu akımların çirkin ve artniyetli bir ittifakını kendileri için kılıf olarak seçen sömürgeciğin emrindeki provokatörler tarafından katledilirken, bununla aynı zamanda gelişmemizin en kritik bir anının katledilmek istendiği çok iyi bilinmekteydi. Bir tohum toprağa düşmek istiyordu ve bu tohum topraklarımızı saçılarak bereketli tahl taneleri haline gelecekti. En az Mezopotamya'nın o bitmemiş tükenmez tahıl ambarları kadar bereketli olan bu özgürlük tohumları filizlenecek ve

ürün verecekti. İşte Haki yoldaşın şahsında temsil edilen şey buydu. Onlar Haki yoldaşı erkenden vurarak bu tohumun toprağa saçılmasını önlemek istiyorlardı.

Gerçekten de 1977 baharında Kürdistan toprakları buram buram özgürlük kokuyor, filizler büyüyüp başak oluyor ve ürün vermeye yatıyordu. Haki yoldaşın şahsında buram buram kokan özgürlüğe yönelen ve Kürdistan topraklarında filizlenip saçılmasını hasretle bekleyen halkımız özgürlük saçılımı gün yüzüne çıkmak ve çoğalmak istiyordu.

Karanlığı çatlatırcasına, inkarı, ihaneti ve geriliği parçalayarak oluşmaya çalışıyordu. Düşmanın biçmeye çalıştığı şey buydu. Vurulan darbe gericilerin de son derece acıydı. Çünkü biçilen ilk filizlerdi. Bunların yerine yenisini oluşturmak çok zordu. Burada büyük yürek gücü gerektiğin o yılları hatırlatmak istiyoruz. Kan dökülmüştü ve kanın yerde kalmaması gerekmektedir. Ancak karşımızda bir kişi, bir kabile, bir aşiret ya da bir sınıf değil, tarihin tanıdığı en gerici ve bu gericiliğin de en tehlikeli biçimi olan faşizme yönelmiş, faşizmi daha da kurumlaştır-maya çalışan azgın bir sömürgeci güç vardı. Ona karşı çıkmak için cesaret, büyüklük ve üstalık gerekiyordu. Bu da kolay bir iş değildi. Anya bağlı-

lık bunun başarılmasına yakından bağlıydı. Buna verilecek en anlamlı karşılık, bu tohumun içeriğinin kendisi olan Partinin ilanına doğru gitmekti. Dolayısıyla bu şehadete bağlılık bizi kesinlikle Parti Programının hazırlanmasına ve giderek Partinin ilanına kadar götürdü.

Haki yoldaşın şehadetinin daha birinci yıldönümünde, halkımızın en yurtsever kesimlerinin birinin yaşadığı Hilvan'da, Halil ÇAVGUN yoldaşın Haki yoldaşı anmak için

büyük bir direniş ruhu sergilerken katledilmesi, ne denli kararlı olduğumuzu gösteriyordu. Kökünden koparılan bir filizimizin yerine yeni bir filiz boy vermiş, o da koparılmak istenmişti. Ama daha bir yıl bile geçmeden, bu anılara bağlılık Partimizin ilanında çiçeklenişini bulacaktı. Halil ÇAVGUN yoldaşın şehadeti Partinin ilanına daha hızlı bir biçimde gitmemizi ve bu konuda daha cesur davranmamızı zorunlu kılan bir olaydı. Bu da bizi azgın bir gerici ve faşist teröre karşı devrimci şiddetin uygulanması teme-

linde varlığını korumaya ve geliştirmeye götürdü. Partimizin daha sonraki gelişimini belirleyecek olan faşist teröre karşı devrimci şiddete bağ-vurmamız ve bunun için hazırlıklı olmamız gerektiği, tersi durumda doğru ideoloji ve politikamızdan eser bile kalmayacağı çok açık bir gerçektir. Daha sonraki gelişmeler de açıkça gösterdi ki Kürdistan'da nefes bile alınmak istenmiyorsa, halkımızın da çok iyi kavradığı eğer bir aile bile korunmaya çalışılıyorsa, kendini şiddet kullanarak savunmak kesinlikle zorunludur. Partimizin de yüzyılların bu gelenegini yaşaması, eğer halkçı olacak ve halka önderlik edecekse bunu böyle temsil etmesi kaçınılmazdır. Gerçekleşen şey de bu oldu.

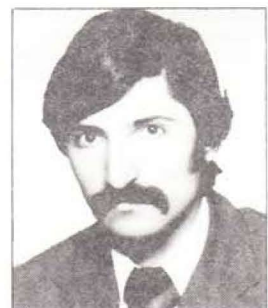
Düşman açısından şehitlerimizin bu ilk halkaları bizi ürktüterek geriye çark ettirmek gibi bir amaca sahipken, bizim açımızdan Onların anılarına bağlılık, daha ileri hamleler yapmanın, kan dökmüş dava arkadaşlarına sahip olan bir hareketin alçalmaması için, mücadele bayrağını yükseltmek daha çok savaşmanın ve devrimci şiddeti daha çok geliştirmenin zorunlu bir gereği idi. Onların anılarına bağlılık ancak devrimci şiddetin geliştirilmesi temelinde

kanıtlanabilirdi. Bu görev gerçekleştirmesizin ve ertelemesizin yerine getirilmeliydi. Bu dönemde tereddüt içerisine girilenlerin daha sonraları kaçışa yöneldiklerini biliyoruz. Buna karşılık kararlı davranışların ve anıya bağlı kalmaların daha çok büyüdükleri, direniş sü-rekli ve gelişkin kıldıkları da biliniyor.

Hilvan direnişinin ardından gelişen Siverek direnişi, bu temelde Partimizin resmen ilanı ve bunun bütün sistemi allak bullak ederek halkımızı gerçek kimliğine ve özgürlüğüne kavuşturacak bir doğ-

rultuya sokması, TC'nin tam başarıya ulaştığına inandığı bir anda kudurganca bir askerî faşizme sarılmasına yol açtı. 12 Eylül askeri-faşist darbesinin şehitlerimizin anısına bağlı kalmanın bir gereği olarak geliştirilen direniş mücadelemizle çok sıkı bir bağlantısı vardır. Siverek direnişi döneminde sayıca daha da artan oranda bir şehitler halkası ortaya çıktı. Özellikle Cuma TAK ve dört dava arkadaşının kahramanca direnişi, yerli gericiye karşı duyulan sonsuzkun ve öfkenin ileri bir direnişle sonuçlanması, ardı arkası kesilmeyen silahlı savaşım ve pespeşe toprağa düşen şehitlerimiz, o çokça sözü edilen sınırlı burjuva yasallığı çerçevesinin bile ayakta kalmasına olanak tanımıyordu.

TC terör uygulamakta sınır tanımayan azgın bir faşist diktatörlüğe yöneliyordu. Türk devletinin karakterindeki despotizm ve faşizme özgü öğeler, onu 12 Eylül askeri darbesi ile en yetkin bir faşist kurumsal-maya götürüyordu. Buna rağmen Partimizin direnişi yine de tam bir süreklilik arz etmekten geri durmadı.

Kuşkusuz bu direnişler içinde ilk defa sömürgeci orduya karşı koyma ve ona büyük darbe indirme anlamında Şikes-tun'da Ahmet KURT, Mehmet

KURT ve Selman DOĞRU yoldaşların sergiledikleri kahramanca direnişin yeri büyüktür. Onların faşist ordu birliklerine karşı boyun eğmeyen başkaldırısı, tarihimizde ilk defa sömürgeci ordu güçlerine büyük bir darbe indirmeleri ve şehadetleri derin bir anlama sahiptir. Bu şehitlerimiz de Partimizin direnişinin köşe taşlarıdır. Büyük kişilikleri, eylemlerin ortaya çıktığı zaman, boyun eğmezlikleri ve sonuna kadar direnişçi ruhları ile bu üç direniş şehidimiz, faşist-sömürgeci Türk ordusuna karşı bugünkü kararlılıkta bir direniş cesaret etmemizin temel tohumları olmuşlardır. Onların anısına bağlılık bizi bugünkü kahramanca savaşıma kadar götürmüştür. Cuma TAK yoldaşın anısına bağlılık nasıl yerel işbirlikçi güçleri iliklerine kadar korkutan ve bugün onların daha da örgütlü bir biçimi olarak ortaya çıkan "köy korucuları"na dehşet vermemize ve bunu başarmamıza yolaçmışsa, Şikestun kahramanlarının direnişi de Türk ordu birliklerine karşı savaşımızda bizim için muazzam bir güç kaynağı olmuştur.

Bunların dışından başka direniş şehitlerimiz de vardır. Ancak onların şehadetlerinin anlamı da tamı tamına bu geleneğimizin iyi pekişmesinden ve artık bir sol olarak kabul görmesinden başka bir şey değildir. 12 Eylül faşist darbesi ile birçok sol geçenin güç faşizm karşısında birkaç ay bile dayanmadan dökülüp tasfiye sürecine girdiğinde ve büyük bir umutsuzluğa kapıldığında, Kürdistan'da ve Parti hareketimiz üzerinde faşist sömürgeci terör en dehşetli bir tarzda estirildiğinde, Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN yoldaşın büyük direnişini görüyoruz. Mazlum yoldaş, zindan direnişinin bu büyük önderi ve halkımızın çağdaş direnişinin bu en seçkin siması, direniş için 21 Mart'ı yani NEWROZ'u seçiyor. Zindanlarda dehşetengiz faşist bir karanlık hüküm sürüyor. Yapılması gereken şey, son derece büyük bir direnişin sergilenmesidir. Şehadete ulaşmayı göze alacak ve bunu başaracak bir eylemin gerçekleştirilmesidir. Gerçekten de 12 Eylül faşizmine en büyük darbeyi vuran Mazlum yoldaşın direnişidir. Bu eylem zindanlardaki bütün savaş esirlerine dayatılan feslimiyeti ve ihaneti yıktığı gibi, Parti hareketimizin direnmesi gerektiğini ifade etmesi ve kendisini bu direnişin bir köprü ve bir kalkan yapması açısından tarihi bir öneme sahiptir. Biz Mazlum yoldaşa boşuna çağdaş Kawa demiyoruz. Kawa'nın tarihimizdeki yeri zulüm ve karanlığın alabildiğine geliştiği, haksızlığın sınır tanımayan boyutlara ulaştığı bir ortamda ve aşamada zor da olsa ve yalnız da kalsa demirini bileyip zalim Dehak'ın üzerine yürüme gücünü göstermesidir. Benzer bir zulüm, karanlık ve haksızlık ortamında direnen Mazlum yoldaşın oynadığı rol de tamı tamına böyledir. O'nun direniş hepimiz cesaretlendiren ve faşizmin

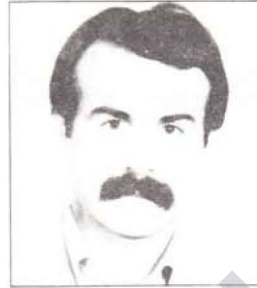
üzerine yürümeye sevk eden, bunu dalga dalga zindanlardan ülkemizin doruklarına kadar yayan bir çağrıdır.

M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR ve öteki yoldaşlarımız, bu anıya bağlı kalmakta gecikmiş olduklarını belirtirler, son derece mütevazî bir özeleştiriye bulunmuşlar ve hayatlarını ortaya koyarak direniş sürdürüp egemen duruma yükseltmişlerdir. Kemal ve Hayri yoldaşların direnişi, Mazlum yoldaşın direnişine bağlılık, bunun sürekli ve kesin kılınması. Partinin kesin bir direniş ortamına alınması, kimenin geriye dönüş yapmaya çağının ve geriye dönenlerin hainler ve alçaklar olarak damgalanacaklarının ilan edilmesidir. Onlar sadece Parti tarihimiz ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi açısından değil, Türk faşist sömürgeci egemenliğine karşı ayakta kalmak isteyen güçler içinde büyük bir güç kaynağı olmuşlar; elde tutulmak istenen ne kadar değer varsa hepsini kendi direnişlerinde temsil etmişlerdir. Kemal PİR yoldaşın büyük bir enternasyonalist değer ve halkımızın ulusal kimliğini ve özgürlüğünü savunmanın soylu bir kahramanı, Hayri yoldaşın da halkımızın borçlu bir evladı olduğunu belirtmeleri anlamında, bu iki devrim şehidinin Parti ve halk tarihimizdeki yerleri doldurulamaz niteliktedir. Onlar Partimizin doruk noktalarıdır. Onlar sadece Parti tarihimizin değil, ulusal direnişimizin de temel taşlarındandır. Ve Onlar, sergiledikleri direnişle faşizme en büyük yenilgiyi tattırarak daha sonraki engin gelişmelerin yolunu açmışlardır.

Bu direnişten daha 3 ay bile geçmeden, Ferhat KURTAY ve üç daha arkadaşının karşılık vermesi, onların anlamlarına bağlıktan dönülmeyeceğinin kanıtı olmuştur. Daha sonra zindan direnişçiliğinde Cemal ARAT ve öteki yoldaşlarımızın 1984 direniş eyleminde şehit düşmeleriyle verdikleri karşılık, tarihi zindan direnişçiliğimizin kesilen ve zafere kapatılan başka bir direniş atılımı niteliğindedir. Burada da başarı kazanılmış, bu başarı dalga dalga bütün cezavcerleri harekete geçirmiştir. Çok tehlikeli bir konumda bulunan ve gırtlığımıza kadar tasfiyeciliğe batmış olan Türkiye devrimci demokratik muhalefeti de harekete geçirilmiştir; o da aynı yolda ilk şehitlerini verme büyüklüğünü göstermiştir. Haydar BAŞBAĞ, Abdullah MERAL ve Mehmet Fatih ÖKTÜLMÜŞ'ü kahramanlar Mazlum DOĞAN yoldaşın direnişçiliğinin müttelikleri olarak ortaya çıkışlarıdır. Onlar her iki halkın gelecekteki sarsılmaz ittifakinin esaslarının şimdiden esaslı bir biçimde döşemişlerdir. Tarih bir gün mutlaka bu direnişçilerin ortak kaderini halklarımızın özgürlüğünün ortak kaderi olacağını kanıtlayacaktır.

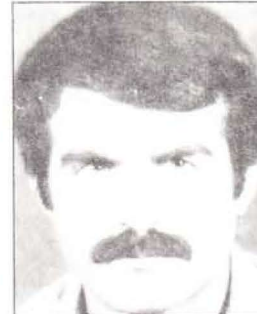
Zindanlarda bu şehadetler yaşanırken, hiçbir zaman mücadeleyi elden bırakmayan ve daha ilk günlerinde 12 Eylül

faşizmine GAP'da cevap veren Mahmut GÜDEN, Mehmet SİNCAR, Mehmet ESEN ve Davut TAŞKIN; Bloka kahramanları Zeki PALABIYIK, İsmail DAMAR, Davut ULUÇ, İdris AKTAŞ, Hasan ERTAŞ ve Bozan ALAN yoldaşlar; Dersim'de Delil DOĞAN ve Karakoçan'da Zeki YILDIZ yoldaşlar, faşist sömürgeciliğe karşı direnen şehit düşen PKK'nin ölümsüz önder, kadro ve savaşçılarından sadece bazılarıdır. Daha bir yıl bile geçmeden 12 Eylül faşist rejimine karşı sergilenen direnişçilik, kararlılığımızdan hiçbir şey eksilmediğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu direniş şehitlerimiz PKK'nin tarihinin bu biçimde geçeceğinin önemli dönüm noktaları olmuş, onun köşetaşları haline

gelmişlerdir.

Daha sonraki dönemde Kürdistan'dan ülke dışına çıkış gündeme gelmiştir. Bu dönemde anti-emperyalist sahada ortak savaşın ve enternasyonalizmin yaşanması söz konusudur. İsrailisyonizminin 1982 yılı Haziran'ında Lübnan'a saldırısı sırasında, bu saldırıya karşı direnen Partimizin on yiğit savaşçısı şehit düşmüştür. Bunlar bizim enternasyonalizmin temelinde gerekirse ne denli direnebileceğimizi ortaya koyan, Partimizin büyüklüğünü bu zeminde dost ve düşmana tamant değerlerimizdir. Onlar kendi özgücümüzü dayanarak yaşayacağımız saygın örnekleridir. Biz dışardaki yaşam koşullarını kokuşmuş mültecilik koşulları düzeyinde tutan de-

ğil, bunların militan savaşının koşullarına dönüştürmesini bilen bir hareketiz. Bu gerçek bu direnişçilerimizin şahsında çok daha net bir biçimde kanıtlanmıştır. Bu şehitlerimiz Partimizin sürekli direnen ruhunun en seçkin değerleridir. Onların direnişleri sonucunda Partimiz, Ortadoğu halkları ve mazlum Filistin halkının kalbinde yer tutmuş, saygınlık kazanmış ve mülteciliğin ağır tasfiyeci ve yoz yaşam dayatmalarını boşa çıkarmıştır. Bu temelde ül-

keye yönelmenin kesinliği ortaya konmuş ve böylelikle yeniden Kürdistan'a yürünmüştür.

1982'den başlayarak soğuk demeden, açlık dinlemeden ülkeye yönelişimiz sözkonusudur. İşte böyle bir dönemde Şahin KILAVUZ, Cahit DAYAN, Musa İLK, Fuat ERTÜRK, Hasan ÖZÇELİK, Veyisi ŞİMŞEK ve M. Beşir AKSOY yoldaşların şehadetleri gündeme gelmiştir. Onlar ülkeye yönelişimizin kararlılığının sembolleri olmuşlardır. Onlar, koşullar ne kadar zor ve ölümsüz ne denli karanlık olursa olsun kesinlikle yürüyeceğimizi, yeni dönemi büyük bir onurla hazırlayacağımızı, kokuşmuş bir mülteci hareket olarak dışarda kalamayacağımızı ve ülke topraklarında direnişin sıcaklığı sı-

cağına yükselterek yoldaşlarımızın anısına kesinlikle bağlı kalacağımızı kanıtlayan yüce değerlerimizdir. Onların direnişleri direniş tarihimizin sayfalarında son derece onurlu bir yer tutan bir direniş kesitidir. Bu şehitlerimiz daha sonraki direniş kararlı bir biçimde yürümemizin sağlam köprüsü ve temel zemindirler. Düşmanın önümüzde kurduğu pusular sonucunda bize verdiğimiz bu acı kayıplarla ülkeye yönelme ve daha güçlü bir biçimde savaşıma sonucuna götürdü. Bu konuda düşman vurduğu her darbenin ölümcül bir etki yaratacağını sanmaktaydı. Ama biz her direniş değerimizin daha büyük direnişler ve şehitlerin zemini olmaktan başka bir sonuç vermeyeceğini bu örneklerle ka-

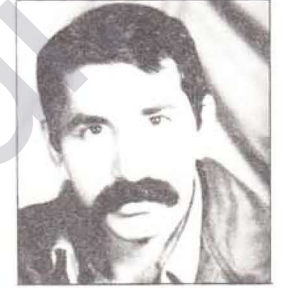

nitladığımız gibi, ülkeye yönelişimizin daha sonraki dönemlerinde 15 Ağustos Atılımına doğru geldiğimizde, bütün şehitlerimiz yerini dolduracak kadar yoğun sayıda bir militan yapıyı Kürdistan'da kumulandırdık; daha güçlü eylemleri ortaya koyacak ve gerekirse daha fazla şehit verecek kadar bir cesaret ve fedakarlığa ulaştık.

15 Ağustos Atılımının ilk şehitlerinden Çetin AKKURT yoldaş başta olmak üzere, Kerim BAYTAR ve ardından pes-

peşe toprağa düşen öteki devrim şehitleri tarihimizin en büyük ve en cesaretli adamlarından birisi olan bir dönemin şehitleridir. Onlar bu dönemde bu tarzda açarken, şehadetin anlamını silahlı savaşımız kadar değerli olduğunu ve onunla iç içe bezendiğini ortaya koymuşlar; savaşı kesintisiz kılmak ve direnişin her alana yaymak için birer emir ve talimat olmuşlardır.

Biz henüz 1984 yılı şehitlerinin anılarına bağlılığın nasıl geliştirilmesi gerektiğini düşünürken, Büyük Sason Direniş Şehitleri gündeme gelmiştir. Kızılca kıyımın kopduğu bir karakışta Ahmet İBİN, M. Şah GÜNDÜZ, Ahmet Ali DEMİR, Hüseyin YILMAZ, Murat ZEYREK, Enver DUVARCI, Adife SAKAK ve Ad-

nan yoldaşlar şehit verilmiştir. Bu ölümsüz halk kahramanları da ülkemizin iç kesimlerinde çetin doğa koşullarına rağmen, bembeyaz karların üzerinde açan kızıl güller kadar derin bir anlam ifade eden bir direniş sergilediler. Bu direniş Partimizi daha büyük bir yüreklilikle ve daha güçlü duygularla direniş çok daha köklü bir biçimde sarılamaya, bu direnişin daha güçlü kılınmasını gerektiriyor yerine getirmeye ve onların karşılığını mutlaka vermeye yöneltmekteydi. 1985 baharında ulusal kurtuluş mücadelemize dayatılan ihanet, ardından gündeme getirilen "pişmanlık yasası"na, bizzat TC'nin başbakanı Turgut Özal'ın bizim son çırpınlarımızı yaşadığımızı ve intihar eylemlerine

girişmekten öteye gidemeyeceğimizi ilan edişine ve televizyonda yayınlanan filmlere, kısıcası karşı-devrimin her alanda turmandırılan saldırılarına karşılık vermemiz gereken bir dönem başlamaktaydı. Sason şehitleri, aynı zamanda Kürdistan'da tanık olunan en büyük ihanetlerden biri olan Nebil alçağının ihanetine karşı —ki o bununla Partiyi bitireceğini ve Partinin bir daha dirilemeyeceğini sanıyordu; düşman da bunu böyle ilan etmişti—Par-

Gazetemizin, Hunerkom temsilcileri ile yaptığı röportajı yayımlıyoruz

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

“Biz Halkımızın Bağımsızlığını Temel Aldık”

HUNERKOM

Hunerkom; 1983 yılında kuruldu. Köln, Düsseldorf ve şimdi de Neuss'ta çalışmalarını sürdürüyor. Ayrıca Hannover ve Den Haag gibi şehirlerde de kurduğu şubeleriyle kültür, sanat çalışmalarını geniş alanlara yayıyor.

Yurtsever Kürdistanlı Sanatçılar Derneği olan Hunerkom, birçok gece, festival, gösteri, tiyatro çalışması yapıyor. Türkülerini ise müzik kaseti haline getirerek kamuoyuna sunuyor.

■ Hunerkom'un faaliyetleri 1983 yılına dayanıyor. Dernek, bu yıl da bir gece ile kuruluşunu kamuoyuna duyurdu. Sizi bu dernek kuruluşuna götüren nedenleri ve bugüne kadar yaptığınız çalışmalar, bize anlatırmısınız?

Bizim kültürel çalışmalarımız 1983'ten de öncesine dayanır. Kültürel çalışmalara başlangıçta bir dernek çatısı altında biraraya gelerek başlandı. Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinden etkilenen bir grup arkadaş olarak biraraya gelmiştik. Amaçımız, Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin propagandasını yapmak, maddi ve manevi destek sağlamaktır.

1983 yılına gelindiğinde çalışmalarını örgütlü bir yapıya kavuşturmak zorunlu bir hale gelmişti. Biz, bu dönemde Sofkan (Celal ERCAN) yoldaşın önderliğinde, bu ihtiyaçı cevap vermek için derneğin kuruluşuna yöneldik. Hunermendên Welatparêzên Kurdistan'i kısa adıyla Hunerkom'u kurduk. Bu kuruluşun ardından çalışmalarımız bir isme kavuştu ve daha örgütlü bir faaliyet yürütmeye başladık.

Bu zamana kadar yaptığımız çalışmalarını birkaç dalda ele almak gerekir. Çeşitli festival, toplantı ve gece çalışmalarımızın yanı sıra, müzik, folklor ve tiyatro çalışmalarımız var. Bu konularda henüz istenilen bir seviyeyi tutturmuş değiliz. Ülkemizden uzak olumuzun da bunda etkisi var. Şu biliniyor ki bir sanatçı en iyi ürünlerini halkının arasına girdiğinde, kendi öz toprağında verebilir. Burada bazı şeylerin yapılamayacağını söylemiyoruz. Ülkemizden uzak da olsak, birçok

bağla yine mücadele ve halkla ilişki içindeyiz. Biz, var olan imkanları daha iyi kullanamadığımızı belirtmek istiyoruz.

■ İlk başladığınız gündən bu güne kadar yürüttüğünüz faaliyetlerin sonuçlarını ve verdığınız ürünleri nasıl değerlendirmek gerekir?

Yapmamız gereken daha çok şey olmakla birlikte, bu sürede yürüttüğümüz faaliyetlerin etkisi az olmadı. Ulusal kurtuluşçu kültür değerlerimizin kitlelere ulaştırılması için yürüttüğümüz çeşitli çalışmalar mevcuttur. Her yıl çok sayıda geceye katılıyoruz. Sayıları 40'a yakındır. 20'nin üzerinde çıkardığımız türkü kasetleri var. Bütün bu çalışmalarımız, bildiğimi gibi ulusal kurtuluş mücadelemizin sesini kitlelere götürmeye yöneliktir. Ayrıca, kahramanca direniş gösteri şehit düşen devrimci yoldaşlarımızın anılarını dile getiren türkülerimizle de halka bunların sesini götürmeye çalışıyoruz. Faaliyetlerimiz sadece Kürdistan halkına yönelik değil, Türkiye ve Avrupa halklarına yönelik çalışmalarımız da var.

■ Kürt kültürünün geliştirilmesine yönelik olarak yürütülen çalışmalar içerisinde, her ne kadar ülkemizden uzak da olsa, Avrupa pine de önemli bir perituyuyor. Burada olanakların varlığı ve Kürt kültürü üzerine çeşitli çalışmalarını yürütmeye elverişli olmasından, bu önemli ortaya çıkıyor. Bazıları buraya çok farklı bir temelde yaklaşılıyor. Bu konuda görüşlerinizi neleyeriz?

Birçok güc, bu anlamda, bu konuda çeşitli çalışmalar yürütüyor. Hatta bazı örgütler kendilerini bir kültür hareketi düzeyine indirgenmiş durumdadır. Tabii bunlar tam bir sah-tekarlıkla meseleye yaklaşıyorlar. Kürt kültürü adına, küçük burjuva yozluğunu, teslimiyeti ve reformizmi yaymak istiyorlar. Bunların diğer bir çabası da Kürt halkının sorununa sadece kültürel bazı taleplerle sınırlı tutmaktır. Bunun için de seslerini, Kürdistan'da yükselen silahlı direniş savaşına karşı yükseltiyorlar. Biz, kültür alanında bir çalışma yürütülecekse, bunun ancak ulusal kurtuluş savaşının bir sesi haline gelmekle mümkün olduğuna inanıyoruz. Bunlar ise tam ters bir konum içerisinde bulunuyorlar. Halbuki, Kürt kültürünün sanatçısı kendisini bu mücadeleden ayırmaz. Bir de “bağımsız sanatçı” adı altında ortaya çıkanlar var. “Bağımsız sanatçı” teriminin kendisi bile kabul edilmeyecek bir şey. Kürt halkının ve ulusunun kurtuluş savaşının dili olmak varken, bağımsız olmak neye hizmet eder.

Burada sözü önemli bir noktaya daha getirmek istiyoruz. Önemli olan yürütülen kültür çalışmalarının hangi kaynağa dayandığı ve neye hizmet ettiğidir. Bu çalışmalar mutlaka bir yere dayanmak zorundadır. Bizim için bu, Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü mücadelesidir. Bazıları bu gerçeği tersine çevirmek istiyorlar. Tabii bunun kabul edilmesi mümkün değildir. Biz, inanıyoruz ki, eğer bir sanatçı gerçekten halka hizmet etmek için bir faaliyet yürütüyorsa, bunun kaynağı sağlam olmalıdır. Bu ise, halk ve halkın mücadelesidir. Bu kaynağa dayanan bir sanatçının ise, üretkenliği sürekli olur. Bazılarının durumunda bunun tersi örnekleri görüyoruz. Bunlar gerçek kaynağından, halktan uzaklaştıkları eriyor ve yoz kültürün esiri oluyor, adeta bunun içinde kayboluyorlar.

■ Bunların dışında bulunan, en azından Kürdistan halkına hizmet etmek isteyen sanatçılar var. Bunlarla ilişkileriniz ne düzeyde bulunuyor?

Hunerkom, ulusal kurtuluş mücadelesine saygı duyan ve hizmet etmek isteyen sanatçılara, kültür emekçilerine sürekli olarak yardım elimuzatmıştır. Bundan sonra da uzatmaya devam edecektir. Bu temelde birçok sanatçı ile da-

Yunanistan'da sonbahar aylarına özgü olarak yapılan kültür gösterileri var. Biz buradaki gösterilere müzik ve folklor grupları ile katıldık. 20 gün boyunca devam eden programımıza epey ilgi gördük. Her gösterimizi onbinlerce insan izledi. Programımızın bitimi ardından, birçok milletvekili, parti temsilcisi, din adamı ve halktan kişi yeni yılda da programımıza izlemek istediklerini belirttik, bizi yeniden davet ettiler. Halkımızın bağımsızlık mücadelesinin folklor, müzikle dile getirildiği ve Yunan halkına mücadelemizin tanıtıldığı önemli bir platform oldu.

■ Kültür-sanat çalışmalarında yapılacak birçok şey daha var kuşkusuz. Siz de bugün yaptıklarınızın daha fazlasını yapmak istiyorsunuz. Bu konuda ne gibi hazırlıklarınız var?

Aşlında bize düşen görevler, yaptıklarımızdan çok daha fazla. Bu anlamda önümüzde yapacağımız daha birçok şey var. Bunun için çalışmalarımız var. Burada önemli bir ulusal kurtuluşçu kitle potansiyeli var. Bunlar her türlü desteği bize sunuyor. Yine, bunlar arasında birçok genç var, yeni sanatçı yetiştiriyor. Tabii bütün bunlar önemli bir imkan sunuyor bizlere. Ancak biz yine de ulusal önderimizden de

Derneğimize üye olan çeşitli sanatçı arkadaşlarımıza baskı uygulandı. Yine, çok yakından bilindiği gibi bu yıl gecelerimize yönelik engellemeler oldu. Bazı sınır geçişlerinde bize zorluk çıkarıldı. Fransa polisi, Paris gecemizi hiçbir neden göstermeden iptal etti. Geceye katılan yurtseverleri zor kullanarak geri dönderdi. Almanya'da Giessen, Wesel ve Bocholt geceleri yine benzer biçimde iptal edildi. Tabii bu saldırılar bizi, en başta da halkımızı yıldırmadı ve yıldırmazda. Biz bu saldırılara en iyi cevabı, yine Kürdistan halkı ile birlikte verdik. Sahneler verilmemesine rağmen, Össen'de açık havada 15 Ağustos'un yıldönümünü kutladık. Bu saldırıların bu şekilde artmasında, işbirlikçi-reformist güçlerle, TC'nin payını da belirtmek gerekir.

■ Bir yıl geride bırakıp, yeni yıla giriyorsunuz. Yeni yılda da çalışmalarınız devam edecek. 1988 yılına ilişkin çalışmalarınız hakkında vereceğiniz bilgiler varmı? Varsa, bunları da okuyucularımıza duyurmak istiyorsunuz.

Belirttiğimiz gibi, yeni yılda da çalışmalarımız devam edecek. Bu yılda programımızın ağırlıklı bölümünü geceler oluşturuyor. Şubat-Nisan arası dönemde Newroz kutlama gecelerimiz var. Ayrıca programımıza aldığımız kaset ve plak çalışmalarımız var. Kitap, broşür vb. gibi yazılı materyallerle halkımıza seslenmek istiyoruz. Çeşitli festival ve gösterilere katılacağız, yine. Tabii, folklor yarışmasını bu yıl da tekrarlayacağız.

Ayrıca bu yıl çalışmalarımız daha geniş bir çevreye yayılmak istiyoruz. Bu konuda bir hayli istek var. Katılmak isteyenler bir hayli fazla. Özellikle de çocukların ulusal kültürle yetişmelerine önem vereceğiz. Bu konuda da çalışmalarımız var. Bütün bu çalışmalarda ERNK ve halkımızın yakın desteğini göreceğimizi biliyoruz. Bu, bizi daha da güçlü kılıyor.

■ Son olarak gazetemiz aracılığıyla söylemek istedikleriniz var mı?

Yeni bir yıla giriyorsunuz. Yeni yılın halkımıza başarılarla dolu olmasını dilerken, 1988 yılının ulusal kurtuluş mücadelesinde zaferlerle dolu bir yıl olarak geçmesi en büyük dileğimiz. Kendi payımıza ERNK'ye ve halkımıza karşı daha fazla görevimizi yapmak için, daha sıkı çalışacağımızı belirtiyoruz. Bütün kültür emekçilerinin de aynı duygularla daha fazla çalışmaya ve ulusal kurtuluş mücadelesine katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

Son olarak, bize bu olanağı sunan Berxwedan'a çalışmalarından dolayı başarılar dilerken, Berxwedan aracılığı ile dağlarda halkımızın ve ülkemizin bağımsızlığı için savaşan partizanlara sonsuz selamlarımızı sunuyor ve 1988 yılında daha büyük zaferler diliyoruz.

yanışmamız mevcuttur. Biz, her kültür emekçisinin ERNK'nin çatısı altında biraraya gelerek, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine katılmalarından yanayız. Ancak bu şekilde, Kürt kültürüne gerçek katkıları yapabilirler.

■ Şu günlerde geride bıraktığınız 1987 yılı içinde ne gibi çalışmalarınız oldu?

Bu yıl içerisinde 30 gece yaptık. Ayrıca 2 türkü kasetimiz çıktı. Bunların yanı sıra birçok festivale katıldık. Bunlar genellikle Avrupa kamuoyuna yönelik çalışmalardı. Mesela bunlardan birinde 20 gün süre ile Yunan kamuoyuna seslenme olanağımız oldu.

■ Yunanistan'da kaldığınız festivalin etkisi nasıl oldu, kültürümüzü yeterince tanıtmaya fırsatı buldunuz mu?

belirttiği gibi adeta “saksıda yetişen bir çiçeğe benziyoruz” yeterince boy vermiyoruz. Bu da esas olarak ülkemizden uzak oluşumuzdan kaynaklanıyor. Ama biz yine de bu zorluğumuzun aşarak bir şeyler yapmamız gerekiyor. Çiçek toprağa kavuştuğunda daha da boy verecektir. Ancak saksıda da en iyi bir şekilde yetiştirmeye çalışacağız. Bundan dolayı biz sürekli olarak ülkeye dönüş ve ulusal kurtuluş savaşına destek olmayı kaçınılmaz görüyoruz bir sanatçı için.

■ Belirttikleriniz dışında da karşınıza çeşitli engeller çıkarılıyor, faaliyetlerinizi yürütmeniz engellenmek isteniyor.

Evet bu tür engeller de var. Başta derneğimize yönelik saldırılar oldu. Geride bıraktığımız bu yıl, bir önceki yıl çeşitli saldırılara maruz kaldık.

KISA...KISA...KISA...KISA...

ÇKP Genel Sekreterliğine Milos Jakes Getirildi

65 yaşında olan Milos Jakes, 75 yaşındaki Husak'ın yerine seçildi. Husak, 1968'den beri parti sekreteriydi. 1968'de sosyalist yönetime karşı gelişen karşı-devrim hareketi, SSCB Kızıldoru'nun yardımını ile bastırılmıştı.

Çekoslovakya Komünist Partisi'nin yeni genel sekreteri Milos Jakes, 1937-50 yıllarında elektrik işçisi olarak çalışır. 1945'te ÇKP bölge örgütlerinden birine yönetici olur. 1947-55 yıllarında ÇKP gençlik örgütü MK üyeliğini yapar. 1958'e kadar Sovyetler Birliği'nde SBKP Parti Yüksek Okulu'na devam eder. 1966-68'de içişleri bakan yardımcılığı yapar. 1977 Aralık ayına kadar parti merkez denetleme kurulu üyesi ve bu tarihten itibaren ÇKP-MK üyesi, 1981'de başkanlık divanı üyeliğini de alır.

Laos-Tayland Sınırında Çatışma

Laos ve Tayland arasında öteden beri, sınır üzerinde çeşitli anlaşmazlıklar sürüp gelmektedir. Vietnam, Laos ve Kamboçya'nın ortak bir şekilde emperyalizmin bölgedeki yayılma emellerine karşı koymaları, başta Tayland olmak üzere işbirlikçi güçleri rahatsız etmektedir.

Laos'un, emperyalizmin egemenliğine son vermesi karşısında, Tayland sınır üzerinden Laos'a karşı saldırılar geliştirmeye başladı. Tayland yaptığı son bir saldırı ile, Laos topraklarına karşı askeri bir harekette bulundu. Laos askeri birliklerinin de bu saldırıya karşı koyduğu, Tayland birliklerinin püskürtüldüğü bildirilmektedir. Ayrıca Laos, Birleşmiş Milletler'e başvurarak, aralarındaki soruna bir çözüm bulmalarını istedi.

Basra Körfezi Arap Ülkeleri Toplandı

Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'ta bir araya gelen Basra Körfezi ülkeleri İran-İrak savaşını ve Basra Körfezi'nde ortaya çıkan durumu görüştüler.

Suudi Kralı Fahd'ın açış konuşması ile başlayan toplantıda, savaşın daha fazla sürdürülmemesi çağrısında bulunuldu. Körfez ülkelerinin benzer girişimleri daha önce de yapılmıştı. Bu gerici ülkeler, savaşın ortaya çıkardığı petrol ihracatını önemli oranda etkileyen durumları ortadan kaldırmak istiyorlar.

Toplantının sonuç bildirisinde İran'ın Saddam'ın iktidardan ayrılması şartından vazgeçmesi ve barış görüşmesine başlaması istendi.

İşgal Altındaki Topraklarda Filistin Halkı Ayaklandı Filistin Halkı İstemlerini Net Haykırdı "İşgal İstemiyoruz"

Omuzlarda kardeş tabutu ellerde Filistin bayrağı — işgalcilere karşı protesto

10 Aralık'ta Gazza'da bir İsrail TIR'nın dört Filistinliyi ezerek öldürmesi bardağı taşıran son damla oldu. Olay ardından gelişen protesto da 11 yaşındaki bir çocuk daha İsrail askerlerinin açtığı ateşle öldü. Filistin halkının protestosu ayaklanmaya dönüştü.

Filistin halkı çocuk, kadın, yaşlısı ile taş, sopa, molotof kokteyli vb. ellerine geçen her silaha, yumrukla ayaklandı. Ellerinde Filistin bayrağı, işgale karşı sloganlarla direnen Filistin halkı bir daha bütün dünyaya sesini duyurdu.

Sadece Gazza değil, Batı Şeria ve Doğu Kudüs de ayaklanmaya katıldı. Genel direniş Filistinli işçiler (bunların sayısı 70.000 kadar) ve esnaf da katıldı. Bütün iş yerleri kapatıldı.

İsrail devleti, bölgeye büyük güçler yığıdı. Gazza ve Batı Şeria'daki 800 okulu 8 gün süreyle kapattı. Batı Şeria'daki Yüksek Teknik Okulu bir ay kapatıldı. İsrail askerlerinin açtığı ateşle en az 60 Filistinli öldü. 100'e yakın yaralı var. Sınır dışı edilmek üzere, 1000 civarında kişi de tutuklandı. Tutuklanarlardan 800'ü devlete isyan suçuyla mahkemelere sevk edildi.

İşgilliler provokasyonlarda bulundular. Yaralıların kaldırıldığı hastaneyi ve Sab-bath Camii'ni bastılar. Şaron ve aşırı Yahudi dinci partisinin 300 üyesi Doğu Kudüs'e yerleşerek Filistin halkını daha tahrik ettiler.

İsrail gözlemciler dahil çoğu gözlemci direnişi 1948'den beri en geniş boyutlu olarak değerlendirdiler. İsrail, içerdeki Filistin halkı karşısında ilk defa bu denli zorlandı. İsrail devlet başkanı, olaylardan FKÖ ve Suriye'yi sorumlu tuttu. Ayrıca direnmenin durmaması halinde İsrail'in "eldivenleri çıkaracağını" söyledi. Filistin halkını tehdit etti. İsrail tank ve helikopterleri de 18 Aralık'ta Güney Lübnan'daki Filistin ve Şii milislerin kamplarını bombaladılar.

Filistin halkının direnişi dünyanın her tarafından dayanışma görünürken, İsrail'in şiddetle de geniş çaplı olarak kinandı.

Lübnan'da Şii ve Dürzi milisler, Filistin halkıyla daya-

nışma ilan ettiler. Sayda, Sur, Beyrut, Baelbek'te kadın ve çocukların da katıldığı protesto mitingleri ve kepenk kapatma eylemleri düzenlendi. Tahran ve Baelbek'teki mitinglerde Balfour Deklarasyonu 70. yıldönümü nedeniyle kinandı. Şam-Yarmuk'ta 50.000 Filistinli yürüyüş yaptı. Yürüyüş Suriye halkı da katıldı.

İsrail'i kınama gösterilerinin en önemlisi de İsrail halkından geldi. Tel Aviv'de gösteriler oldu. "İşte barış" adlı örgütün düzenlediği gösteriye 3000 İsraili katıldı. Örgüt olaylardan İsrail hükümetinin so-

rumlu olduğunu ileri sürdü. Gösteriye katılan milletvekili Şulamit Aloni "Filistinlilerin işgali kınamaya hakları olduğunu" belirtti. Bir diğer milletvekili Eliezer Grandot, "yerkilileri ölü sayısını az göstermekle suçladı."

Eski İsrail Dışişleri Bakanı Abba Eban "sorunun siyasal çözüm gerektirdiğini, aksi durumda İsrail'in kimliğinin tehlikeye düşeceğini" söyledi.

Sıradan İsraililer de dünyanın tepkisi, Filistinlilerin hızla artan nüfusu ve İsrail devletinin tepki görün şiddeti karşısında gelecek konusunda

karamsarlık gösteriyorlar. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, ABD'nin çekimser ayuna karşılık 14 oyla İsrail'i işgaleci güç olarak değerlendirdi.

Bloksuz ülkeler, İsrail'in şiddetini protesto ettiler. Hindistan ve Avusturya, İsrail'in şiddetini durdurmasını istedi. Doğu Almanya ve Fransa Uluslararası Ortadoğu Konferansının acil olarak toplanmasını istedi. Avrupa emperyalist ülkelerinin çoğu da İsrail'in şiddetini kınamak zorunda kaldılar. ABD'nin Chicago, New York kentlerinden başka dünyanın birçok yerinde İsrail'in şiddetini kinayan protestolar oldu.

İşgal altındaki Filistin topraklarında halkın direnişi ilk defa böyle boyutlanıyor, hem de her şeyi göze alarak. Filistin halkının diğer bir başarısı son 20 yıldır kararlı bir şekilde top-rağı terketmiyor. Baskı ve katliamlardan yılmayan Filistin halkı silahlı ve örgütsüz olarak ayaklandı ve istemini net koydu: "İşgal istemiyoruz, bağımsızlık istiyoruz."

Halkın ölümü pahasına haykırıldığı bu istem, sadece İsrail ve ardındaki güçlere şamar değil, Filistin halkının haklarını otonomiye satmak isteyen Filistin politik gericiğine de keskin bir şamardır.

Filistin Sorununun Kısa Tarihçesi

- 1897 - İlk siyonist kongresi 1897'de Basel (İsviçre)'de toplandı. Kongre, Filistin toprakları üzerinde bir Yahudi devleti kurmayı karar altına aldı. Yahudi burjuvazisi, 1880'de Osmanlı hükümeti ile görüşmeye, diğer yandan da Avrupa'da "Filistin'in halksız olduğunu ve asil sahibinin Yahudiler olduğunu" temel propaganda konusu yapmaya başladı. Hal-buki aynı tarihlerde Filistin'de 500.000 insan yaşıyordu. Bunlardan 400.000'i Müslüman, 53.000'i Hristiyan ve 47.000'i de Filistinli Yahudiydi. Siyonizm tamamen Avrupa kaynaklıydı.
- 1914 - İngiltere birinci emperyalist paylaşım savaşında Araplara bağımsızlık tanıyacağına söz verdi. Tersini yaptı. 1916 İngiltere ile Fransa arasında gizli Sykes-Picot Antlaşması imzalandı. Fransa, Suriye ile Lübnan'ı; İngiltere Ürdün, Irak ve Filistin'i işgal etti.
- 1917 - İngiltere ordusu, Arap Lejyonu ile Filistin'e girdi. Filistinliler, Osmanlılara karşı

- İngilizlere yardım ettiler. İngilizler siyonistlerle anlaşta. İngiliz Dışişleri Sekreteri Lord Balfour ve siyonist lider Lord Rothschild anlaşdılar.
- 1919 - Filistinliler, Balfour antlaşmasına karşı ilk ulusal kongrelerini topladı. İzleyen yıllarda yapılan San Remo Konferansı'nda, Filistin'in İngiliz mandası altında bir Yahudi yurdu haline getirilmesi kararlaştırıldı.
- 1922 - Toplanan Filistin 5. Ulusal Kongresi, Filistinlilerin bağımsızlık hakkını yadsıyan İngiliz yerel meclisi planını reddetti.
- İngilizlerin onayı ile Yahudi Ulusal Fonu (teşkilatı) Kuzey Filistin'e 2546 Arap ailenin yerine Yahudi yerleşirdi. Filistin halkı Yahudi yerleşimine direndi. Çatışmalar büyüdü. 1936'da direniş genel greve dönüştü. İngilizler ordu gücü ile direnişi durdurdular.
- 1939-40 - İngilizler, savaşta Arapların desteğini almak için 10 yıl süre ile Yahudi yerleşimini durdurdularını ve Fi-

- listinlilerin haklarını tanıyacaklarını söylediler. Siyonistler kararı tanımadılar.
- ABD Başkanı Truman'ın istemiyle İngiltere, 100.000 Yahudinin Filistin'e yerleşmesine izin verdi. Siyonist terör grupları, Filistinlileri toplu halde katlederek göçe zorladılar.
- 1947 - İngiltere, Filistin'den çekilme kararı aldı. 1948'de çekildi. Aynı yıl BM, ABD'nin baskısıyla Filistin'in taksim planını kabul etti. Planda siyonist devletin kurulması da yer alıyordu. Emperyalist-kapitalist sistemin yeni lideri ABD'nin Ortadoğu planında siyonist devlet karakol görevi görcekti. Taksim planına göre Filistinliler ülkelerinin %47'sinden vazgeçiriliyorlardı. Filistinliler karara karşı direndiler. Fakat siyonist birlikler, daha örgütlü, silahlı ve maddi yönden güçlüydüler. Binlerce Filistinli ya katledildi ya da topraklarından kovuldu.
- 1948 - Arap devletlerinin

İsrail'e açtığı savaş 1949'da neticelendi. Filistin'in %77'si İsrail'in denetiminde kaldı. 880.000 Filistin nüfusu Mısır ve Ürdün denetiminde kaldı. Birleşmiş Milletler'in kararlarına rağmen, İsrail işgal ettiği topraklardan çekilmedi.

● 1950-67 - Bu dönemde bir milyon Yahudi dışardan getirilerek Filistin'e yerleştirildi. ● 1956 - Fransız, İngiliz, İsrail-Mısır savaşında İsrail Gazza bölgesini işgal ettiyse de, Birleşmiş Milletler denetiminde Mısır'a geri verildi.

● 1964 - 420 delegenin katılımı ile Kudüs'te Filistin Kurtuluş Örgütü kuruldu. Örgütün kurulmasında Nasır'ın başını çektiği Arap radikal cephesi etken oldu. Örgüt 1965'te ilk silahlı eylemini yaptı.

● 1967 - İsrail-Arap 6 gün savaşında Gazza, Doğu Kudüs, Batı Şeria ile Akabe'de stratejik bir nokta İsrail tarafından işgal edildi. İsrail, ayrıca Mısır'ın Sina ve Suriye'nin Golan tepeleri bölgesini işgal etti. Birleşmiş Milletler, İsrail'in 1967 öncesi sınırlara çekilmesine karar verdiyse de İsrail kararı tanımadı.

● 1968 - Filistin örgütleri, Filistin Ulusal Konseyi'ni topladılar. 1968'le silahlı direniş başlatıldı. FKÖ bünyesinde yer alan başkaca Filistin örgütleri: "Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi (Fatah-1964)", "Halk Kurtuluş Cephesi (PFLP-1967)", "Demokratik Halk Cephesi (DFLP-1969)", "Filistin'in Kurtuluşu İçin Halk Cephesi-Genel Komutanlık (PFLP-GC)", "Filistin Kurtuluş Cephesi (PLF)", "Halk Kurtuluş Savaşı Öncüleri (Saika-68)", "Halk Mücadele Cephesi (Nida)"

Filistin sorunu, Filistin halkının askeri, siyasal mücadelesi ile Ortadoğu'nun baş devrim sorunu haline gelirken, dünya halklarının gündemindeki sorunlardan biri haline geldi. Çoğu dünya ülkesi

FKÖ'yü elçilik ve temsilcilik düzeyinde tanıdılar. FKÖ, Birleşmiş Milletler'de de temsil edildi.

Filistin halkı arasındaki sınıflaşmaya bağlı olarak örgütleri ayrıştı. FKÖ'deki egemen güç Arap gericiliği ile dayanışırken, Filistin küçük-burjuvazisi de Arap ilerici güçlerini ve sosyalist ülkeleri müttefik alan radikal bir örgütlenme içinde oldu. Her iki durum da Filistin Kurtuluş Mücadelesinde ciddi zaafı yarattı.

● 1974 - Arap zirvesi FKÖ'yü, Filistin halkının yerel temsilcisi olarak kararlaştırdı.

İsrail, Filistin direnişine ve halkına saldırılarını dışarıda da sürdürdü. 1968'de Al-Karameh (Ürdün), 1978 Güney Lübnan, 1981 Lübnan, 1982 Lübnan, 1985 Tunus'ta büyük saldırılarda bulundu. Sadece İsrail değil, Ürdün devleti de Filistinlileri katliamdan geçirerek bu mevziden İsrail'e savaşmalarını önlendi.

● 1978 - Mısır ve İsrail, ABD'nin denetiminde Camp-David Antlaşmasını imzaladı. Antlaşma ile Mısır, İsrail'i tanıdı. İsrail, Sina'dan çekildi. Antlaşma Mısır'ı teorit etmesine rağmen, Arap gericiliği el altından antlaşmayı destekledi. Antlaşma, Arap Red Cephesi'ni zayıflattı.

Arafat emperyalizm ve Arap gericiğinin planını kabul etti. Ürdün'e bağlı otonom bir Filistin için İsrail'le antlaşmayı kabul etti. Kral Hüseyin'e Filistinlileri temsil hakkı verildi. Filistin halkı, radikal güçler ve Suriye antlaşmaya karşı durdular. Fatah bölündü. FKÖ dağılma ile yüzyüze kaldı. Sonuçta tasfiye planı başarısız kaldı. İsrail ve uzlaşıcı Filistin öncülüğü zorda kaldılar. Filistin direnişi üzerinde Suriye'nin etkinliği daha da arttı. Kral Hüseyin, Filistin halkını temsil yetkisinden vazgeçti.

● 1987 - Yaser Arafat'ın tasfiye planı başarısız olunca, Filistin güçleri Tunus'ta tekrar Arafat'ın öncülüğünde örgütsel birliğini sağladı. 1987 sonlarında toplanan Amman Arap Zirvesinin ana konusu İr-İrak savaşına ve Arapların birliği vb. sorunlar oldu. Filistin sorunu konusunda bilinenler tekrarlandı.

Bu arada İsrail, direniş ve kınamalara rağmen, Batı Şeria'nın %52'sini Yahudi yerleşimine açtı. İsrail'in Filistin egemenlerinden işbirliği oluşturma planı başarılı olmadı.

4.500.000 olan Filistin nüfusunun 1.850.000 İsrail'in işgali altındaki Gazza, Batı Şeria, Doğu Kudüs'te yaşıyor.

Son Olayların Odağı Neden Gazza?

Gazza'nın Filistinli nüfusu 650.000. Buna karşılık 2500 Yahudi yaşıyor. Bölge 45 km uzunluğunda 10 km genişliğinde bir sahil bölgesi. Gazza'nın diğer önemli özelliği, İsrail'i Mısır'a bağlayan tek kara ve demiryolu buradan geçiyor.

Filistinli halk toplama kamplarında yaşıyor. İşsizlik büyük oranda. Çocuk ölümleri, İsrail ortalamasının üç katı. Toprakların 2/3'ü, 2500 Yahudi nüfusunun elinde. 50.000 kişi yerleşim yerlerinden bir km uzaktaki çalıyor ve her gün geri dönüyor. Gazza da Filistin nüfusunun %77'si 29 yaşın altında, %60'ı ise 19 yaşın altında. İsrail'den kovulan nüfus burada biriktiriliyor. Her yıl bölgeye 5 bin aile geliyor. Son yıllarda genç nüfus içinde radikal İslami eğilimler de geliyor.

Kore halkı ABD emperyalizminin gölgesindeki demokrasiye hayır diyor Güney Kore'de Hileli Devlet Başkanlığı Seçimi

General Park Chung Hee'nin gerici darbesi ile devrildi. 1972'de anayasa değişikliğiyle bütün yetkiler devlet başkanının elinde toplandı. Park, 1979'da G. Kore CIA'sı başkanı Kim Chae Kyu tarafından öldürüldü. Bu yıllarda Puran ve diğer güney şehirlerinde aralıksız öğrenci gösterileri oluyordu. 1982'ye kadar askeri rejim ve sıkıyönetim devam etti. 1980'de yapılan seçimleri Demokratik Adalet Partisi adayı Chung Doo Hawan kazandı. Chung, seçimleri kaybeden muhalefet adayı Kim Dae Jung'u halkı isyana teşvik etmekle suçladı. Jung, ABD'ye sığındı. 1982'de ABD'nin istemi üzerine affedildi ve G. Kore'ye geri döndü.

Afganistan Ordu Kuvvetleri Yeni Bir Operasyon Başlattı

Afganistan'a Sovyet birliklerinin müdahale ederek, emperyalistlerin ve gericilerin oyunlarını bozmasının ardından 8 yıl geçti. 8 yıl önce Sovyet birlikleri Afganistan'a müdahale etmiş ve hükümet kuvvetlerinin yanında yer almıştı.

Afgan ordu birlikleri ve Sovyet askerlerine karşı, Afgan gericiği o tarihten günümüze kadar silahlı saldırılarını devam ettirdi. Pakistan sınırında üslumun olan bu gericiler, ABD ve Avrupa emperyalistlerinden aldıkları destek sonucu varlıklarını korumayı başardılar. Pakistan üzerinden son model silah yardımı ve maddi destek alan Afgan gericileri, dağılıp olan bölgeden sık sık askeri garnizonlara karşı saldırılar düzenlediler. Birçok Afgan ve Sovyet askerinin yanı sıra sivil halkı da katlettiler.

Afganistan Komünist Partisi ve Hükümet Başkanı Neci-bullah, hükümete karşı savaş yürüten kesimlere yaptığı son çağrıda, silahları bırakıp barış görüşmelerine başlamalarını önerdi. Bazı aşiret reislerinin

ve haktan birçok kişinin bu çağrıya uyarak hükümet kuvvetlerinin tarafına geçtiği görüldü. Ancak, ABD ve diğer emperyalist kesimlerin yakın desteğini alan gerici güçler, bu çağrıya olumsuz karşılık verdiler. Sivil halka ve askeri kuvvetlere yönelik saldırılarını devam ettirdiler.

Buna karşılık Afgan hükümet kuvvetleri, bunların elinde tuttukları mevzilere karşı bir genel operasyon başlattı. Sovyet birliklerinin de yer yer destek olduğu operasyonda, uzun yıllardır Host garnizonunu kuşatma altında tutan gericilerin karşı koyuşu kırıldı ve kuşatma yarıldı. SSCB haber ajansı TASS, saldırıda 1500 Afgan gericisinin öldüğü ve yaralandığını açıkladı. Ayrıca, Afgan mücahitlerini eğiten bir Alman ajanını ele geçirildiğini duyurdu.

Afganistan'dan gelen haberlerde, kuşatmanın yarıldığını, askeri birliklerin Host garnizonuna ulaştığını ve çatışmaların halen yoğun bir şekilde devam ettiği bildirilmektedir.

16 yıldan bu yana ilk defa yapılan seçimlere, seçim yasasındaki değişikliklerle %90 gibi yüksek bir katılımla gerçekleşti. Devlet başkanlığı seçimini iktidardaki Demokratik Adalet Partisi'nden Roh Tae Weo kazandı (%36.6). Muhalefet adaylarından Kim Young Sam %27, Kim Dae Jung %26.2 oy aldı.

Seçimlere gözlemci olarak katılan ABD senato temsilcileri, çoğu bölgede hile farkettilerini açıkladılar. Rejimin önde gelen yöneticilerinden Huh Ki Su, iktidar partisinden hile karıştırmaya için 31 bin dolar rüşvet aldığını açıkladı. Vicedan azabı çektiğini belirten Huh, bir binanın çatısında üzerine benzin dökerek kendini yaktı.

Seçim sonuçlarının açıklanmasıyla Seul, Kuro, Kwangju başta olmak üzere çoğu kentte ağırlığı üniversite öğrencilerinden oluşan yer yer çatışmalara dönüşen büyük kitle gösterileri oldu. 30 Yaralı ve 900 tutuklanın olduğu gösteriler hızından bir şey kaybetmeden devam ediyor.

1950 başlarında Kore iki parçaya bölününce ABD emper-

yalizmi, Güney Kore üzerinde denetim kurdu. Güney Kore, Güney Vietnam ve Filipin-

Yönetime karşı gösteri yapan üniversite öğrencileri

ler'le beraber ABD'nin en uydu ülkesi oldu. 1960'a kadar parlamenter isimler altında (Liberal Parti) Syngman Rhee baskıcı rejimi yönetti. 1960'ta kitle ayaklanmaları oldu. Rhee, Hawaii'ye kaçtı. Seçimleri Demokrat Parti kazandıysa da, Mayıs 1961'de

Senaryo, Filipinler'deki gibidir. Tek farkla G. Kore'nin hemen yanında Sosyalist Kuzey Kore devleti var. Bu da ABD'yi daha hesaplı kılıyor. Fakat Kore halkının, ABD'nin yeni-sömürgecilik utancını artık taşımak istemediği de kesin.

Kürdistan'da Göçler...

Başarafa 8. sayfada

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ve Türk sömürgeciliğinin özel savaş politikası olarak "göç ettirme"

Tarihi, niyet koşullandırır. Türk sömürgeciliği attığı başarıları adamlara rağmen sonuç alamadı. En fazla tahribat yaptığı ve kendine en çok güvendiği bir anda karşısında Kürt halkının direnişini buldu. Türk sömürgeciliği, ordusu ve Kürdistan'da yaptığı tahribatın bütün ürünlerini, Kürdistan ulusal kurtuluş örgütlenmesinin üzerine sürmesine rağmen, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi gelişti. Gelişmekle kalmadı, Türk burjuvazisinin bütün politikasını bozdu. Ulusal örgütlenme ve mücadele Kürt halkının ulusal topraklara ve değerlere dönüşü ve kaybettiklerini direnişle kazanma zeminini oldu.

Başka türlü de olamazdı. Bir halk ancak direnerek var olabilir ve kaybettiklerini geri alabilir. PKK öncülüğünde Kürdistan halkı da böyle yaptı.

PKK, Türk sömürgeciliğinin bütün varlık ve tahribatının üzerine devrimci bir tarzda gitti. Ancak bu şekilde gelişme yarattı. Türk sömürgeciliği yine Kürdistan halkının gündemine mecburi iskanı koydu. Daha ulusal kurtuluş mücadelesi ilk adımlarını atarken, Türk burjuvazisi alan boşaltma planları geliştirdi. Bir yandan estirilene ordu, ağa ve faşist terörü ile halk göçe zorlanırken, diğer yandan büyük planlamalar içinde bulundu.

12-18 Temmuz '87 tarihli İkibine Doğru dergisinde Faruk Güventürk, kitlesel mecburi iskanın daha 1960'larda planlandığını yazmakta:

"1966 veya 1967'de benim, zamanın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a sunduğum bir rapor vardır. Orada Güneydoğu Anadolu'nun 'Silopi, Cizre, Şırnak' bölgelerindeki boş ve verimli araziye Karadeniz'de topraksız bulunan 50-100 bin Karadenizlinin yerleştirilmesi... Eğer o tarihte bölgeye Karadenizliler yerleştirilip, refah ve emniyetleri sağlanmış olsaydı, Karadenizlilerin ataklığı, cesaretleri, çalışkanlıkları ve birleştirici karakterleri dolayısıyla bölgede terörün yaşamaması mümkün olmazdı."

Türk burjuvazisi, bu planın hayata geçirememenin açığı kapatmaya çalışır. 1979'da Maraş katliamı ile Kürt halkının bölgeden göçü hedeflenir. Önemli oranda gerçekleşir. Benzer uygulama farklı şekillerde ulusal mücadelenin geliştirdiği Siverek, Mardin, Batman vb. bölgelerde geliştirilir. Halkı mücadeleden uzaklaştırmak için şiddetle terör ortamı yaratılır ve halk göçe zorlanır.

Nitekim 1980 12 Eylül faşist ordusu darbesi ile hedeflenen alanların başında devrimci yurtsever mücadelenin en çok

miyeti geliştirmek; dördüncüsü kontralar; beşincisi kitle pasifikasyonu ve göçtür.

Kitle pasifikasyonunda köyler sürekli basılmakta, evler yakılmakta, köylü üretim faaliyetinden menedilmekte, tutuklanmakta, milisiğe zorlanmakta ya da göç ettirilmektedir. Fıllı sürgün olan işlemin yerine göç tabirini kullanmamız, göçü gönüllü bir uygulama haline getirmez. Tam aksine sömürgeci ordu, dünya halkları duymasın ve tepki göstermesin diye, sistematik zor ve pasifikasyonla gönüllü (!) göçün zeminini yaratmaktadır.

1984'te Türk devletinin Kürdistan'daki en geniş uygulaması göç ettirme politikası oldu. Güdülen temel amaç, savaşın geliştirdiği alanlardaki kitleleri, özellikle de gençliği uzaklaştırmak. Türk ordusu buna "balığı yakalamak için denizi kurutma" planı demektedir. Bu hedef, doğrudan genelleştirilmeye çalışılmakta yer almış ve uygulanmak üzere bütün ordu kurum ve birliklerine yollanmıştır.

06 Eylül 1985 gün ve HRK: 2051-5/85/87 sayılı "Hizmete Özel" adını taşıyan 7'nci Kolordu Komutanlığı talimatında, devrimcileri yakalamak için halka uygulanan yöntemler, "Nasıl bir yöntem uygulamalıdır?" başlığı altında şöyle açıklanmıştır:

"Balığın olta veya ağıla yakalanması ise askeri usullerle yapılabilecek teknik bir meseledir... Şer güçlerini halktan ayırıp tecrit etmek mücadeleden ilk adımdır. Tecrit işlemi; silah ve cephaneye kontrolü, arama ve yakalama, sansür, kimlik taşıma mükellefiyeti, yer değiştirmelerin göçe bağlanması ve gerektiğinde halkın başka yerlere nakli gibi idari tedbirlerle yürütülmektedir."

Türk ordusu, planını hayata da geçirir. İlk elde Semdinli, Çukurca, Yüksekova ve Uludere'de çok sayıda köyün yerleri değiştirilir. Yer değiştirme, öyle başka yerde toprak verme de değildir. Resmen köyler yıkılmış ve "defolun gidin" denmiştir. Köy göç ettirmeler sadece sınır koridorundaki köylerle sınırlı kalmamış; Eruh, Pervari, Şırnak, Beytüşşebap, Şırvan, Sason, Midyat, Bingöl, Dersim vd. stratejik alanlardaki köyler de gerilla mücadelesi ile bağı tespit edilen aileler ve köyler ilk sürgün edilen yerler olmuştur. Bunlar sürgün edildiklerinde, bu insanlık dışı uygulama, insanlarımızı son yaşam fırsatı olarak sunulmuştur. Yararlılan vahşet ve pasifikasyon ortamında göç etmek dışında yol da bırakılmamaktadır.

Eruh'ta Guynya, Zıvına Şıkaka, Miştaxe, Geli'nin yanısıra, Şırnak'ta Deştê Lalo, Cuneyt, Berkevur, Grek, Bacirit, Kelle, Çemkê Tahlo ve Pervari'de Omyanus, Hol, Kol, Oşyan köyleri ya kısmen ya da tümüyle göç ettirildiler. Aynı uygulama Kürdistan'ın her alanında yapılmakta, köylüler bezdirilerek, evleri yakılarak ve çoğu kez tutuklanıp öldürülerek göç ettirililmektedirler.

DEVAM EDECEK

ABD Emperyalizmi ve Kürdistan...

Başarafa 6. sayfada

kiye'deki Amerikan askerini Washington, İran'a karşı kullanamaz" vb. açıklamaları ile Türk ordusunun saldırgan rolünü teyid etmiştir.

Son olarak, ABD Kongresi'nin sunulan ve gizli tutulan ayrı bir istihbarat raporunda, "Ortadoğu'da tehlike, Körfez savaşından çok, zayıflayan Irak rejiminin yıkılması durumunda Kürdistan'da bu arada Kuzey-Batı Kürdistan'da gündeme gelebilecek ayaklanmalardır" olarak gösterilmektedir. Türk Hava Kuvvetleri Dergisi'nin Ekim sayısında ise, "Petrol kaynaklarının tehlikeye düşmesi ve otonomi temeline olsa bile bir Kürdistan'a ilgisiz kalamayacakları" açıkça yazılmaktadır.

Belirtilenler, sorunun sadece bir yönü. ABD ve Türk devleti, planlarına Kürt işbirlikçi örgütlerini dahil etmek istiyorlar. Eski deneyleri ve

korunan mevcut bağlar var. Özellikle Güney Kürdistan otonomu Kürt örgütlerinin öne alınması, Türk faşizminin işbirlikçi Kürt küçük-burjuva örgütlerinin çalışmalarını yasa dışılaştırma için sarfettiği çabalar gözönüne alınırsa, ABD'nin durup dururken, "Kürdistan etnik hakları"ni sözkonusu etmesi şaşırtıcı olmamaktadır.

ABD, bir taşla iki kuş vurmak istiyor. Hem Türk sömürgeciliği yayılacak, hem de otonomi temeline Kürt işbirlikçiliği palazlandırılacak. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi de tasfiye edilecek.

Su testisi şu yolunda kırılır. Yanlış hesap başından belidir. Kürdistan halkı Kürdistan'ı, ABD emperyalizmi ve Türk sömürgeciliği için Vietnam batığı yapma kararlılığı ile ulusal kurtuluş için savaşıyor.

Türk Solcülüğünün Çıkmasının Tarihsel...

Başarafa 11. sayfada

bile. Onlara göre halk geri ve akılsız sürüydü. Halbuki aynı dönemde çoğu Avrupa ülkesinin devrimci burjuvazisi halka dayanıyordu.

1870'ler Avrupa'nın gündemindeki temel sorun, ulusların kurtuluşu ve demokrasi sorunuydu. Marx ve Engels'in ön cümlük ettiği Birinci Enternasyonal (1864-72)'de Avrupa'nın çoğu burjuva devrimcisi partileri de yer alıyor. Polonya ve Macaristan sorunu Avrupa'nın gündemindeki temel sorundur. Marx, Almanya'da demokrasinin kurulmasını, Polonya'nın bağımsızlığını kazanmasını da görür. Avrupa halklarının özgürlüğü önündeki temel güçlerden biri Rus çarlığıdır. Avrupa aydınında anti-Rusluk vardır. Bu duygu Jön Türklerde derinleşir. Marx ve Engels, Osmanlı İmparatorluğu bünyesindeki halkların kurtuluş sorunlarıyla da ilgilenir, Türk aydın hareketiyle ilgililenir.

Fakat Jön Türkler, Marksizm ve Birinci Enternasyonal'dan uzak olurlar. Çünkü, Marksizm ezilen ulusların kurtuluşunu öngörmektedir. Bu ise Jön Türklerin hesabına gelmez.

Jön Türkler de, Avrupa devrimci burjuva radikallüğünün izi görülmez. Burjuva ihtilalcisi Macar Vambery, 1867'de Londra'da Jön Türklerle tanışıyor, ilgileniyor, yardım etmek istiyor ve onlar hakkındaki değerlendirmesini yazıyor: "Johnes Turcs Partisi, politikada Pan Slavizm ve Panuropizm tahrikatına karşı Panislamizme karşı koymak zarureti ile anı ediyordu. Avrupalı ihtilalcileri takleden boş prensip ve cümleleri ciddi olarak ortaya atıyorlardı... Saatlerce kendileriyle görüştüm. Ecdadları için besledikleri hayran ve hürmetsel, hükümdara karşı duydukları hürmetsel muadil idi. Vakia ihtilalciler iddialar, fakat sadık ihtilalciler. O saf Almanlara benziyorlardı ki memle-

ketlerinde cumhuriyetin tesisini isterler, lakin başında bir grandük bulunması şartıyla." (Yalçın Küçük, A.Ü.T. cilt 1, sayfa 496)

Jön Türkler, ezilen halklardan nefret ettiler. Yönetime muhalefeleri, demokratik ve devrimcilikten yoksundur. İmparatorluğun sömürgeci egemenliğini sürdürmesi için, Batı kurumlarından yararlanmasını istiyorlardı. Haliyle Türk aydını Batı hayranı oldu. Bu hayranlığı bağımlılığı meşru görmesine yol açtı onlara göre ancak İngiltere ya da Fransa'ya dayanarak İmparatorluk korunabilirdi.

Bir aciliyet hareketi olan Jön Türk hareketinin getirdiği "İttihat-ı Osmaniye" (Osmanlılar Birliği) tezi, Türk egemenliğinde halkların birliğini getiriyordu. Programdan yoksun Jön Türk hareketi, ezilen halklar için bir şey getiriyordu. Son derece şovenidi. Peşinde olduğu Kanun-ı Esasiye (anayasa) ve meclis 1876'da gerçekleşen ve Çarlık monarşisinin çok gerisinde bir hedefti. Ezilen ulus egemenlerini tutmayı hedefliyordu. Jön Türk hareketinde Türk şovenizmi egemendir. Namık Kemal "Hiç zannetmeyiniz ki bundan sonra bir Kürdistan fitnesi ya da Girit hadisesi zuhur edebilsin" vb. belirlenmelerle, ezilen halkların kurtuluşuna ne denli karşı olduğunu ortaya koymaktadır.

Jön Türk hareketi, kitleselleşemedi, çünkü halka düşman oldu. Üyesi 250'yi geçmedi. Üyeleri hep egemen sınıftandı. Yani feodal, yarı asker Türk komisyoncu, kompör burjuvazisinin izdüşümü olarak doğan ilk Türk aydın hareketi (Jön Türkler) anti-demokratik, anti-sosyalist, şoven, repermist, egemen sınıfa ve emperyalizme bağımlı oldu. İhtilale yoldan kaçındı. İlk doğuşu ile mülteciği denedi daha örgüt olmadan kendimi tasfiye etti.

Birlik Çalışmaları Kitle...

Baştarafı 10. sayfa

şılmaktadır? Bu sorulara olumlu cevap verildiği sürece başarılı bir çalışmadan söz edilebilir.

Eğer, devrim kitlelerin eseri ve birlikler kitlesel örgütlerdir diyorsak, bunun anlamı kitleler örgütleniyor ve savaşıyor demektir. Yayın dağıtımında, basında, kuryelikte, tercümelemede, aktarımda, mitingte, toplantıda, teknik konularda, kampanyalarda, protestolarda, kültür çalışmalarında vb. her konuda kitlelere görev vermek gerekir. Bu görevler tek kanalda birleştirilmeli, sorumluluk ve örgütsel biçime kavuşturulmalıdır.

Bu başarılı olduğu takdirde kitleler, ileriyi atılmak için yarışacaklardır, örgütsel görev alacak, savaşçı, kadro, millis seferberliğine gireceklerdir.

Kitlelerin denetim ve eleştirisi hakkı Cephe çalışmalarında esasır

Ulusal Kurtuluş Cephesi, bağımsız ve özgür Kürdistan toplumunun nüvesidir. Halk demokrasisi toplumunda kitlelerin özgürlüğü ve bu özgürlüğü bilinçli bir insiyatifle kullanmaları, toplumun temel ilkesidir. Kitleler yaşamın her alanında, ekonomik, siyasal, sosyal yaşamda iktidar ve bilinç sahibi olmalarıyla bu insiyatifi kazanırlar.

Bağımsız toplumun kitle insiyatifi devrim mücadelesi içinde yaratılabilir. Bilinçli sorunlarına sahip çıkmak, örgütlenme ve savaşmakla kitleler bu insiyatifi edinirler. Ama ulusal kurtuluş birlikleri ve öncü kadrosunun kitleleri bu bilinç ve insiyatifle donatma görevi vardır. Kitlelere demokrasi uygulamayan, taleplerini karşılamayan, eleştirilerini kabul etmeyen, denetim hakkını kısıtlayan bir çalışma kitleleri örgütlü mücadeleden soğutur. Kitle eleştirilerini almayan ve değerlendirmeyen bir devrimci ya da örgüt hata yapmaktan, zaafa düşmekten kurtulamaz.

Kitlelerin geri özellikleri ya da iyi niyetini suistimal edip, eleştirilerini kulakardı eden bir devrimci başarılı olamaz. Kitlenin eleştirisi hakkı hem tüzüksel hem de gelişmenin zorunlu bir kuralıdır.

Raporlarla, toplantılarla kitlelere hesap verilmelidir. Doğrudan yolla kitle denetlenmelidir. Kitleler her şeyi bilmelidir. Gizlilik ya da koşullara sığınarak bu hak kısıtlanmamalıdır. Böylesi bir anlayış küçük şey adına büyükü feda etmek anlamına gelir. Koşullar ne olursa olsun, kitleye hesap vermenin ve kitle

denetimini sağlamanın yöntemleri geliştirilmelidir. Çoğu kez kitleler yetersizlikleri görmekte ve içleri kan dökmektedir. Teşhirler bile olanaklar zorlanarak kitlesel yapılmalıdır. Öyle ki kitleler süreçle adım adım yargı ve karara katılmadıkları. Yurtsever sorumluluk, ancak böyle geliştirilebilir. Bir devrim ustasının dediği gibi, "Kitleler içlerini dökererek sizleri içice azartarlarsa, bu, kafanızı kesecekler ya da sizi görevden alacaklar anlamına hemen gelmez. Sadece canlı, militan bir ruh, tutum ve sorumluluk içinde olduklarını gösterir."

Yığınların eleştirisi ve denetim güçlülüğü, sağlıklı gelişmenin yolu, politik hataları önlemenin, bilinçli hüküm vermenin yoludur.

Kurtarılmış bölgeler, esas olarak kitlelerin her alanda insiyatif sahibi oldukları özgür alanlardır. Kurtarılmış bölgeler oluşturulmuşsa bile, her alanın özellikleri zorlanarak kitle denetiminin araçları geliştirilebilmelidir.

Kitleler içindeki ilişkiler eğitim ve ikna yöntemiyle aşılmalıdır

Birlikler, kitlelerin sorunları olarak eğitim, örgütlenme ve mücadele sorunlarını temel almaldırlar. Diğer sorunları olan ekonomik, sosyal, sağlık vb. sorunlarla, çeşitli alanların koşullarından doğan ek sorunları olabilir. Yine aralarında geri toplumsal yapı ve sömürgeci etkileden doğan birçok sorunlar (aile çekişmeleri vb.) olabilir.

Açık ki halkımızın hiçbir sorunu ülke kurtulmadan çözümlenemez. Bunu kitlelere kavratmakla yükümlüyük. Fakat kitlelerin güncel yaşam mücadelesi vardır. Ulusal kurtuluşçu bilinç, örgüt ve mücadelesine tabi olarak bu sorunlara el atılmaları, bunlar için mücadele edilmeli ve örgütsel araçlar geliştirilmelidir. Birliklerin programlarında olan ekonomik, kültürel dayanışma ve mücadele ile ilkelerin pratige aktarılması ancak böyle olabilir.

Kitleler içindeki geri toplumsal yapının ürünü olan sorunlara gelince, bunlar eğitim ve örgütlenme ile giderilebilir. Eğitim ve ikna temel alınmalıdır. Ulusal kurtuluş otoritesi kullanılmalıdır. Ancak, bu otoriteden sadece zor anlaşılmalıdır. Otoritenin sadece bir ögesi, "zor" olmaktır. Kitle alanındaki ilişkiler eğitim ve ikna ile aşılabılır. Eğitimle alınabilecek kitle kararları en güçlü otoritedir.

Kitle sorunlarını çözüyor diyen, kitlelerin geri so-

runları arasında boğulmak, devrimciyi artçı durumuna getirir. Çünkü örgüt ve mücadele yükseltilmeden, ve kitleler, bu sorunların düşmana yaradığı inancını edinmeden bunları tümüyle aşmak olanaksızdır.

Benzer durum reformist-işbirlikçi güçlerin tabanlarına yaklaşım içinde geçerlidir. Bu güçler kitlelerden tecrit olmuşlardır. Politik ve örgütsel olarak ölüm sancıları çekmektedirler. Kitle güçleri yoktur. Milliyetçilik ticareti, sömürgeci ve emperyalist kültürün etkisi ve yerel ayırımları kullanarak az çok taban buldular.

Bugün durum değişmiştir. Kitlelerin örgüt tercihi madidir. Kitleler bilinçlendikçe

Kürdistan Kadını ve Cezaevi...

Baştarafı 9. sayfa

balık avlayan avcıya benziyorlardı. Oysa, içinde yaşadıkları mekan; kan, acı ve zulümle yoğrulmuş bir mekandı.

Günlük yaşantıda da, bunlarla birliğimiz yoktu. Çünkü, küçük-burjuva sınıf anlayışı ve yaşamı; içinde yaşanan gerçeklikle çatışma halindeydi. Binbir yokluğun yaşadığı bir zeminde, ortaklaşa bir yaşama katılmak ve lokması başkalarıyla paylaşmak bunlara zor geliyordu. Dahası bunlar rahatlarına düşkündüler ve bozulmasını istemiyor-

"... Diyebilirim ki, biz kadın tutuklular, ister devrimci olalım, isterse yurtsever, her şeyden önce düşmanımızın kim ya da hangi güçte olduğunu tam anlamıyla kavramış, tanımış değildik, cezaevine düşmeden önce. Belki kitaplarda okumuş, teorik yanını şu ya da bu biçimde kavramıştık..."

lardı. Kendileri bir komünde kalıyorlardı. Ama ne var ki, sadece görünürde bir komünü bu. Aldıkları her şeyi milim milim, tek tek paylaşıyorlar ve parasını ayrı ayrı ödüyorlardı. Ve adına da eşit paylaşım diyorlardı bunun. Kendi kendilerine güvenleri yoktu. Aldıkları ve paylaştıkları her şeyin üzerine tek tek kendi isimlerini yazıyorlardı.

Kadın tutukluların, zindan sürecinde kazandırdığı deney ve tecrübe açısından çok şey söylemek mümkün.

Diyebilirim ki, biz kadın tutuklular, ister devrimci olalım, isterse yurtsever, her şeyden önce düşmanımızın kim ya da hangi güçte olduğunu tam anlamıyla kavramış, tanımış değildik, cezaevine düşmeden önce. Belki kitaplarda okumuş, teorik yanını şu

ulus ve sınıf çıkarlarına uygun tercih yapmaktadırlar. Bir emekçi ve yurtsever uzun süre işbirlikçi bir gücü destekleme yanlısı içinde olamaz. Birliklerin bu konudaki görevi, kitlelerin bu yönlü bilinçlenmesini hızlandırmak ve bu arlanmaz güçleri tümüyle tecrit etmektir.

Ulusal kurtuluşçu kitle çalışmasında dikkat edilecek hususları kısaca özetledik. Devrimin ve mücadelenin kaynağını biçimlendirmek ve savuşturmak birliklerin görevidir. Savaşçı kurtulan her ulus gibi, biz de savaşarak kurtulacağız. Ürün verecek olan, doğru çizgi ve net hedefler doğrultusunda inançlı, fedakar ve yöntemli çalışmalıdır.

Ulusal kurtuluşçu, kitle alanındaki çalışmayı temel alır. Birlik ve Cephe üyeliğini biçimsel algılamaz. Öz anlamı kitlelerle bağ, onları bilinçlendirme, görevlendirme, çalıştırma ve sorumluluk verme becerisidir. Herkes mutlaka bir görev verilebilmeli, ilişkile geçilen herkesin güç ve olanaklarından yararlanılmaldır. Kitle olanakları küçümsememeli, kitlenin en küçük bilinçliliği ve desteği, zaferi yaklaştıracak en önemli olgudur.

Başarılı devrimci, yığınlarla ustaca bağ kurar, onlar arasında saygınlık yaratan, gelişme yaratan, kitlelerle kaynaşan sorunların devrimci yöntemlerle çözen devrimcilerdir.

hatırlandığında hiç de azımsanmayacak bir olaydır. Özcesi; biz sömürgeciliği ve ona karşı mücadeleyi zindanda öğrendik. Düşmanımızı her yönüyle burada gerçek anlamda tanıdık. Yaşayarak tanıdık, öğrendik. Ona karşı nasıl mücadele etmek, savaşmak ve onu mutlaka yok etmek gerektiğine inandık. O namusumuz, onurumuza yöneldi. Bizi aşkılamak, toplumdaki koparmak, düşürmek istedi. Biz onun bu yaptıklarını kendimize değil, halkımıza ve mücadelemize yönelik saldırılar olarak kabul ettik ve o yönlü mücadele ettik, onu bilince çıkardık.

Devrim mücadelesi düz bir çizgi üzerinde ilerlemez hiçbir zaman. Bu gerçeği çok iyi algılamak ve bilmek gerekir. Devrimler kanla yazılmıştır halkların tarihinde. Bizim halkımızın da öyle olmak durumundadır. Devrimin vazgeçilmez bir ögesi olan biz kadınlar için de böyle olmak zorundadır. Çünkü, devrim, yalnızca halkımızın ulusal kurtuluşunu değil, kadın olarak bizim de kurtuluşumuzu sağlayacak yegane yoldur. Bu anlamda, kendi gerçekliğimizi; ulus, ülke ve halk gerçekliğimizi birlikte ele almak, değerlendirmek durumundayız.

Bizler, sanely bir dönemin sarp kayalıklarını aşma gücünü göstererek katıldık mücadele saflarına... Sonradan kimimiz şehit düştü dağda... Adlarını kanla yazdı onlar... Şimdi, bu acımasız savaş devam etmektedir. Biz Kürdistan kadınlarına, Kürdistan halkının tüm bireylerine düşen görev; direniş şehitlerini asla bırakmadıkları mücadele ve direniş bayrağını zafere ulaştırmaktır. Yaşamak ve yaşatmak için ölmesini bilmek gerekir. Gerektiğinde, şehitlerimizin yaptığı gibi, ölümlü arayış bulmak zorunda olduğumuzun bilinciyle hareket etmeliyiz derim.

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach: 1531
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BIG.-Bonn
Konto Nr.: 1205242100
BLZ: 380 101 11

Norveç 7.50 nkr.
Fransa 6.— ff.
İsviçre 2.50 sfr.
İsveç 6.— skr.
Avustralya 3.— \$

Danimarka 8.— dkr.
Avusturya 18.— s.
İngiltere 0.80 £
Hollanda 3.— hfl.
Belçika 60.— bfr.

BÎN BARÎNA BERFÊ DE SÎNG BER SÎNG ŞER: JÎ 30'AN BÊHTÎR LEŞKERÊN DÎJMÎN HATÎN KUŞTÎN

Di bin hoyên berfê de jî, ARGK bo şer amadeye

Şeva 31'ê Kanûne, yekitiyên artêşa mêtînger kete dafa yekitiyên ARGK. Hêzên dijmin hatin pelixandin. Bi vî livbaziye, ku bin barîna berfê û mîja dijwar hat pêkanîn, yekcardin hat eşkere kirin ku hêzên ARGK di bin her hoyê de dikarin bi mîrxasi li dijî artêşa dijmin bitêkoşin û serkevin. Hemû fort û derewên dijmin, ku her têne zimanê xwe, dişa avê de çûn. Ew, bi duxuyaniyê ku dibêjin me serê rizgariyê "têkîr", tenê ji xwe re xwewên hêvîyan pêş-dixin.

Hêzên ARGK, bilî zehmetiyên hoyên demsalê, zehmetiyên erdnigari û ser de jî bilî serdestiya hêzên dijmin di barên leşkerî û teknîkî de, bi

tektîka xwe a gerilla hostayiya xwe îspatkirin. Danîn holê, ku dikarin bin hemû hoyan biserkevin. Bi vî awahî, gava dijmin dişa fêrek ji pêşmergan girt, hêvî û tîkên girsên gel ji giha bendavên xwe.

Ev livbazi çarek din derxistê holê, ku xwîna şehîdên Kurdistanê li erdê namêne. Tola egîdên şoreşa me, ku li Cizîra Botan, Şemzînan, Şîrnex û h.w. de canemerg bûn, dişa qulibî livbaziyan. Livbazi wê ji niha û pêde ji her berde-wam bikin. Kîjan demsal be bila be, mafê jîyanê bo mêtîngeran li Kurdistanê wê bê tune-kerin. Xaka niştîman a pak û ciwan, wê ji bin solên leşkerên dijmin ên xwînwar û dirinde, bê rizgarkirin.

Yekitiya dijmin ku kete xefkê revî

Weke nûçeyên gihan me, rûdan bi vî nolê serpêkhatiyê: Komek ji gerillayên ARGK ku li hawirdorê Şîrnexê xebat birêdixê, yekitiyên artêşa mêtînger dike xefkê.

Şeva 31'ê Kanûnê yekitiyên ARGK êrişeka xepandinê dibê ser gundê Serê Dehlê navçaya Şîrnexê. Di navbera yekitiya ARGK û parêzkarên gund şer derdixê. Heya beyanê şer didome. Dema beyanê de, hêzên dijmin û hêzên wan ên taybetî ji bo alikariyê dixwazin bî cihê rûdanê. Pêşmergên ARGK kemîn li ser rêya ku wê hêzên dijmin ji ser wê derbas-bî vedidin û li benda dijmin dirawestî. Hêzên dijmin dikevin dafa pêşmergan. Pêş-

mergê bi dijwarî direşên ser hêzên dijmin. Bombe û berikan li ser wan dibarênin.

Taliya jêhatîbûna gerillayên ARGK, binbaşiyek, astubayek û bêhtirî 30 serbaz, di nav wan de endamên hêzên taybetî, tîk kuştî. Hevqas serbaz ji birinên xederane digirin. Li kêleka barîna berfê, ji ber ku mîjeka tunde jî hebû, hinde serbazên dijmin karî xwe ji mirinê xelasbikin. Piştî bûyerê pêşmergan xwe ji cihê rûdanê durxistin. Lê gava ji cihê rûdanê durdiketin, rastî balafirên dijmin bûn, ku leşkerên xwe dadixistin erdê. Şer dişa geşdibe. Bi dehan balafir dixwazin dora pêşmergan bigirin û wan bizivîrin. Hêzên

têkûzîkirinê tîk cihê şer.

Lê ji ber rêşandina tunde a pêşmergên ARGK, tu balafira dijmin nekarî xwe daxêne erdê. Necar man ku berûpaş ve birevin. Şer qedera 16 seetan doma. Taliya şer pêşmergên ARGK bi hostayî şopa xwe dan hundakirin û xwe veşerandin barêgahên xwe ên dizî.

Weke agahiyên ji êrdimê berdestê me bûn, tî gotin ku dijmin heya roja 2'ê Çilê hêzên xwe li dora Şîrnexê tekûz-dîkir. Dijmin, ji asmanan leşkerên xwe dadixêne xalên sîratejî û dixwaze êrdimê bixwe bî kontrola xwe. Lewma dike ku hîr şer berde-wame. Lê eşkerêye ku dijmin ketiye nav tîrs û bizdaneka herî gewre.

Operasyona ku Hulûsî Sayin (Komutanê Kolordiya Taybetî) serokatiya wê dikir, avê de çû

Nola agahî û dengûbêhsên vî pêlê, diyar dibe ku operasyona mêtîngeran ku ji roja şer heya 2'ê meha Çilê berde-wambû, tîkûyê.

Di navbera dijminê mêtînger ku hêzên tîkûziyê anîbû derdorên Şîrnexê û gerillayên ARGK, gelek car şer çêbûn. Her carê, dijminê mêtînger ji tîrsan bêmejî ket û nekarî pêşmergan bizivîrin. Her carê, hat şikandin û be-

lavkirin.

Di operasyona ku bin serokatiya Komutanê Kolordiya Taybetî Korgeneral Hulûsî Sayin dihat pêşvebirin de, yekitiyên artêşa mêtînger rastî bê çaretî û tengzariyeka mederîn bûn. Çarek din hat îspatkirin, ku generalên mêtîngerên Tirk li hemberê komutanên ARGK bêhîm û melûlîn.

Generalên mêtîngerên Tirk, daku tîrs, bizdan û tengasiya

xwe veşêrin, serî dan derevan. Xwestin hêjmara kuştîyên xwe biniximênin. Lê bilî wan giştan, ewan bixwe ji pejirand, ku operasyon avê de çûn. Li dijî kolordiya dijmin a ji bi hezaran serbaz û li dijî generalên dijmin, yekitiyeka ARGK a kêmhêjmar, bilî hoyên zivistanê, bi mîrxasî û fêrisî biser-ke. Bi vî awahî agirê serhil-danê ku li çiyayên me bilind-dibe, hindekî din ji bilindbû.

HÊZÊN MÊTINGER

ÊN TAYBETÎ Û FAŞÎST BERA XWE DÎDÎN GELE ME Ê JAR

Yekitiyeka dijmin a ji hêjmareka bilind, ku cilên Kurdî li xwe kiribûn û nola tîkoşerên ARGK xwe girêdabûn, çûn gundê Büyükişan li Weranşahr. Dibêjin gundiyan: "Em endamên ARGK ne, li hevalan digerin, karê me bi leze. Li kîjan malê dimênin." Lê gundi rewşa wan fahmdikin. Ji ber ku gundi, şoreşgeran nas dikin û herweha ji tî derdixênin ku ev kes ne şoreşgerin. Hebe hebe hêzên taybetî ên dijmin.

Ji bona ku gundi bikaribin xwe ji wan xelaskin, dibêjin:

"Em şoreşgeran nasnakîn, tu kes nayê ba me û tu kes ji nehatiye gundê me" û bi vî awahî hêzên dijmin naxin nava gund.

Rojek dure, hêzên taybetî bi cilên mirî û tevli balafir û panzêran êrişî gund dikin. Hemû gundiyan dikevin dest, digirin. Dure ji wênen gundiyan xistin rojnaman û nûçên bêbînî ên nola; "Mehmetçîkên keherman, bi operasyoneka keherman, kesên ku li Çiftlika Kedê li Serêkehnî agir derxistin û mayin xistibûn Pîra Şaxwelat hatin girtin" belav-kerin.

LÎ AMED Û DÎHÊ BERXWEDAN XURTDÛBÊ

Amed: Roja 17'ê Kanûnê li navenda bajarê Diyarbêkrê livbaziyeka herifandinê pêk-hat. Endamekî hêzên bizava taybetî hat kuştin, 10 kes ji birinên mezin girtin.

Mîna nûçên ji Amedê hatin, li dijî saziyên midurê parastinê li Amedê ku hêzên bizava taybetî lê dimênin, livbaziyek çêbû. Êrişeka herifandinê ku li dijî cebilxanê bikar hat, bû sedema agirekî mezin. Taliya

agirê bi cebilxanê ket, bireka pêwîst ji cebilxanê firî.

Tê gotin, ku taliya peqînê, bi bûhatiya milyonan ji Lîrên Tirkî, dijmin xusarên diravî girt. Taliya agir û peqînê, polesek mir, deh kes ji birindar ketin.

Dîhê: Li derdorên Êrûhê, gelek civînên bi armanca propaxenda konevanî hatin çêkirin. Gelek xortên Kurd, xwe gihandin refên şoreşê.

LÎ ÎLLOHÊ 4 NIŞTÎMANPERWER HATÎN GÏRTÎN

Piştî rewşa liberal a sête ku di meha hîlbijartinan de derketibû holê, mêtînger bi awaki tunde bera xwe dan girsên li bajarên. Roj nîne ku li Kurdistanê, li dibistanan, li taxan, li malan û çayxanan operasyon nebîn.

Tîrsa mêtîngeran ne bê sedeme. Ji ber ku xebatên rizgariya netewî di nav girsên gel de zêdedibin. Hêzên mêtîngeran devêjin ser malên welatparêz, mirovan digirin û dibêjin, "me terorişt girtin." Bi van keftû-laftan dijmin dixwaze ji hêlekê bêhimiya xwe veşêre, ji hêla

din ji çavê girsên gel bişkêne. Di mehên derbasbûyî de, bi vî rengî li Mêrdînê, Çolîkê, Amedê û Stanbolê gelek kes hatin girtin.

Di hefteya dawiyê a meha Kanûnê de li bajarê Îlohê (Batman), 4 welatperwerên bêgûneh, bi navên Emîn, Me-tîn Ergin, Abdurrahman De-xer (karker) û Yusuf (karker) hatin girtin. Dijmin herwusa li gelek welatperweran ji digerin. Mêtînger bi van girtinan dixwazin çîna karkeran û girsên welatperwer li Îlohê bi-tîrsênin.

Axafa sekreterê gelemperiya PKK rêheval Abdullah ÖCALAN ji ber sedema 10 saliya PKK:

Endamên Partiyê, Gelê Kurdistan ê zehmetkêş Dostên berêz,

Gava em niha derbasi 10 saliya damezrandina PKK dibin, bi serbilindî silavên xwe li we giştan dikin. Rastî, daxwaz û hevîyeka min a meztir ev bû, ku min bikariba li nav gelê xwe bama û tevli gelê xwe bi dilovanî bijiyama, lê di vê roja azadiyê a bi rûmet de, ji ber ku ez ne li nêzîkî we û ne li nik wê me, ez gelekî dilbixem û kovanim. Lê disa jî, ji ber ku niha min derfet heye, ku ez bikaribim koçbera ku têkoşina me gihayê, nasî we bikim, ez gelek bextiyar û dilovan dibim.

Ev bû demeka gelek dirêje, ku ez jî we durketime û bîyê we jiyana xwe derbasdikim. Lê ev durketina min jî we, jî bo nêzîkîrîna rojên we ên azadiyê ên gewre û bidestanîna wan rojên giranbûha, durketineke hewce bû. Çawa ku masî û derya, bêgotin bîyê hev nekaribin hebîn, bêguman rewşa min û we jî bi vê nolê ye. Kîşe ku, heke ev durketina me jî hej, jî bo afirandina rojeka azadiyê a mezin be, mirov dikare debar bike û tivancên dilan de bipejirîne. Tenê jî ber vê yekê min kovanan û êşan debar kir û min karî jiyana xwe heya niha berdewam bikim.

Kêliya niha em destpêdikin 10 saliya damezrandina Partiya xwe pîroz bikin, ne gengaze ku ez bikaribim tiştên dilê xwe de jî we re bi gotinan diyar bikim. Li şûna vê yekê ez dixwazim bêjim, ku em gişt hemû hoyên hilpişkîna mezin a gelê xwe amade dikin û jî kuriya dilê xwe jî bawer dikim, ku tu azîne, xebat û dekulolabên dijminên me nikarin vê pêşketina me pûç bikin û herwusa emê vê pêşveçûna xwe bi jir û çalakiyên bilind û heja bikemilînin. Li derî vîna, ê din ne gengaze ku em gavên paşve bavêjin û jî

Dûmahîk rûpela 21. de

10. saliya serfiraziya PKK li Barliyas (Libnanê) hat pîrozkirin

Şeva pîrozkirinê roja 21'ê Kanûnê çêbû. Dora 1.000 welatperwer beşdarbûn. Li kêleka karkerên Kurd û penahên Kurd ên li Libnanê, berpîsîyarên hêzên şoreşger û welatperwer ên Libnan û Filistinê jî hatibûn şeva pîroziyê.

Di şevê de axafên konyavî hatin çêkirin. Ji ber biranîna şehîdên têkoşîna rizgariya netewî keliyek hate rawestandin.

Komên govendê, pîr sitranên berxwedanê û govendên gelêrî pêşkêş kirin. Bernama çandî bi duruşmên awazî hat xurtkirin.

Şev jî hêla YKWK (Yekitiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan li Libnanê) hat dirustkirin. Ev pîrozkirin jî bo yekitiya karkeran ku bin pêşengiya ERNK xebatên xwe birêvedibe, bû serkeftinek.

Li Wien-Avusturya "Komela Karkerên û Çanda Kurdistanê" hat damezrandin

Taliya xebatên ku demek dirêj doman, we welatperwerên Kurdistanê, roja 13'ê Kanûnê 1987'ê, "Komela Karkerên û Çanda Kurdistanê" li Wien damezrand. Bi vî awahî, xebatên me ên li Wien û bajarên din ên Avusturya gihan koçbera nûn. Me di meha Mijdarê de jî xwe re eywanek jî girtibû. Bi vî awahî eihêk jî bo civinên me jî çêbû. Komela me, alikariyên bo têkoşîna

rizgariya netewî, berhevanîna welatperweran, pêşvebirina xebatên çandî û hevgirtina di nav karkerên Kurd de, jî xwe re bîngêh digire. Me damezrandina xwe bi civînekê jî pîroz kir. Civîna me bi axafeka li ser damezrandinê destpêkir. Dure hozanek sitranên xwe ên şoreşger pêşkêş kir. Me civinê de filmeke video jî şanîkir.

Komek jî welatperweran li Wien

BÎN BARÎNA BERFÊ DE SÎNG BER SÎNG ŞER: JÎ 30'AN BÊHTÎR LEŞKERÊN DÎJMÎN HATÎN KUŞTÎN

Hilpişkîna gewre ku têkoşîna me a rizgariya netewî di sala 1987'ê de bi destê xwe ve anî, bi berxwedanên mezin ên nûn gihan bilindahiya xwe. Weke li hemû êrdimên Kurdistanê, li Şîrnexê û hawirdora Şîrnexê jî, livbaziyan me ên rizgariya netewî gavên mezin û xurt pêşve avêtin. Yekitiyên têkoşerên ARGK, ku li dijî dijmin li êrdima Şîrnexê şerêki

tunde bilind dikin, bi livbaziyan refbîref vê êrdimê qulbandin kozen cengê ên pêwîst. Welatperwerî li Şîrnexê xwedî ra û bîngêhe. Mêtîngerên Tirk, daku ev êrdim nebe ko zeka cengê a pêwîst bo têkoşîna rizgariya netewî, parêzkariya gundan, şewitandina gundan, bikaranîna nefikîrîna, ango şerê xwe ê taybetî bêhtirîn li vê êrdimê pêşve-

birin û bikaranîna Şîrnexê ku hêla ocaxên komûrê pir de xelamende, jî hêla mêtîngeran, êrdimêka pîr giring tê girtin. Herwusa jî ber danîna şerê tejk û erdnîgarî, jî ber xebatên hatina xwedî ra di barê welatperweriyê de jî, Şîrnexê a bî şerê me ê rizgariya netewî erdimeka gelek pêwîst û xwedî taybetiyê.

Gundiyan dora Şîrnexê pir man bin hikariya hilgavtina 15'ê Tebûxê. Bi tevayî him û quwvetên xwe, hevkarîya têkoşîna rizgariya netewî kirin. Gelek xortên Şîrnexê xwe gihandin refên hêzên berxwedana çekdarî. Mêtîngerên Tirk, bo rawestandina van pêşketin, bi destê welatfiroşê cahş Alixan Tatar parêzkariya gundan rêxist û xwest vîna pêşbixe. Bi alikariya çetên welatfiroşê xwestin pikolî li ser gundiyan Şîrnexê sazkin û tîkiliya gundiyan bi rizgariya netewî re birawestînin.

Koma Propaxenda Çekdarî a bi navê 21'ê Adarê ku bin serokatiya rêheval Agîl hate damezrandin û rêheval Mustafa YONDEM û Mûslûm ÇETÎN jî tevli bûn, bi livbaziyan tunde di salên 1985 û 1986'an de, welatfiroşî li vê êrdimê berûpaş da û perçiqand. Tevli Alixan Tatar hemû cahşên sîxur xwe avêtin bextê navênda bajêr û xwestin xwe xelasbikin. Li encamên livbaziyan tunde de ku li dijî Alixan Tatar û tîroqvanên wî hatin bilindkirin, çetevanî derbê giran girt. Gelek gundiyan Şîrnexê xwe gihandin refên şoreşê.

Sala 1987'ê de hilpişkîna jî ên mezin li êrdima Şîrnexê pêkhat. Di mehên zivistan, bihar, havîn û payizê de livbaziyan tunde li dijî hêzên artêşa mêtînger, çetên milîs û yekitiyên hêzên taybetî birêketin. Taliyê de dijmin lédanên xedar girt. Li hemberê vê jî têkoşîna me a rizgariya netewî hilpişkîna hilgavtîna mezin şanîkir. Alîkarî û piştgirtiya girsan zêde bû. Hêjmara têkoşerên 3-4 kâr bêhtir bû.

Ji ber pêşketinên li Şîrnexê, dijminê faşîst hîn dijwartir bera xwe da vê êrdimê. Ji ber ku zivistaneka sar û dijwar hat buhurandin, mêtîngerên Tirk bawer kirin ku wê bi çekên xwe ên nûjên, bi teknîka xwe, bikaribin bigihîne encamê. Mêtînger di vî zivistanê de dixwestin tiştêk bidestê xwe ve bênin, ger bedela wê çibe bila be. Ji ber vî armançê hêzeka leşkerî a mezin li Şîrnexê tîkuzkirin. Milîs û hêzên taybetî bi çekên nûjên hatin kemilandin.

Lê di demeka gelek kin de eşkere bû, ku ev keftûlaftên dijmin bûhdane. Bill hemû keftûlaftên dijmin û hoyên zehmet ên zivistanê, pêşmergên ARGK bê betlanî livbaziyan xwe lezandin û pêşvebirin.

Dûmahîk rûpela 20. de

Di şerê li nêzîkî gundê Serê Dehlê (Karaboyun) navçaya Şîrnexê de derketî de, jî hêzên artêşa mêtînger bînbaxşîyek, astsubayek û bêhtirî 30 serbazên artêşa mêtînger, ku di nav wan de endamên kolordîya taybetî û hêzên taybetî jî hebûn, hatin kuştin; hevqasî jî hatin birîndar kirin.

Şer qederê lê seetan doma û hêzên dijmin seranser perçiqîn. Şer di bin barîna berfê û mîja giran a tunde de doma û pêşmergan rawestandin ku dijmin hêzên xwe tîkuzbike. Ji ber reşandina pêşmergan, herweha balafir jî nekarin dakevin êrdê. Dijminê ku gelek kes jî hat kuştin, perîşan ket û jî qada cengê revî...

Protestoyên li dijî bikaranîna nîjadperest ên hikumeta Frense didomin

● Roja 19'ê Kanûnê 1987'ê dora 30 dixwazên ERNK li Frense bajarê Rems televizyona "Kanala 3." qasî 3 seetan vegirtin.

● Welatperwerên ku livbazî pêkanîn, duxuyankirin ku jî ber koçberkirina 3 welatperweran ber Gabonê ve û jî ber ku hikumeta Frense wek daxwazên faşîzma Tirkan xwe dilêvêne vê kiryarê bîcîh anîne û protestoya xwe bilinddikin.

Zarok û jin jî tîkîlî livbaziye bibûn. Alîkarî û hevkarîya hêzên demokrat livbazî bêhtir xurt kir.

● Ji hêla din, welatperwerên li Gabonê û penahên Iranî jî berxwedana xwe a birçîmayîne didomînin.

En hatine koçberkirin, nameyek jî bo Papâ Jan Paul II. jî şiyandine. Hikumeta Frense protestokirine û alikariya mirovî xwestine. Ji Papa xwestine, ku li dijî bin liingan perçiqandina mafên mirovahî derkeve.

● Karbîdestiya Frense ku jî bo bikaranîna xwe a nîjadperest nikare tu sedem şanîbibe, û rind hatîye rabirin, duxuyaniyên mirî nake. Lê disa jî, jî destê duwemîn sedemên beyat davêje holê.